

Дел. бр.: 547/26

Датум: 13.07.2026. године



Музичка школа Суботица

ШКОЛСКИ ПРОГРАМ

за основно и средње музичко образовање и васпитање

2026-2030

МУЗИЧКА ШКОЛА - СУБОТИЦА

Штосмајерова бр. 3., Суботица

Тел: 525-672, 553-837

e-mail: muzickasu@gmail.com

www.muzickasu.edu.rs

Суботица, јул 2026.

Музичка школа Суботица

САДРЖАЈ

О ШКОЛИ	5
ЛИЧНА КАРТА ШКОЛЕ.....	5
ИСТОРИЈАТ ШКОЛЕ.....	5
СНАГА.....	9
МИСИЈА	10
ВИЗИЈА.....	10
МОТО ШКОЛЕ.....	11
ПОЛАЗНЕ ОСНОВЕ РАДА.....	12
ОПШТЕ ОСНОВЕ ШКОЛСКОГ ПРОГРАМА.....	16
СВРХА И ЦИЉЕВИ ШКОЛСКОГ ПРОГРАМА	16
ОРГАНИЗАЦИЈА ОБРАЗОВНО-ВАСПИТНОГ РАДА У ШКОЛИ.....	19
Назив, врста и трајање свих програма	19
Језик на коме се остварује образовно васпитни програм	19
ПЛАН И ПРОГРАМ НАСТАВЕ И УЧЕЊА МУЗИЧКОГ ОБРАЗОВАЊА	20
ПРЕДШКОЛСКО МУЗИЧКО ОБРАЗОВАЊЕ.....	20
Музичко забавиште и припремни разред	20
Програм наставе и учења за припремни разред.....	20
ОСНОВНО МУЗИЧКО ОБРАЗОВАЊЕ И ВАСПИТАЊЕ	21
План наставе и учења за основно музичко образовање и васпитање	21
Програм наставе и учења за основно музичко образовање и васпитање	22
Организација образовно-васпитног рада.....	24
Основни облици извођења наставе	26
Испитне обавезе у основној музичкој школи.....	29
Планирање образовно-васпитне праксе и праћење напредовања и оцењивање постигнућа ученика	40
СРЕДЊЕ МУЗИЧКО ОБРАЗОВАЊЕ И ВАСПИТАЊЕ	43
Организација образовно васпитног рада средње музичке школе	43
План наставе и учења за средње музичко образовање и васпитање.....	44

Музичка школа Суботица

Програм наставе и учења за средње музичко образовање и васпитање.....	50
Испитне обавезе	54
Организација наставе.....	63
Начин и поступак остваривања прописаних планова и програма	65
Праћење и вредновање постигнућа ученика	68
ВАНРЕДНО ШКОЛОВАЊЕ	70
ПРОГРАМИ ОБРАЗОВНО-ВАСПИТНОГ РАДА	72
Програм допунске, додатне и припремне наставе.....	72
Програми и активности којима се развијају способности за решавање проблема, комуникација, тимски рад, самоиницијатива и подстицање предузетничког духа	73
Факултативни наставни предмети.....	73
Остваривање и прилагођавање програма музичког образовања и васпитања ученика са изузетним, односно посебним способностима	74
Програм културних активности школе.....	75
Програм школског спорта и спортских активности	76
Програм заштите ученика од дискриминације, насиља, злостављања и занемаривања и програм поступања установе у кризним догађајима	76
Програм заштите ученика од дискриминације, насиља, злостављања и занемаривања	76
Програм поступања установе у кризним догађајима	90
Програм слободних активности	98
Програм рада каријерног вођења и саветовања	99
Програм здравствене заштите	101
Програм социјалне заштите	102
Програм заштите животне средине.....	103
Програм сарадње са локалном самоуправом, културним и јавним установама.....	105
Програм сарадње са породицом	106
Програм излета и екскурзија	108
Програм рада Ученичког парламента	111
Смернице за прилагођавање и пружање додатне подршке	111
Програм стручног усавршавања запослених	113
Програм рада школске библиотеке	114

Музичка школа Суботица

Програм безбедности и здравља на раду	115
ИНДИВИДУАЛНИ ОБРАЗОВНИ ПЛАНОВИ	119
ПРОГРАМИ СТРУЧНИХ ОРГАНА, ТИМОВА И ПЕДАГОШКОГ КОЛЕГИЈУМА	120
Програм рада наставничког већа.....	121
Програм рада одељењског већа	122
Програм рада стручних већа.....	122
Стручни активи	124
Педагошки колегијум	124
Тимови у школи	125
ПРАЋЕЊЕ ОСТВАРИВАЊА ШКОЛСКОГ ПРОГРАМА.....	126
ЧЛАНОВИ СТРУЧНОГ АКТИВА ЗА РАЗВОЈ ШКОЛСКОГ ПРОГРАМА.....	127

О ШКОЛИ

ЛИЧНА КАРТА ШКОЛЕ

Назив школе	Музичка школа Суботица
Место, адреса	Суботица, Штросмајерова бр. 3
Контакт подаци школе	
• Телефон	+381 (0) 24 525 672
• Е-мејл	muzickasu@gmail.com
• Интернет презентација школе	http://muzickasu.edu.rs
Име и презиме директора	Драгана Николић
Дан школе	16. октобар
Лого школе	
Број смена	Две – преподневна и поподневна
Наставни језик	Српски језик и мађарски језик

ИСТОРИЈАТ ШКОЛЕ

Музичка школа у Суботици је основана 1868. године. Школа је у почетку имала само три одсека: одсек за певање, одсек за виолину и одсек за виолончело; сваки одсек је имао свог наставника. Школовање је трајало четири године од којих су прве две чиниле нижи, а друге две виши течај. У школу су се примала деца са навршених девет година која су знала да читају и да пишу – и која су имала добар слух. Вођење школе било је поверено директору гимназије пошто се настава у почетку изводила у просторијама те установе (Музичка школа још дуго неће имати своју кућу). Први наставници – Вјенцеслав Соушек, Геза Алага и Леонхард Барбаро – били су чланови оркестра у цркви свете Терезије.

Музичка школа Суботица

Године 1874. се отворио и одсек за дувачке инструменте и на чело установе је постављен хоровођа – *regens chori* – цркве свете Терезије. У школу су дошли нови наставници: гудачки одсек је преузео Карољ Бодроги, дувачки одсек је водио Михаљ Шарвари, а са певачима је радио нови директор: Ференц Кунерт, тј. већ од наредне године Вјенцеслав Соушек. Прве податке о броју ученика имамо из године 1875, када се уписао 71 ученик.

Први професор са дипломом Музичке академије у Будимпешти био је Ференц Гал, који је од 1. октобра 1882. па све до смрти руководио Школом. Гал је био одличан клавириста а и као композитор је био цењен и познат не само у Мађарској већ и изван њених граница (утицај његове везе са српским музичарима и са музиком других словенских народа може се приметити у више његових композиција).

Галу је тек 1890. године пошло за руком да издејствује отварање одсека за клавир за који се показивало велико интересовање у Суботици. Вођење тог одсека је преузео он сам, а најталентованије ученике је водио у Будимпешту, где су имали могућност да полажу своје испите. Пошто музичка школа још увек није имала своју зграду, концерти ученика – а и страних уметника који би гостовали у граду – одржавали су се најчешће у фискултурној сали (старе) гимназије или у великој сали хотела „Пешта” (годишњи испити су били јавни, па су се одигравали пред публиком уз присуство руководства града).

Гал је живео свега 46 година. На његово место је 1. марта 1907. године дошао Ернест Лањи. Он је у то време већ располагао великим искуством и као извођач – свирао је неколико инструмената – и као педагог, а и као организатор. Музику је учио у Бечу, Паризу и Будимпешти, а радио је и у многим градовима Европе. Од његових композиција најчешће су се изводиле оне које је написао за разне вокалне саставе. Лањи је поред клавирског, гудачког, дувачког и певачког одсека отворио још један одсек, а то је теоретски, док је трајање ниже школе повећао на три, а средње школе на четири године. План и програм наставе је ускладио са планом и програмом Музичке академије у Будимпешти, а колектив школе је појачао академски образованим музичарима. Лањи је у школи основао музичку библиотеку, набавио нове инструменте и изборио је да музичка школа има своју сталну зграду – ону, у којој се она и дан данас налази, у Штротсмајеровој улици. Упркос рату број уписаних ученика је стално растао. Нарочито велико интересовање је било за клавир: 1917. године само на том одсеку се уписало 273 ученика. Број стално запослених професора био је пет – укључујући и директора. Поред рада у школи Лањи је - као *regens chori*- водио и хор и оркестар у цркви свете Терезије па је и тамо извршио неке промене тако да је попуњавањем црквеног – сада већ градског – оркестра могао да организује први симфонијски концерт у граду и тиме је ударио темеље Суботичкој филхармонији 1908. године. Лањи је и као хоровођа био веома успешан. Суботички хор је под његовим вођством постао један од најбољих хорова у Мађарској. Ернест Лањи је значајна личност мађарске културе с почетка 20. века, који је у великој мери допринео унапређивању музичког живота у граду где су са Суботичком филхармонијом као солисти свирали уметници светског гласа као што су: Бела Барток, Пабло Казалс и многи други.

Музичка школа Суботица

По завршетку светског рата Суботица је била припојена Краљевини СХС, а на чело музичке школе био је постављен један рођени Суботичанин, Цветко Манојловић (ранији директори то нису били), исти тај Манојловић који је заједно са Биничким и Мокрањцем у Београду основао прву српску музичку школу 1899. године и тиме постао први значајнији наставник клавира у Србији. Он је своје музичке студије започео у Суботици а завршио у Лајпцигу. Цветко Манојловић је положај директора од Лањија преузео 1. октобра 1919. Настава у школи је углавном текла по плану и програму из доба претходног директора – са том разликом што је нижа школа сад трајала четири године, а средња чак шест – с тиме што су примани и нови наставници, јер је број уписаних и даље растао. Школске 1922/23. године стање је било следеће: клавир – 312 ученика, виолина – 93 ученика, виола – 1 ученик, соло певање – 26 ученика, наука о хармонији (касније теоретски одсек): 9 ученика, што је укупно 238 девојака и 160 дечака. У годинама велике економске кризе тај број је знатно опао тако да се већ размишљало и о затварању музичке школе, до чега ипак није дошло.

У периоду између два светска рата у суботичкој музичкој школи су започели своје музичке студије многа позната имена у послератној Југославији: Александар Сегеди, Иван Пинкава, Људевит Пап, Милан Димитријевић – виолина, Ладислав Палфи, Карло Кромбхолц, Кора Патаки – клавир, Душан Миладиновић – диригент, и други. По одласку Манојловића у пензију положај директора је преузео Јожеф Херман, професор виолине, који је претходно радио неких двадесетак година.

За време Другог светског рата у суботичкој музичкој школи су се запослили професори доведени из Мађарске, а на чело установе био је постављен Иштван Семлер, који је дипломирао на музичкој академији у Будимпешти на одсеку виолине. Настава се изводила према плану и програму који су се примењивали на целој територији Мађарске. Најзначајнија новина је била увођење тзв. музичког забавишта.

Рат се у Суботици практично завршио у октобру 1944. године, тако да је музичка школа после краћег прекида већ у јануару идуће године могла да настави са радом.

Први послератни директор школе био је Жељко Страка који је овај положај 1947. године препустио Кори Милко (рођ. Патаки) у оно време већ реномираној клавиристичкињи. Она је школом управљала, са малим прекидом, до 1966.

Суботицу је у првим послератним годинама карактерисао веома богат музички живот, а у центру збивања налазила се музичка школа која је била организатор свих концерата у граду. Суботичка филхармонија је организационо такође припадала музичкој школи. У школи се поред инструмената могао учити и балет, а у оперском студију и глума. На свечаној приредби која је била одржана поводом 80-огодишњице постојања музичке школе – 31. марта 1948. године – ученици школе су извели добар део опере „Никола Шубић Зрински“ од Ивана Зајца.

Суботичка музичка школа је међу првима увела тзв. неklasичне, али веома популарне инструменте, као што су тамбура и хармоника. Данас се у школи могу учити и инструменти који се користе у извођењу цез музике (саксофон, бубњеви и сл.).

Музичка школа Суботица

Ово је једина музичка школа у земљи где се настава изводи и на српском и на мађарском језику.

После Коре Милко школом су управљали: Јосип Пеић (1968-1975), Геза Шандор (1975-1979), Иштван Балаж Пири (1979-2002), Катарина Скендеровић (2002-2004), Иштван Антал (2004-2012), Едита Барлаи (2012-2017). Од 2017. године ту функцију обавља Драгана Николић.



Обновљена фасада зграде Школе 2014. године

СНАГА

Снага наше школе је:

- ❖ квалитетан професорски кадар и високо професионални однос према раду;
- ❖ у реализацији наставе на два језика, јер поред српског језика настава се одвија и на мађарском језику за ученике музичког забавшта, основне и средње школе;
- ❖ подмладак у музичком забавишту које је основано са циљем да се најмлађи чланови друштва упознају са музиком и светом звука који их окружује, да оплемењују своју децу машту и креативно се развијају кроз музику, игру и дружење. Циљ је да најмлађи упознају основне музичке појмове и вештине кроз песму, игру, бројалице и музичке приче. Овде учимо децу да воле музику и помажемо им да стекну основну музичку културу, а уједно их и припремамо за (евентуални) упис у основну музичку школу;
- ❖ у стварању будућих професионалих музичара – солиста, камерних или оркестарских музичара – сада ученика четворогодишње средње музичке школе који се образују у оквиру следећих образовна профила:
 - Музички извођач – класична музика
 - Музички сарадник – теоретичар
 - Музички извођач – традиционална музика
 - Музички извођач – џез музика;
- ❖ у постојању и заступљености свих инструмената симфонијског оркестра у оквиру наставе. Разноврсност инструмената који могу бити изучавани на нивоу основне или средње музичке школе, даје нам нову снагу – снагу развијања осећаја уметничке припадности кроз различите облике заједничког музицирања:
 - Гудачки оркестар основне школе
 - Оркестар хармоника основне школе
 - Тамбурашки оркестар основне школе
 - Оркестар гитаре основне школе
 - Оркестар дувача основне школе
 - Хор основне музичке школе
 - Мешовити хор средње школе
 - Симфонијски оркестар средње школе
 - Биг бенд џез одсека средње школе;
- ❖ у неговању пријатељских односа са свим музичким школама у Србији и земљама из окружења, а нарочито са следећим школама:
 - Основна Музичка школа „Стеван Мокрањац“ (Сента)
 - Основна музичка школа (Кањижа)
 - Музичка школа (Бачка Топола)

Музичка школа Суботица

- Музичка школа “Бартук Бела” (Ада)
 - Музичка школа “Петар Коњовић” (Бечеј)
 - Музичка школа “Јосип Славенски” (Нови Сад)
 - Музичка школа “Ватрослав Лисински” (Београд)
 - Музичка школа “Јосиф Маринковић” (Вршац)
 - Кираљ Кониг Петер (Сегедин, Мађарска)
 - Основна уметничка школа (Кишкунхалаш, Мађарска)
 - Глазбена школа Фрање Кухача (Осијек, Хрватска)
 - Глазбена школа (Мурска Собота, Словенија)
 - Консерваториј за гласбо (Марибор, Словенија);
- ❖ у перманентом трагању за новим, актуелним идејама;
- ❖ признања додељена од стране домаћих и страних институција за постигнуте резултате у образовању и развоју Школе. Годишње награде Заједнице музичких и балетских школа Србије:
- Токоди Карољ (2015)
 - Шоти Собоња Емеке (2016)
 - Темуновић Мира (2018)
 - Лукић Александар (2019)
 - Кондић Лазар (2021)
 - Молнар Винцер Кристина (2023)
 - Папилион Јудит (2024)

МИСИЈА

Наша мисија је да образујемо и васпитавамо ученике, оспособљавајући их за професионални наставак школовања на музичким академијама, као и за развој одговорности према себи и другима. Тежимо развоју самопоштовања, самопоуздања, љубави према учењу и способности за самообразовање.

Мисија школе је и да буде узор и покретач музичких и културних дешавања у граду, да доприноси популаризацији озбиљне музике, развоју музичког укуса и формирању публике која ће уживати у квалитетним музичким садржајима.

ВИЗИЈА

Желимо да Музичка школа Суботица буде модерна и савремена образовна установа, препознатљива по квалитету наставе, стручном кадру, уметничким достигнућима и активној улози у културном животу града.

Музичка школа Суботица

Тежимо стварању подстицајног и пријатног окружења у коме ће ученици, наставници и родитељи сарађивати у духу међусобног поштовања, разумевања и заједничког напретка.

Наша визија је школа која:

- негује таленат, креативност и заједничко музицирање,
- подстиче стручно усавршавање наставника и развој младих колега,
- организује такмичења, фестивале и мастер класове,
- отвара издвојена одељења у оквиру општине Суботица,
- развија међународну сарадњу и савремене облике промоције,
- поседује модерно опремљене учионице и широк избор образовних профила,
- представља центар музичких и културних дешавања у заједници,
- и буде једна од водећих музичких школа у Србији.

МОТО ШКОЛЕ

„Музика даје душу универзуму, крила уму, лет машти и живот свему.“ – Платон

„A zene lelket ad a világegyetemnek, szárnyakat az elmének, röptet a képzeletnek, és életet mindennek.” – Platón

ПОЛАЗНЕ ОСНОВЕ РАДА

Приликом израде Школског програма Музичке школе Суботица за период од 2026. до 2030. користили су се следећи документи:

Законски оквир:

- Закон о основама система образовања и васпитања ("Сл. гласник РС", бр. 88/2017, 27/2018 - др. закон, 10/2019, 27/2018 - др. закон, 6/2020, 129/2021, 92/2023 и 19/2025)
- Закон о основном образовању и васпитању ("Сл. гласник РС", бр. 55/2013, 101/2017, 10/2019, 27/2018 - др. закон, 129/2021, 92/2023 и 19/2025)
- Закон о средњем образовању и васпитању ("Сл. гласник РС", 55/2013, 101/2017, 27/2018 - др. закон, 6/2020, 52/2021, 129/2021, 129/2021 - др. закон, 92/2023 и 19/2025)
- Закон о уџбеницима ("сл. гласник РС", бр. 27/2018, 92/2023 и 109/2025)

Подзаконски акти (Правилници):

- Правилник о општим основама школског програма, „Сл. гласник РС - Просветни гласник“, бр. 5/2004;
- Правилник о Националном оквиру образовања и васпитања, „Службени гласник РС“, бр. 98/2017.
- Правилник о упису ученика у средњу школу, („Сл. гласник РС“, бр. 23/2023, 34/2023, 26/2024, 77/2024, 101/2024, 41/2025 и 44/2025);
- Правилник о оцењивању ученика у основном образовању и васпитању, („Сл. гласник РС“, бр. 10/2024);
- Правилник о оцењивању ученика у средњем образовању и васпитању, „Сл. гласник РС“, бр. 10/2024);
- Правилник о плану и програму наставе и учења за основно музичко образовање и васпитање, „Сл. гласник РС – Просветни гласник“, бр. 5/2019, 9/2020;
- Правилник о плану и програму образовања и васпитања за заједничке предмете у стручним и уметничким школама ("Сл. гласник СРС - Просветни гласник", бр. 6/90 и "Сл. гласник РС - Просветни гласник", бр. 4/91, 7/93, 17/93, 1/94, 2/94, 2/95, 3/95, 8/95, 5/96, 2/2002, 5/2003, 10/2003, 24/2004, 3/2005, 6/2005, 11/2005, 6/2006, 12/2006, 8/2008, 1/2009, 3/2009, 10/2009, 5/2010, 8/2010 - испр., 11/2013, 14/2013, 5/2014, 3/2015, 11/2016 и 13/2018, "Сл. гласник РС", бр. 30/2019 - др. правилник, "Сл. гласник РС - Просветни гласник", бр. 15/2019, 15/2020, 5/2022, 10/2022, 7/2023 - др. правилник и 14/2023);
- Правилник о наставном плану и програму за стицање образовања у четворогодишњем трајању у стручној школи за подручје рада култура, уметност и јавно информисање, ("Сл. гласник СРС - Просветни гласник", бр. 6/90 и "Сл.

гласник РС - Просветни гласник", бр. 4/91, 7/93, 17/93, 1/94, 2/94, 2/95, 3/95, 8/95, 5/96, 2/2002, 5/2003, 10/2003, 24/2004, 3/2005, 6/2005, 11/2005, 6/2006, 12/2006, 8/2008, 1/2009, 3/2009, 10/2009, 5/2010, 8/2010 - испр., 11/2013, 14/2013, 5/2014, 3/2015, 11/2016 и 13/2018, "Сл. гласник РС", бр. 30/2019 - др. правилник, "Сл. гласник РС - Просветни гласник", бр. 15/2019, 15/2020, 5/2022, 10/2022, 7/2023 - др. правилник и 14/2023);

- Правилник о плану и програму наставе и учења уметничког образовања и васпитања за средњу музичку школу, („Сл. гласник РС - Просветни гласник“, бр. 8/2020, 11/2020 - испр., 15/2020 - испр. и 15/2020);
- Правилник о Програму опште и уметничке матуре, „Службени гласник - Просветни гласник“ бр. 11/2017.
- Правилник о програму свих облика рада стручних сарадника, („Службени гласник РС – Просветни гласник“, бр. 5/2012 и 6/2021 - др. правилник);
- Правилник о сталном стручном усавршавању и напредовању у звања наставника, васпитача и стручних сарадника, („Службени гласник РС“, бр. 109/2021);
- Правилник о стандардима квалитета рада установе, „Сл. гласник РС - Просветни гласник“, бр. 14/2018 14/2018 и 1/2024;
- Правилник о степену и врсти образовања наставника у основној музичкој школи, „Службени гласник РС – Просветни гласник“, бр. 18/2013, 2/2017, 9/2019, 1/2020, 9/2020, 18/2020 и 16/2022);
- Правилник о стручно-педагошком надзору, „Службени гласник РС“, бр. 87/2019;
- Правилник о вредновању квалитета рада установе, „Службени гласник РС“, бр. 10/2019 и 77/2024;
- Правилник о дозволи за рад наставника, васпитача и стручних сарадника, „Службени гласник РС“, бр. 22/2005, 51/2008, 88/2015, 105/2015, 48/2016 и 9/2022);
- Правилник о стандардима компетенција за професију наставника и њиховог професионалног развоја, „Сл. гласник РС - Просветни гласник“, бр. 5/2011;
- Правилник о ближим упутствима за утврђивање права на индивидуални образовни план, његову примену и вредновање, „Службени гласник РС“, бр. 74/2018;
- Правилник о додатној образовној, здравственој и социјалној подршци детету, ученику и одраслом, „Службени гласник РС“, бр. 80/2018;
- Правилник о протоколу поступања у установи у одговору на насиље, злостављање и занемаривање, „Службени гласник РС“, бр. 11/2024;
- Правилник о поступању установе у случају сумње или утврђеног дискриминаторног понашања и вређања угледа, части или достојанства личности, „Службени гласник РС“, бр. 65/2018;
- Правилник о обављању друштвено-корисног, односно хуманитарног рада, „Службени гласник РС“, бр. 10/2024;
- Правилник о стандардима компетенција директора установа образовања и васпитања, „Службени гласник РС“, бр. 38/2013.

Општи акти школе:

1. Статут
2. Правилник о мерама, начину и поступку заштите и безбедности ученика за време боравка у школи и свих активности које организује Музичка школа
3. Правила понашања
4. Пословник о раду Школског одбора
5. Пословник о раду Наставничког већа
6. Пословник о раду Савета родитеља
7. Пословник о раду Ученичког парламента
8. Правилник о похваљивању и награђивању ученика
9. Правилник о правима, обавезама и одговорности ученика у Музичкој школи Суботица
10. Правилник о дисциплинској и материјалној одговорности запослених
11. Правилник о забрани дискриминације, насиља, злостављања, занемаривања и вређања угледа, части или достојанства личности у Музичкој школи Суботица
12. Правилник о заштити података о личности у Музичкој школи Суботица
13. Правилник о испитима у Музичкој школи Суботица
14. Правилник о ванредним ученицима у Музичкој школи Суботица

Приликом израде Школског програма користили су се и школски документи, првенствено **Развојни план школе** као полазна основа за сачињавање овог програма.

Школски програм утемељен је на начелима:

- 1) усмерености на процесе и исходе учења;
- 2) заснованости на стандардима, уз систематско праћење и процењивање квалитета програма;
- 3) уважавања узрасних карактеристика у процесу стицања знања и вештина, формирања ставова и усвајања вредности код ученика;
- 4) хоризонталне и вертикалне повезаности у оквиру предмета и између различитих наставних предмета;
- 5) поштовања индивидуалних разлика међу ученицима у погледу начина учења и брзине напредовања, као и могућности личног избора у слободним активностима;
- 6) заснованости на партиципативним, кооперативним, активним и искуственим методама наставе и учења;
- 7) уважавања искуства, учења и знања која ученици стичу ван школе и њихово повезивање са садржајима наставе;
- 8) развијања позитивног односа ученика према школи и учењу, као и подстицања учениковог интересовања за учење и образовање у току целог живота;

- 9) коришћења позитивне повратне информације, похвале и награде као средства за мотивисање ученика;
- 10) уважавање узрасних карактеристика у процесу психофизичког развоја обезбеђивањем услова за живот и рад у школи.

ОПШТЕ ОСНОВЕ ШКОЛСКОГ ПРОГРАМА

Опште основе школског програма јесу основа за: утврђивање основа програма по циклусима у основном и врстама средњег образовања и васпитања; доношење програма завршних и матурских испита; доношење школског програма и утврђивање критеријума вредновања квалитета образовања и васпитања.

Основно и средње образовање и васпитање остварује се на основу школског програма који школа доноси у складу са законом. Школским програмом подразумевају се сви садржаји, процеси и активности усмерени на остваривање циљева образовања и васпитања, стандарда и исхода образовања и васпитања, као и кључних и међупредметних компетенција прописани на републичком и школском нивоу.

СВРХА И ЦИЉЕВИ ШКОЛСКОГ ПРОГРАМА

Сврха Школског програма је обезбеђивање остваривања наставних планова и програма и програма и потреба ученика и родитеља, школе и јединице локалне самоуправе.

Циљеви и начела школског програма су:

- конкретизација и прилагођавање законом прописаног плана и програма наставе и учења специфичним условима и ресурсима школе, као и локалним захтевима и потребама;
- да омогући наставницима базичне професионалне ослонце у планирању, реализацији и евалуацији целокупног школског живота, како би на најоптималнији начин кроз процес наставе остварили циљеве учења;
- усмеравање на процесе и исходе учења;
- заснованост на стандардима, уз систематско праћење и процењивање квалитета програма;
- обухватање свих садржаја, процеса и активности усмерене на остваривање принципа, циљева и стандарда образовних постигнућа и задовољење општих и специфичних образовних интереса и потреба ученика, родитеља, односно другог законског заступника и локалне самоуправе, а у складу са оптималним могућностима школе;
- уважавања узрасних карактеристика и индивидуалних разлика међу ученицима у процесу стицања знања, вештина, формирања ставова и усвајања вредности, као и у процесу психофизичког развоја, обезбеђивањем услова за живот и рад у школи и могућности личног избора у слободним активностима;
- уважавање искуства, учења и знања која ученици стичу ван школе и њихово повезивање са садржајима наставе;

- хоризонталне и вертикалне повезаности у оквиру предмета и између различитих наставних предмета;
- у основној музичкој школи оспособљавање музиком на нивоу основношколског знања и припрема за наставак школовања у средњој музичкој школи;
- у средњој музичкој школи да се обезбеди репродуктивно-креативан и музичко-естетски развој ученикове личности уз оспособљавање за професионално бављење музиком и даље школовање на вишим и високим школама;
- информисање ученика, родитеља и локалне заједнице о образовним садржајима.

Циљеви основног музичког образовања и васпитања:

1. Развијање музичких способности – слуха, осећаја за ритам, музичке меморије и музичке фантазије;
2. Упознавање ученика са грађом, акустичким својствима и изражајним могућностима одабраног инструмента/гласа;
3. Овладавање основном техником свирања, односно вокалном техником на одабраном инструменту/гласу;
4. Развијање вештине коришћења различитих елемената музичке изражајности (темпа, ритма, метра, динамике, агогике, артикулације) у стилском и емоционалном обликовању композиција;
5. Стицање искуства јавног наступања – самосталног и у ансамблу.
6. Развијање стваралачких способности, критичког мишљења мотивације за учење, способности за тимски рад, способности самовредновања, самоиницијативе и изражавања свог мишљења;
7. Развијање осећања солидарности, разумевања и конструктивне сарадње са другима и неговање другарства и пријатељства;
8. Развијање личног и националног идентитета кроз очување музичке традиције и културе српског народа и националних мањина, развијање интеркултуралности, поштовање и очување националне и светске културне баштине;
9. Оспособљавање за самостално учење и вежбање.
10. Усвајање правила понашања при слушању и извођењу музике.

Циљеви средњег музичког образовања и васпитања су:

1. развој кључних компетенција неопходних за даље образовање и активну улогу грађанина за живот у савременом друштву;
2. развијање музичких способности и музичко сазревање, како у техничком, тако и у интерпретативном смислу;

3. развијање стваралачких способности, критичког мишљења мотивације за учење, способности за тимски рад, способности самовредновања, самоиницијативе и изражавања свог мишљења;
4. стицање искуства јавног наступања – самосталног и у ансамблу;
5. развијање осећања солидарности, разумевања и конструктивне сарадње са другима;
6. развијање личног и националног идентитета кроз очување музичке традиције и културе српског народа и националних мањина, развијање интеркултуралности, поштовање и очување националне и светске културне баштине;
7. развијање позитивних људских вредности;
8. свест о важности здравља и безбедности;
9. оспособљавање за решавање музичких проблема, комуникацију и тимски рад;
10. поштовање расне, националне, културне, језичке, верске, родне, полне и узрасне равноправности, толеранције и уважавања различитости;
11. развијање ненасилног понашања и успостављање нулте толеранције према насиљу;
12. развијање свести о значају одрживог развоја, заштите и очувања природе и животне средине и еколошке етике.

ОРГАНИЗАЦИЈА ОБРАЗОВНО-ВАСПИТНОГ РАДА У ШКОЛИ

Назив, врста и трајање свих програма

Музичка школа Суботица пружа могућност школовања на **подручју рада: култура, уметност и јавно информисање** на три нивоа: предшколско, основно и средње музичко образовање.

Предшколско музичко образовање у трајању од годину дана:

- забавиште
- припремни разред

Основно музичко образовање које се реализује у два образовна циклуса обухвата:

- Основно музичко образовање у четворогодишњем трајању,
- Основно музичко образовање у шестогодишњем трајању.

Средње музичко образовање школује четири образовних профила у четворогодишњем трајању:

- Музички извођач – класична музика,
- Музички сарадник – теоретичар,
- Музички извођач – традиционална музика,
- Музички извођач – џез музика.

Језик на коме се остварује образовно васпитни програм

План и програм наставе и учења се остварује на српском и на мађарском наставном језику у нашој школи.

ПЛАН И ПРОГРАМ НАСТАВЕ И УЧЕЊА МУЗИЧКОГ ОБРАЗОВАЊА

ПРЕДШКОЛСКО МУЗИЧКО ОБРАЗОВАЊЕ

Музичко забавиште и припремни разред

Предшколско образовање у музичкој школи остварује се уписом деце од 6 година.

Предшколска група	Трајање часа (мин.)	Недељни фонд	Годишњи фонд
Музичко забавиште	45	2	70
Припремни разред	45	2	70

Циљ музичког забавишта и припремног разреда

Циљ музичког забавишта и припремног разреда је:

- развијање музикалности, интересовања и љубави према музици и уметности уопште,
- развијање смисла за импровизацију и способност активног слушања музичког садржаја,
- преношење и очување културног наслеђа, као и развој креативности, музичког укуса и критичког мишљења,
- слушање музике,
- усвајање великог броја песама са текстом.

Програм наставе и учења за припремни разред

Група у програму наставе и учења за припремни разред може да има од 12–16 ученика. Програм наставе и учења за припремни разред музичке школе налази се у „Сл. гласнику РС – Просветни гласник“, бр. 5/2019, стр. 177-178 (<https://pravno-informacioni-sistem.rs/slglrsViewPdf/1cd9f883-ccfe-4a73-8ccd-95bc212169e1?fromLink=true>), а можете погледати и на следећем линку: <https://muzickasu.edu.rs/wp-content/uploads/2020/09/Pravilnik-o-programu-nastave-i-u%C4%8Denja-za-OM%C5%A0-od-2019-2020.docx>, стр. 11-16.

Музичка школа Суботица

ОСНОВНО МУЗИЧКО ОБРАЗОВАЊЕ И ВАСПИТАЊЕ

У Музичкој школи Суботица основно музичко образовање и васпитање изучава се у оквиру следећих одсека:

- I. Обавезни одсеци
 - 1. Одсек за класичну музику
 - 2. Одсек за српско традиционално певање и свирање
- II. Изборни одсеци
 - 1. Одсек за џез музику

План наставе и учења за основно музичко образовање и васпитање

I ОБАВЕЗНИ ОДСЕЦИ

ОДСЕК ЗА КЛАСИЧНУ МУЗИКУ - Шестогодишње образовање и васпитање

НАЗИВ ПРЕДМЕТА	Фонд часова											
	Први циклус						Други циклус					
	I разред		II разред		III разред		IV разред		V разред		VI разред	
	нед	год	нед	год	нед	год	нед	год	нед	год	нед.	год
Инструмент	2	70	2	70	2	70	2	70	2	70	2	66
Солфеђо	2	70	2	70	2	70	2	70	2	70	2	66
Теорија музике	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	33
Оркестар, хор, камерна музика	-	-	-	-	-	-	2	70	2	70	2	66
СВЕГА	4	140	4	140	4	140	6	210	6	210	7	231

ОДСЕК ЗА КЛАСИЧНУ МУЗИКУ - Четворогодишње образовање и васпитање

НАЗИВ ПРЕДМЕТА	Фонд часова									
	Први циклус					Други циклус				
	I разред		II разред		III разред		IV разред			
	нед	год	нед	год	нед	год	нед	год	нед.	год
Инструмент	2	70	2	70	2	70	2	70	2	66
Солфеђо	2	70	2	70	2	70	2	70	2	66
Теорија музике	-	-	-	-	-	-	-	-	1	33
Оркестар, хор, камерна музика	-	-	-	-	-	-	2	70	2	66
СВЕГА	4	140	4	140	6	210	7	231		
НАЗИВ ПРЕДМЕТА	Фонд часова									
	Први циклус					Други циклус				

Музичка школа Суботица

	I разред		II разред		III разред		IV разред	
	нед	год	нед	год	нед	год	нед.	год
Соло певање	2	70	2	70	2	70	2	66
Солфеђо	2	70	2	70	2	70	2	66
Теорија музике	-	-	-	-	-	-	1	33
Упоредни клавир	1	35	1	35	1	35	1	33
СВЕГА	5	175	5	175	5	175	6	198

ОДСЕК ЗА СРПСКО ТРАДИЦИОНАЛНО ПЕВАЊЕ И СВИРАЊЕ – Четворогодишње образовање и васпитање

Српско традиционално певање

НАЗИВ ПРЕДМЕТА	Фонд часова							
	Први циклус				Други циклус			
	I разред		II разред		III разред		IV разред	
	нед	год	нед	год	нед	год	нед.	год
Инструмент	1	35	1	35	1	35	1	33
Групно певање	1	35	1	35	1	35	1	33
Солфеђо	2	70	2	70	2	70	2	66
Теорија музике	-	-	-	-	-	-	1	33
Упоредни клавир	1	35	1	35	1	35	1	33
СВЕГА	5	175	5	175	5	175	6	198

II ИЗБОРНИ ОДСЕЦИ

ОДСЕК ЗА ЦЕЗ МУЗИКУ

Настава инструмената и певања на Одсеку за цез музику организована је тако да ученици који се одреде за тај одсек имају по два часа наставе обавезног инструмента на Одсеку за класичну музику и још један час инструмента за који се одреде на Одсеку за цез музику.

Програм наставе и учења за основно музичко образовање и васпитање

План и програм наставе и учења за основно музичко образовање и васпитање налази се у „Сл. гласнику РС – Просветни гласник“, бр. 5/2019, 9/2020 (<https://pravno-informacioni-sistem.rs/slglrsViewPdf/1cd9f883-ccfe-4a73-8ccd-95bc212169e1?fromLink=true>, од стр. 173).

Музичка школа Суботица

Програм наставе по предметима

План и програм наставе и учења	Предмет	Странице
https://pravno-informacioni-sistem.rs/slglrsViewPdf/1cd9f883-ccfe-4a73-8ccd-95bc212169e1?fromLink=true или https://muzickasu.edu.rs/wp-content/uploads/2020/09/P_ravilnik-o-programu-nastave-i-u%C4%8Denja-za-OM%C5%A0-od-2019-2020.docx	Припремни разред	177-178
	Виолина	179-184
	Виола	184-186
	Виолончело	187-192
	Гитара	192-197
	Тамбура Е-прим	197-202
	Тамбура А-бас прим	203-207
	Харфа	213-220
	Клавир	221-230
	Хармоника	230-235
	Оргуље	235-238
	Флаута	238-243
	Обоа	243-246
	Кларинет	246-250
	Саксофон	250-253
	Фагот	253-257
	Труба	258-261
	Хорна	261-266
	Тромбон	266-271
	Удараљке	271-275
	Солфеђо – шестогодишње образовање	276-283
	Теорија музике – шестогодишње образовање	283-284
	Контрабас	285-288
	Соло певање	293-295
	Упоредни клавир	296-300
	Солфеђо – четворогодишње образовање	300-306
	Теорија музике – четворогодишње образовање	306-307
	Оркестар/хор/камерна музика	308-310
	Српско традиционално певање	310-315
	Групно певање	315-320
	Упоредни клавир	320-324
	Солфеђо – четворогодишње школовање	333-339
	Теорија музике - четворогодишње школовање	339-340
	Џез контрабас, бас гитара	353-354
	Џез гитара	354-356
	Џез клавир	356-357
	Џез саксофон	357-358
	Џез труба	358-359

Музичка школа Суботица

	Џез тромбон	359-361
	Џез бубњеви	361-362
	Џез певање	362-363

Организација образовно-васпитног рада

І Обавезни одсеци

1. Одсек за класичну музику

У оквиру шестогодишњег музичког образовања и васпитања изучавају се следећи инструменти:

- виолина,
- виола,
- виолончело,
- гитара,
- тамбура Е-прим,
- тамбура А-басприм,
- харфа,
- клавир,
- хармоника и
- флаута,
- обоа,
- кларинет,
- саксофон,
- фагот,
- хорна,
- труба,
- тромбон и
- удараљке.

Четворогодишње школовање садржи програм образовања за ученике следећих инструмената:

- оргуље,
- соло певање и
- контрабас.

Сви предмети се у Музичкој школи Суботица могу изучавати на српском и мађарском језику.

2. Одсек за традиционално певање

Музичка школа Суботица

Српско традиционално певање на српском или мађарском језику изучава се у оквиру четворогодишњег основног музичког образовања и васпитања.

Заједнички предмети за оба одсека

Поред наставе инструмента, односно певања, на обавезним одсечима изучавају се:

- солфеђо,
- теорија музике,
- оркестар, хор или камерна музика (сем за ученике певања)
- упоредни клавир (за соло и традиционално певање).

Могућност уписа у I разред основне музичке школе по узрастима за поједине инструменте и певање*

Деца узраста до 9 година могу да уче да свирају: • виолину, • виолу, • виолончело, • гитару, • тамбуру Е-прим, • тамбуру А-бас прим, • харфу (педалну и непедалну), • клавир, • хармонику, • флауту, ОМШ за ове инструменте траје 6 година - дакле дете треба да похађа 2. разред основне школе у време полагања пријемног испита	Деца узраста до 11 година могу да се пријаве за: • обоу, • фагот, • кларинет, • саксофон, • хорну, • трубу, • тромбон, • ударалке, • оргуље, • контрабас и • туба. ОМШ за ове инструменте траје 4 године - дакле дете треба да похађа највише 4. разред основне школе у време полагања пријемног испита.	За српско традиционално певање може да се упише ученик од 10 година и старији. За соло певање може да се упише: за женске гласове – ученик од 13 година и старији, а за мушке гласове – ученик од 16 година и старији. ОМШ за певање траје 4 године.
---	--	---

*У први разред музичког школовања може да се упише и дете старијег узраста, уколико на пријемном испиту испољи изузетне музичке способности.

II Изборни одсеци

Ученици изборних одсека имају по два часа наставе обавезног инструмента - главног предмета на Одсеку за класичну музику и још један час наставе на изборном одсеку за који се одреде.

1. Одсек за цез музику

На Одсеку за цез музику изучавају се следећи инструменти: контрабас, бас гитара, гитара, клавир, саксофон, труба, тромбон, бубњеви и цез певање.

На овај одсек уписују се ученици који то жече а већ похађају Одсек за класичну музику и то следеће предмете:

- контрабас - ученици III и IV разреда контрабаса;
- бас гитара - ученици III и IV разреда контрабаса;
- гитара - ученици V и VI разреда гитаре;
- клавир - ученици V и VI разреда клавира;
- саксофон - ученици V и VI разреда саксофона, флауте, обое, кларинета или фагота;
- труба - ученици V и VI разреда трубе;
- тромбон - ученици V и VI разреда тромбона;
- бубњеви - ученици V и VI разреда ударалки;
- цез певање - ученици IV разреда соло певања, као и ученици завршног разреда четворогодишњег или шестогодишњег основног музичког образовања и васпитања свих инструмената.

Основни облици извођења наставе

Наставни рад се одвија у оквиру редовне наставе, допунске наставе и додатне наставе.

1. Редовна настава

Програм наставе и учења у основној музичкој школи изводи се индивидуално (настава инструмента и певања) и групно (настава солфеђа, теорије музике, групног певања, групног свирања оркестра, хора и камерне музике).

Група у програму наставе и учења за предмете: Солфеђо и Теорије музике може да има од 7–12 ученика, Оркестар од 12–30 ученика и Хор до 50 ученика. Група у програму наставе и учења за предмет: Групно певање на одсеку за Српско традиционално певање може да има од 2–8 ученика.

У првом циклусу шестогодишњег и четворогодишњег основног музичког образовања и васпитања час индивидуалне наставе и групног певања траје 30 минута. Час упоредног клавира за ученике соло певања и српског традиционалног певања траје 45 минута. У другом циклусу часови групне наставе и сви остали часови индивидуалне наставе трају 45 минута. Часови солфеђа и теорије музике трају по 45 минута.

Настава оркестра је обавезна за ученике IV, V и VI разреда виолине, виоле, виолончела, тамбуре, хармонике, флауте, обое, кларинета, саксофона, фагота, хорне,

Музичка школа Суботица

трубе, тромбона, удараљки као и за ученике III и IV разреда контрабаса и тубе. Ученици инструмента који не свирају у оркестру обавезни су да похађају наставу хора. Настава камерне музике организује се за ученике IV, V и VI разреда шетстогодишњег, као и за ученике III и IV разреда четворогодишњег основног музичког образовања и васпитања у случају када школа није у могућности да формира велике ансамбле - хор и оркестар и у оквиру додатне наставе.

Трајање часова у шестогодишњем образовању и васпитању:

Предмет	I разред	II разред	III разред	IV разред	V разред	VI разред
Главни предмет (инструмент)	30 мин	30 мин	30 мин	45 мин	45 мин	45 мин
Солфеђо	45 мин	45 мин	45 мин	45 мин	45 мин	45 мин
Теорија музике	-	-	-	-	-	45 мин
Оркестар/хор/камерна музика	-	-	-	45 мин	45 мин	45 мин

Трајање часова у четворогодишњем образовању и васпитању:

Предмет	I разред	II разред	III разред	IV разред
Главни предмет (инструмент/певање)	30 мин	30 мин	45 мин	45 мин
Солфеђо	45 мин	45 мин	45 мин	45 мин
Теорија музике	-	-	-	45 мин
Оркестар/хор/камерна музика	-	-	45 мин	45 мин
Упоредни клавир	45 мин	45 мин	45 мин	45 мин
Групно певање	30 мин	30 мин	45 мин	45 мин

❖ *Клавирска сарадња – корепетиција*

Часови корепетиције у првом циклусу за гудачке, дувачке и ударачке инструменте трају 15 минута недељно по ученику.

Часови корепетиције за гудачке, дувачке и ударачке инструменте у другом циклусу трају 30 минута недељно по ученику.

Ученици првог циклуса соло певања наставу корепетиције имају 30 минута недељно по ученику, а другог циклуса 45 минута недељно по ученику.

Наставник корепетитор држи ученику наставу у присуству његовог наставника главног предмета и самостално као припрему за јавни наступ.

Индивидуалну наставу реализујемо путем дидактичких принципа: од ближег ка даљем, од познатог ка непознатом и од лакшег ка тежем. Наставник настоји:

- да се јасно и правилно изражава,
- да подстиче ученике да себи постављају дугорочне и краткорочне циљеве и задатке,
- да развија код ученика одговорност за сопствено напредовање и постигнуте резултате,
- подстиче ученике да редовно прате наставу и да правдају изостанке,
- подстиче ученике да поштују рокове у савладавању програма,
- учи ученике да разликују битно од небитног и препознају примену наученог,
- упућује и подстиче ученике да користе додатне материјале, видео и аудио записе,
- интернет и тв – подстиче ученике да посећују културна дешавања.

Програм наставе и учења у основној музичкој школи прилагођава се ученицима са сметњама и инвалидитетом, путем спровођењем мера индивидуализације (прилагођавањем простора и услова, метода рада, дидактичког материјала, начина давања инструкција, као и изменама садржаја активности, садржаја учења и исхода образовања и васпитања), односно припремом индивидуалног образовног плана, у складу са правилником којим се прописују ближа упутствима за остваривање права на индивидуални образовни план, његову примену и вредновање.

2. Допунска и додатна настава

Допунска настава организује се за ученике који у учењу имају тешкоће због којих не постижу задовољавајући успех. Организовање допунске наставе предлажу стручна већа предмета.

За ученике који се истичу својим талентом, знањем и напредовањем, организује се додатна настава. Организовање додатне наставе у свим разредима предлажу стручна већа предмета.

Факултативне активности

У факултативне активности спадају активност које нису наставни предмет и не оцењују се:

- школски и ваншколски ученички јавни наступи и концерти ученика (солисти, ансамбли, оркестри и хорови);
- организовање концерата гостујућих музичких уметника;

- домаћа и међународна музичка такмичења (за солисте, камерне ансамбле, оркестре и хорове);
- смотре, фестивали и сличне манифестације;
- мајсторски курсеви истакнутих музичких педагога и извођача;
- разне врсте прослава, меморијала, размена, гостовања и сличних манифестација;
- студијска путовања;
- медијска промоција разне врсте;
- успостављање разних облика сарадње са домаћим и иностраним образовним и културним институцијама.

Ваннаставне обавезне активности ученика

Сви ученици основне музичке школе имају два обавезна јавна наступа у току школске године, у складу са Правилником о плану и програму наставе и учења за основно музичко образовање и васпитање.

Испитне обавезе у основној музичкој школи

У основној музичкој школи план и програм се остварује и кроз:

- смотре,
- испите.

СМОТРЕ

Смотре се организују у циљу провере знања и напредовања ученика у току и на крају школске године према наставном плану и програму одговарајућег одсека и предмета и остварују се на основу школског програма.

Смотре и обавезни јавни наступи не подлежу конвенционалном, нумеричком начину оцењивања. Њихова сврха је да омогуће јавни увид у процес учениковог развоја и напретка, као и да буду неопходан полигон за ученичко рано стицање извођачког искуства.

ИСПИТИ

У основној музичкој школи полажу се следећи испити:

- пријемни;
- годишњи;
- разредни;
- поправни;

- завршни;
- испит за ниво знања првог циклуса и
- испит за ниво знања основне музичке школе.

Пријемни испит полаже се пре уписа у I разред, по правилу у јунском или августовском року. На пријемном испиту проверава се слух, ритам и музичка меморија. Ученици који су похађали програм припремног разреда, полажу пријемни испит.

Годишњи испит, односно завршни испит (за ученике завршних разреда) из главног предмета полажу ученици III, IV, V и VI разреда шестогодишњег – II, III и IV разреда четворогодишњег основног музичког образовања и васпитања.

Годишњи испит, односно завршни испит (за ученике завршних разреда) из солфеђа полажу ученици III и VI разреда шестогодишњег и II и IV разреда четворогодишњег основног музичког образовања и васпитања.

Завршни испит из теорије музике полажу ученици VI разреда шестогодишњег и IV разреда четворогодишњег основног музичког образовања и васпитања.

Годишњи испит, односно завршни испит (за ученике завршних разреда) из упоредног клавира, полажу ученици II и IV разреда Соло певања и Одсека за српско традиционално певање.

Ученици који на годишњем испиту основног музичког образовања и васпитања добију негативну оцену из главног предмета понављају разред. Ученици који на годишњем испиту добију негативну оцену из неког од осталих предмета полажу поправни испит у августовском року.

Ученици разреда у којима нема годишњег испита оцењују се годишњом оценом. Ванредни ученици полажу годишњи испит из свих предмета, у свим разредима.

Ученици који убрзано напредују полажу годишњи испит у три испитна рока, у јануарском, јунском и септембарском испитном року.

Програм годишњих испита који се полажу из инструмента/певања изводи се напамет.

Разредни испит полажу ученици који, у току школске године, нису похађали више од трећине укупног броја часова, а утврди се да нису савладали садржај наставног програма за тај разред. Ученици такође полажу разредни испит из предмета из којег није одржано више од трећине часова утврђених наставним планом. Ученици који добију негативну оцену на разредном испиту полажу поправни испит у августовском року, а ученици завршног разреда у јунском и августовском року.

Поправни испит полажу ученици са недовољном оценом из предмета из којег се не полаже годишњи испит и ученици са недовољном оценом на годишњем испиту из солфеђа, теорије музике и упоредног клавира.

Ученици са недовољном оценом на годишњем испиту из главног предмета не могу да полажу поправни испит. Ученик који има до две недовољне закључене оцене полаже поправни испит у августовском року, а ученик завршног разреда у јунском и августовском року.

Музичка школа Суботица

Обавезне смотре и испити за ученике основне музичке школе

ОДСЕК ЗА КЛАСИЧНУ МУЗИКУ – ШЕСТОГОДИШЊЕ МУЗИЧКО ОБРАЗОВАЊЕ И ВАСПИТАЊЕ						
Наставни предмет	I разред	II разред	III разред	IV разред	V разред	VI разред
Виолина	Смотра: 1 једнооктавна скала са трозвучима (квинтакорд, сектакорд и квартсектакорд) 1 етида или комад 1 комад или први став концертина	Смотра: 1 једнооктавна или двооктавна скала са трозвучима 1 етида 2 комада различитог карактера или варијације или први став концерта (кончертина)	Испит: 1 двооктавна дурска или молска скала са трозвучима (квинтакорд и квантсектакорд) са или без промене позиције 1 етида 2 комада различитог карактера; или варијације; или први став концерта (кончертина)	Испит: 1 двооктавна дурска или молска скала са прелазима са дурским или молским трозвучи (квинтакорд, сектакорд, квартсектакорд) са прелазима 1 етида 1 комад; или једна етида различитог карактера од претходне Први или други и трећи став концерта (кончертина); или тема с варијацијама; или један или више ставова сонате	Испит: 1 двооктавна дурска или молска скала са прелазима са дурским или молским трозвучи (квинтакорд, сектакорд, квартсектакорд) са прелазима 1 етида 1 комад; или једна етида различитог карактера од претходне Први или други и трећи став концерта	Испит/смотра: 1 скала кроз три октаве са разлагањима 2 етиде са различитом проблематиком 1 комад Први или други и трећи став концерта
Виола	Као за виолину	Као за виолину	Као за виолину	Испит: 1 двооктавна лествица са променом позиције, са трозвучима и потезима 1 етида 1 комад Концерт или концертино (I или II III став)	Испит: 1 двооктавна лествица (или трооктавна) са трозвучима и потезима 1 етида 1 комад Концерт (I или II и III став)	Испит: Трооктавна лествица са потезима, двозвучима, трозвучима и четворозвучима 1 етида 1 комад Концерт (I или II и III став) или соната у целини
Виолончело	Смотра: 1 лествица 1 етида 1 комад по слободном избору	Смотра: 1 лествица са трозвуком 1 етида 2 композиције по слободном избору	Испит: Скала са трозвуком и потезима (најмање 3 потеза) 2 етиде различитог карактера Комад са клавиром, I или II и III став концертина, концерта, сонате, сонатине, варијација	Испит: Скала са трозвуком и потезима (до 5 потеза) 2 етиде различитог карактера Комад са клавиром, I или II и III став концертина, концерта, сонате, сонатине, варијације, или два става барокне сонате	Испит: Скала – дурска или молска, трозвучи, потези 1 етида Комад уз пратњу клавира 2 става барокне сонате или концертино, концерт I или II и III став, или варијације или соната или сонатина	Испит: Скала – дурска или молска кроз три октаве, трозвучи, потези 2 етиде или једна етида и Бах један став свите Барокна соната, сва става или концертино или концерт - I или II и III став, или варијације или соната или сонатина
Гитара	Смотра: 1 лествица 1 етида или краћа композиција одређених техничких захтева 2 композиције по слободном избору	Смотра: 1 лествица 1 етида 2 композиције, по слободном избору	Испит: Лествица са каденцом и интервалима (једна врста) 1 етида 2 комада	Испит: Лествица са каденцом и интервалима (једна врста) 1 етида 2 комада – један полифони	Испит: Лествица са каденцом и интервалима (једна врста) 1 етида 2 комада – један полифони	Испит: 1 трооктавна лествица 1 етида 1 став сонатине или сонате, свите или варијације 1 комад

Музичка школа Суботица

Тамбура Е-прим	Смотра: 1 лествица 1 етида 2 композиције, по слободном избору	Смотра: 1 лествица 1 етида 2 композиције, по слободном избору	Испит: 1 лествица кроз две октаве са трозвуком 1 етида 1 народна песма или игра уз клавирску пратњу 1 комад уз клавирску пратњу	Испит: 1 лествица кроз две октаве са трозвуком 1 етида 1 народна песма или игра уз клавирску пратњу 1 комад уз клавирску пратњу 1 став велике форме уз клавирску пратњу	Испит: 1 лествица кроз две октаве са трозвуком и потезима 1 етида 1 народна песма или игра уз клавирску пратњу 1 комад уз клавирску пратњу 1 став велике форме уз клавирску пратњу	Испит: 1 лествица кроз две октаве са трозвуком и потезима 1 етида 1 народна песма или игра уз клавирску пратњу 1 комад уз клавирску пратњу 1 став велике форме уз клавирску пратњу
Тамбура А-бас прим	Смотра: 1 лествица 1 етида 2 композиције, по слободном избору	Смотра: 1 лествица 1 етида 2 композиције, по слободном избору	Испит: 1 лествица кроз две октаве са трозвуком 1 етида 1 народна песма или игра уз клавирску пратњу 1 комад уз клавирску пратњу	Испит: 1 лествица кроз две октаве са трозвуком 1 етида 1 народна песма или игра уз клавирску пратњу 1 комад уз клавирску пратњу 1 став велике форме уз клавирску пратњу	Испит: 1 лествица кроз две октаве са трозвуком и потезима 1 етида 1 народна песма или игра уз клавирску пратњу 1 комад уз клавирску пратњу 1 став велике форме уз клавирску пратњу	Испит: 1 лествица кроз две октаве са трозвуком и потезима 1 етида 1 народна песма или игра уз клавирску пратњу 1 комад уз клавирску пратњу 1 став велике форме уз клавирску пратњу
Харфа	Смотра: 1 лествица 1 етида (или композиција виртуозних извођачких захтева) 2 композиције по слободном избору	Смотра: 1 лествица 1 етида (или композиција виртуозних извођачких тешкоћа) 2 композиције по слободном избору	Испит: Скала кроз три октаве у шеснаестинама и четворозвук 1 етида Први став сонате 1 комад	Испит: 1 лествица и арпеђа 1 етида 1 сонатина 1 комад	Испит: 1 лествица са арпеђима 1 етида 1 сонатина или тема са варијацијама 1 комад	Испит: 1 лествица са арпеђима 1 етида 1 сонатина 1 композиција аутора из 19. века 1 композиција савременог аутора
Непедална харфа (са прешгмачима)	Смотра: 1 лествица 1 етида 2 композиције по слободном избору	Смотра: Молска лествица у триолама 1 етида 3 комада	Испит: 1 лествица у шеснаестинама, четворогласни трозвук, арпеђа 1 етида 1 сонатина (I став) или тема са варијацијама један комад	Испит: скала са арпеђима једна етида 1 сонатина или тема са варијацијама 1 комад	Испит: Молска лествица у триолама, трозвук кроз две октаве 1 етида 3 комада	Испит: 1 лествица у шеснаестинама, четворогласни трозвук, арпеђа 1 етида 1 сонатина или тема са варијацијама 1 комад

Музичка школа Суботица

Клавир	Смотра на крају школске године: 1 лествица по избору 1 етида или композиција виртуозних извођачких захтева 2 композиције различитог карактера	Смотра на крају првог полугодишта: 1 лествица по избору из програма предвиђеног за овај разред Смотра на крају школске године: 1 етида или композиција виртуозних извођачких захтева 2 композиције по слободном избору	Смотра на крају првог полугодишта: 1 лествица по избору из програма предвиђеног за овај разред Испит: 1 етида 1 полифона композиција 1 став сонатине или варијације 1 композиција по слободном избору	Смотра на крају првог полугодишта: 1 лествица по избору из програма предвиђеног за овај разред 1 виртуозна етида Испит: 1 етида 1 полифона композиција 1 став сонатине (сонате) или варијације 1 композиција по слободном избору	Смотра на крају првог полугодишта: 1 лествица по избору из програма предвиђеног за овај разред 1 виртуозна етида Испит: 1 етида 1 полифона композиција 1 став сонатине (сонате) или варијације 1 композиција по слободном избору	Смотра на крају првог полугодишта: 1 лествица по слободном избору из програма предвиђеног за овај разред 1 виртуозна етида Испит: 1 етида 1 полифона композиција 1 став сонате 1 композиција по слободном избору
Хармоника	Смотра: 1 лествица 1 етида (или композицијавиртуозних извођачких захтева) 2 композиције, по слободном избору	Смотра: 1 лествица 1 етида (или композицијавиртуозних извођачких захтева) 1 полифона композиција 1 композиција, по слободном избору	Смотра на крају првог полугодишта: 2 композиције по слободном избору Испит: 1 лествица 1 етида 1 полифона композиција 1 композиција по слободном избору	Смотра на крају првог полугодишта: 2 композиције по слободном избору Испит: 1 лествица 1 етида 1 полифона композиција 1 циклична композиција или две композиције различитог карактера	Смотра на крају првог полугодишта: Етида и композиција по слободном избору Испит: 1 лествица 1 етида 1 полифона композиција 1 циклична композиција	Смотра на крају првог полугодишта: Етида и композиција по слободном избору Испит: 1 лествица 1 етида 1 полифона композиција 1 циклична композиција 1 композиција виртуозног карактера
Флаута	Смотра: 1 лествица напамет 1 етида 1 композиција по слободном избору	Смотра: 1 лествица напамет 1 етида 1 композиција по слободном избору	Испит: 1 дурска и једна молска лествица напамет са тоничним квинтакордима, у четвртинама и осминама 2 етиде различитог карактера 1 композиција уз пратњу клавира по слободном избору	Испит: 1 дурска и једна молска лествица напамет са тоничним квинтакордима, у осминама и лаганим шестнаестинама 2 етиде различитог карактера 1 композиција уз пратњу клавира, напамет	Испит: 1 дурска и једна молска лествица напамет са тоничним квинтакордима, у осминама и шестнаестинама 2 етиде различитог карактера 1 композиција уз пратњу клавира, напамет	Испит: 1 дурска и једна молска лествица напамет са тоничним квинтакордима, у осминама и шестнаестинама 2 етиде различитог карактера 1 композиција уз пратњу клавира, напамет
Обоа	Смотра: 1 лествица 1 етида 1 комад уз клавирску пратњу	Смотра: 1 дурска и 1 молска лествица 1 етида, комад уз клавирску пратњу напамет	Смотра: 1 дурска и 1 молска лествица 1 етида, комад уз клавирску пратњу напамет	Испит: 1 дурска, 1 молска скала 2 етиде различитог карактера Комад уз клавирску пратњу	Испит: 1 дурска лествица, 1 молска лествица 2 етиде различитог карактера Композиција уз клавирску пратњу напамет	Испит: 1 дурска лествица, 1 молска лествица 2 етиде различитог карактера 1 композиција уз клавирску пратњу

Музичка школа Суботица

Удараљке	Смотра: По 1 етида или комад за сваки инструмент, један од те три мора бити уз пратњу клавира (композиције за добош и тимпане се изводе из нота а за мелодијске удараљке напамет)	Испит: По 1 етида или комад за сваки инструмент, један од те три мора бити уз пратњу клавира, једна скала (композиције за добош и тимпане се изводе из нота а за мелодијске удараљке напамет)	Испит: По 1 етида или комад за сваки инструмент, један од те три мора бити уз пратњу клавира, једна скала (композиције за добош и тимпане се изводе из нота а за мелодијске удараљке напамет)	Испит: По 1 етида или комад за сваки инструмент, један од те три мора бити уз пратњу клавира за инструмент по избору, једна скала (композиције за добош и тимпане се изводе из нота а за мелодијске удараљке напамет)	Испит: По 1 етида или комад за сваки инструмент, један од те три мора бити уз пратњу клавира за инструмент по избору, једна скала (композиције за добош и тимпане се изводе из нота а за мелодијске удараљке напамет)	Испит: По 1 етида или комад за сваки инструмент, један од те три мора бити уз пратњу клавира за инструмент по избору, једна скала (композиције за добош и тимпане се изводе из нота а за мелодијске удараљке напамет)
Солфеђо	Смотра: Равномерно и ритмичко читање нота Мелодијски пример у пређеним тоналитетима уз анализу (садржај првог разреда)	Смотра: Усмено опажање кратког мотива у тоналитету мелодијског примера Мелодијски пример (а, д или е мол) уз анализу: лествица, тетрахорди, интервали, дурски и молски квинтакорд Ритмичко читање у бас кључу у оквиру пређеног градива	Испит: Писмени део: Мелодијски диктат у тоналитетима до два предзнака Усмени део: Мелодијски пример (тоналитети пређени у I, II и III разреду) уз анализу мелодијског примера: лествице, тетрахорди, имена и врста интервала до квинте, дурски и молски квинтакорд и лествични квинтакорди на главним ступњевима обрађених лествица Ритмичко читање: виолински/бас кључ (пређено градиво из I, II и III разреда)	Смотра: Писмени део: Мелодијски диктат у тоналитетима до три предзнака Усмени део: Мелодијски пример (тоналитети пређени у трећем и четвртном разреду) уз анализу примера Ритмичко читање: бас кључ (пређено градиво из трећег и четвртог разреда)	Смотра: Писмени део: Мелодијски диктат у тоналитетима до четири предзнака Усмени део: Мелодијски пример (тоналитети пређени у четвртном и петом разреду) уз анализу примера Ритмичко читање: бас кључ (пређено градиво из четвртог и петог разреда)	Испит: Писмени део: Мелодијски диктат у тоналитетима до четири предзнака Усмени део: Мелодијски пример – тоналитети до четири предзнака (са скретницама и пролазницама) Ритмичко читање: бас кључ (пређено градиво)
Теорија музике						Испит: Писмени део: Тест: музички појмови, тоналитети, интервали, акорди, ортографија

Музичка школа Суботица

ОДСЕК ЗА КЛАСИЧНУ МУЗИКУ – ЧЕТВОРОГОДИШЊЕ МУЗИЧКО ОБРАЗОВАЊЕ И ВАСПИТАЊЕ				
Наставни предмет	I разред	II разред	III разред	IV разред
Оргуље	Смотра: 3 композиције различитог стила	Испит: 3 композиције различитог стила, укључујући педалну етиду и полифони облик	Испит: 2 композиције старих мајстора 2 коралне обраде из „Мале књиге“ Ј.С. Баха (једна хомофано-полифона, а друга са кантус фирмусом) Прелудијум и fuga старих мајстора Композиција аутора XIX и XX века	Испит: 1 композиција старих мајстора варијационог облика 2 корала из „Мале књиге“ Ј.С. Баха, различите фактуре 1 мали прелудијум и fuga Ј.С. Баха 2 композиције аутора XIX, XX и XXI века
Контрабас	Смотра: 1 лествица 1 етида 1 комад по избору са клавирском пратњом	Испит: 1 лествица са трозвуком (IV или V позиција) 2 етиде 1 комад по избору са клавирском пратњом	Испит: 1 лествица са трозвуком кроз две октаве (VII или VIII позиција) 2 етиде (једна са клавирском пратњом) 1 комад по избору са клавирском пратњом	Испит: 1 лествица са трозвуком кроз две октаве 2 етиде (једна са клавирском пратњом) 1 комад по избору са клавирском пратњом
Туба	Смотра: две вежбе различитог карактера	Испит: 1 вежба, етида или песма из градива 1 композиција са клавирском пратњом, напамет	Испит: 1 вежба, етида или песма из градива 1 композиција са клавирском пратњом, напамет	Испит: 1 вежба, етида или песма из градива 1 композиција са клавирском пратњом, напамет
Соло певање	Смотра: 1 вокализа (са текстом или без текста) 1 песма старог мајстора	Испит: 2 вокализе (са текстом, без текста, различитог карактера) 1 песма старог мајстора	Испит: 1 вокализа 1 арија старог мајстора 1 песма по слободном избору (класичара, романтичара српског или словенског композитора)	Испит: 2 вокализе различитог карактера 1 арија старог мајстора 1 песма по слободном избору (класичара, романтичара српског или словенског композитора)
Упоредни клавир	Смотра: 1 лествица по избору 1 етида 2 композиције различитог карактера	Смотра: 1 лествица по слободном избору 1 етида 2 композиције по слободном избору	Испит: 1 лествица по слободном избору 1 етида 1 полифона композиција 1 став сонатине 1 композиција по слободном избору	Испит: 1 етида 1 полифона композиција 1 став сонатине 1 композиција по слободном избору
Солфеђо	Смотра: Равномерно и ритмичко читање нота Препознавање лествице и лествичних елемената у мелодијском примеру Мелодијски пример у пређеним тоналитетима	Испит: Усмено опажање кратког мотива у тоналитету мелодијског примера Мелодијски пример (а, е или д мол) уз анализу: лествица, тетрахорди, интервали, дурски и молски квинтакорд Ритмичко читање у четвртинском такту у оквиру пређеног градива	Смотра: Писмени део: Мелодијски диктат у тоналитетима до три предзнака Тест из теорије Усмени део: Мелодијски пример Ритмичко читање: бас кључ (пређено садржаји из другог и трећег разреда)	Испит: Писмени део: Мелодијски диктат у тоналитетима до четири предзнака Усмени део: Мелодијски пример – тоналитети до четири предзнака (са скретницама и пролазницама) Ритмичко читање: бас кључ (пређени ритмички садржај)

Музичка школа Суботица

Теорија музике				Испит: Писмени део: Тест: музички појмови, тоналитети, интервали, акорди, ортографија
-------------------	--	--	--	---

ОДСЕК ЗА СРПСКО ТРАДИЦИОНАЛНО ПЕВАЊЕ – ЧЕТВОРОГОДИШЊЕ МУЗИЧКО ОБРАЗОВАЊЕ И ВАСПИТАЊЕ				
Наставни предмет	I разред	II разред	III разред	IV разред
Српско традиционално певање	Смотра: 2 примера солистичког певања различитог карактера 1 антифони пример	Испит: 1 једногласни пример 1 двогласни бордунског типа	Испит: 2 једногласна примера 2 двогласна примера „на бас“	Испит: 2 једногласна примера 2 двогласна примера „на бас“ 1 пример „на глас“
Упоредни клавир	Смотра: 1 лествица по избору 1 етида 2 композиције различитог карактера	Испит: 1 лествица по слободном избору 1 етида 2 композиције по слободном избору	Смотра: 1 лествица по слободном избору 1 етида 1 полифона композиција 1 став сонатине 1 композиција по слободном избору	Испит: 1 етида 1 полифона композиција 1 став сонатине 1 композиција по слободном избору
Солфеџо	Смотра: Равномерно и ритмичко читање нота Препознавање лествице и лествичних елемената у мелодијском примеру Мелодијски пример у пређеним тоналитетима	Испит: Усмено опажање кратког мотива у тоналитету мелодијског примера Мелодијски пример (а, е или д мол) уз анализу: лествица, тетрахорди, интервали, дурски и молски квинтакорд Ритмичко читање у четвртинском такту у оквиру пређеног градива	Смотра: Писмени део: Мелодијски диктат у тоналитетима до три предзнака Тест из теорије Усмени део: Мелодијски пример Ритмичко читање: бас кључ (пређено садржаји из другог и трећег разреда)	Испит: Писмени део: Мелодијски диктат у тоналитетима до четири предзнака Усмени део: Мелодијски пример – тоналитети до четири предзнака (са скретницама и пролазницама) Ритмичко читање: бас кључ (пређени ритмички садржај)
Теорија музике				Испит: Писмени део: Тест: музички појмови, тоналитети, интервали, акорди, ортографија

Музичка школа Суботица

ИЗБОРНИ ОДСЕК - ОДСЕК ЗА ЦЕЗ МУЗИКУ		
Предмет	I разред цез одсека	II разред цез одсека
Цез контрабас/ бас гитара	Смотра – III разред: Један од 7 дурских лествица Две композиције уз пратњу једног инструмента без импровизације	Испит - IV разред: 3 модуса у једном тоналитету 3 композиције са импровизацијом уз пратњу једног инструмента
Цез гитара	Смотра - V разред: Један од 7 дурских лествица Две композиције уз пратњу једног инструмента без импровизације	Испит – VI разред: 3 модуса у једном тоналитету 3 композиције са импровизацијом уз пратњу једног инструмента
Цез клавир	Испит - V разред: 2 етиде или комада Оскара Питерсона 1 импровизација на дванаест или шеснаест тактова на једном акорду уз пратњу другог клавира	Испит – VI разред: 3 писане композиције Оскара Питерсона 1 једноставнија блуз тема са једним корусом импровизације 1 цез стандард једноделне форме са импровизацијом
Цез саксофон	Смотра - V разред: 2 од четири блуз скале 2 композиције уз пратњу једног инструмента или „плејалонга“ без импровизације	Испит – VI разред: 3 модуса у једном тоналитету 3 композиције са импровизацијом уз пратњу једног инструмента или плејалонг траке
Цез труба	Смотра - V разред: 2 од четири блуз скале 2 композиције уз пратњу једног инструмента или „плејалонга“ без импровизације	Испит – VI разред: 3 модуса у једном тоналитету 3 композиције са импровизацијом уз пратњу једног инструмента или плејалонг траке
Цез тромбон	Испит - V разред: 2 од четири блуз скале 2 композиције уз пратњу једног инструмента или „плејалонга“ без импровизације	Испит – VI разред: 3 модуса у једном тоналитету 3 композиције са импровизацијом уз пратњу једног инструмента или плејалонг траке
Цез бубњев	Смотра - V разред: 1 песма у осминском и 1 у триолском ритму Програм се изводи напамет, на један од три начина, у зависности од услова: уз мали ансамбл, уз клавирску пратњу или уз плеј-алонг матрицу	Испит – VI разред: 1 песма у триолском и 1 у шеснаестинском или осминском ритму Програм се изводи напамет, на један од три начина, у зависности од услова: уз мали ансамбл, уз клавирску пратњу или уз плеј-алонг матрицу
Цез певање	Испит – завршни разред: Задате вокализе 2 композиције уз пратњу једног инструмента или „пејалонга“ без импровизације	

Планирање образовно-васпитне праксе и праћење напредовања и оцењивање постигнућа ученика

Образовно-васпитна пракса је сложена, променљива и не може се до краја и детаљно унапред предвидети. Она се одвија кроз динамичну спрегу међусобних односа и различитих активности у социјалном и физичком окружењу. Зато, уместо израза реализовати програм, боље је рећи да се на основу датог програма планира и остварује настава и учење које одговара конкретним потребама ученика.

Праћење напредовања и оцењивање постигнућа ученика је формативно и сумативно и реализује се у складу са Правилником о оцењивању ученика у основном образовању и васпитању. Потребно је да наставник континуирано и на примерен начин указује ученику на квалитет његовог постигнућа тако што ће повратна информација бити прилагођена, довољно јасна и информативна како би имала улогу подстицајне повратне информације. Свака активност је добра прилика за процену напредовања и давање повратне информације, а ученике треба оспособљавати и охрабривати да процењују сопствени напредак у остваривању исхода предмета, као и напредак других ученика.

Кључне компетенције за целоживотно учење

Циљ оријентације ка општим међупредметним компетенцијама и кључним компетенцијама је динамичније и ангажованије комбиновање знања, вештина и ставова релевантних за различите реалне контексте који захтевају њихову функционалну примену. Опште међупредметне компетенције заснивају се на кључним компетенцијама, развијају се кроз наставу свих предмета, примењиве су у различитим ситуацијама и контекстима при решавању различитих проблема и задатака и неопходне свим ученицима за лично остварење и развој, укључивање у друштвене токове и запошљавање и чине основу за целоживотно учење.

Кључне компетенције представљају скуп интегрисаних знања, вештина и ставова који су потребни сваком појединцу за лично испуњење и развој, укључивање у друштвени живот и запошљавање.

Кључне компетенције за целоживотно учење су:

1. комуникација на матерњем језику: способност изражавања и тумачења концепата, мисли,
2. осећања, чињеница и мишљења у усменој или писаној форми;
3. комуникација на страном језику: способност изражавања и тумачења концепата, мисли, осећања, чињеница и мишљења у усменој или писаној форми укључујући вештине посредовања сумирањем, тумачењем, превођењем, парафразиранем и на друге начине, као и интеркултурално разумевање;
4. математичке, научне и технолошке компетенције: основно нумеричко резоновање, разумевање света природе, способност примене знања и технологије за људске потребе (медицина, транспорт, комуникације и др.);

5. дигитална компетенција: самопоуздано и критичко коришћење информационих и комуникационих технологија за рад, одмор и комуникацију;
6. учење учења: способност да се ефективно управља сопственим учењем: планирање, управљање временом и информацијама, способност да се превазиђу препреке како би се успешно учило, коришћење претходних знања и вештина, примена знања и вештина у различитим ситуацијама, индивидуално и/или у групи;
7. друштвене и грађанске компетенције: способност да се ефикасно и конструктивно учествује у друштвеном и радном животу и да се ангажују у активном и демократском учешћу, посебно у све разноврснијим заједницама;
8. осећај за иницијативу и предузетништво: способност да се идеје претворе у акцију кроз креативност, иновативност и преузимање ризика, као и способност за планирање и управљање пројектима;
9. културолошка освешћеност и изражавање: способност да се схвати значај креативних идеја, искустава и емоција у различитим медијима – музика, књижевност, плес, ликовна уметност и друго.

Компетенције, осим оквира традиционалних школских предмета, обухватају и ангажују школска знања на припреми ученика да буду конкурентни и функционални у садашњем и будућем образовном и професионалном простору и да компетентно и активно остварују своје грађанске улоге.

Међупредметне компетенције

Опште међупредметне компетенције дефинисане су за крај основног образовања и васпитања. Ове компетенције потребно је ускладити са компетенцијама у основној музичкој школи. Циљ оријентације ка општим међупредметним компетенцијама и кључним компетенцијама је динамичније и ангажованије комбиновање знања, вештина и ставова релевантних за различите реалне контексте који захтевају њихову функционалну примену.

Опште међупредметне компетенције заснивају се на кључним компетенцијама, развијају се кроз наставу свих предмета, примењиве су у различитим ситуацијама и контекстима при решавању различитих проблема и задатака и неопходне свим ученицима за лично остварење и развој, укључивање у друштвене токове и запошљавање и чине основу за целоживотно учење.

Опште међупредметне компетенције за крај основног образовања и васпитања

- компетенција за учење,
- одговорно учешће у демократском друштву,
- естетичка компетенција,
- комуникација,
- одговоран однос према околини,

- одговоран однос према здрављу,
- предузимљивост и оријентација ка предузетништву,
- рад са подацима и информацијама,
- решавање проблема,
- сарадња,
- дигитална компетенција.

СРЕДЊЕ МУЗИЧКО ОБРАЗОВАЊЕ И ВАСПИТАЊЕ

У средњој музичкој школи начин и поступак остваривања образовно и васпитног рада прописани су у наставним плановима и програмима и врстама активности.

У уметничкој школи се стиче опште и уметничко образовање и васпитање у четворогодишњем трајању за обављање послова одговарајућег занимања и за наставак образовања у високошколским установама.

Организација образовно васпитног рада средње музичке школе

Музичка школа Суботица има **четири одсека** за редовне ученике у средњој школи. На свим одсецима настава траје четири године и остварује се на српском и мађарском наставном језику.

1. Одсек класичне музике
2. Одсек за џез музику
3. Одсек за српско традиционално певање и свирање
4. Одсек за музичку теорију

У Музичкој школи Суботица у оквиру подручја рада „Култура, уметност и јавно информисање“ ученици могу да се одреде за следеће **образовне профиле**:

1. Музички извођач класичне музике
2. Музички извођач џез музике
3. Музички извођач српског традиционалног певања и свирања
4. Музички сарадник

Главни предмети по одсецима:

1. Одсек класичне музике: виолина, виола, виолончело, контрабас, флаута, обоа, кларинет, саксофон, фагот, хорна, труба, тромбон, ударалјке, клавир, оргуље, хармоника, гитара, тамбура и соло певање
2. Одсек за џез музику: џез гитара, џез контрабас, џез бас гитара, џез клавир, џез саксофон, џез труба, џез тромбон, џез бубњеви или џез певање
3. Одсек за српско традиционално певање и свирање: српско традиционално певање
4. Одсек за музичку теорију: солфеђо/хармонија

Музичка школа Суботица

План наставе и учења за средње музичко образовање и васпитање

ОПШТЕОБРАЗОВНИ ПРЕДМЕТИ У СРЕДЊОЈ МУЗИЧКОЈ ШКОЛИ*

I ОБАВЕЗНИ ПРЕДМЕТИ		I РАЗРЕД				II РАЗРЕД				III РАЗРЕД				IV РАЗРЕД				УКУПНО			
		недељно		годишње		недељно		годишње		недељно		годишње		недељно		годишње		недељно		годишње	
		Т	В	Т	В	Т	В	Т	В	Т	В	Т	В	Т	В	Т	В	Т	В	Т	В
I УКУПНО		15		525		15		525		15		525		14		462				2037	
1.	Српски језик и књижевност/Мађарски језик и књижевност ¹	3		105		3		105		3		105		3		99		12		414	
2.	Српски као нематерњи језик ²	2		70		2		70		2		70		2		66		8		276	
3.	Страни језик	2		70		2		70		2		70		2		66		8		276	
4.	Други страни језик	2		70		2		70		2		70		2		66		8		276	
5.	Филозофија													2		66		2		66	
6.	Психологија									2		70						2		70	
7.	Социологија					1		35										1		35	
8.	Историја	2		70		2		70		1		35						5		206	
9.	Математика	2		70		2		70		2		70		2		66		8		208	
8.	Физика	1		35														1		35	
9.	Информатика	1		35		1		35		1		35		1		33		4		140	
10.	Физичко и здравствено васпитање	2		70		2		70		2		70		2		66		8		276	
II ИЗБОРНИ ПРОГРАМИ		1		35		1		35		1		35		1		33		4		138	

Музичка школа Суботица

1	Грађанско васпитање/верска настава ³	1		35		1		35		1		35		1		33		4		138	
УКУПНО I + II		16		560		16		560		16		560		14		558		63		2238	

*Општеобразовне програме наставе и учења похађају ученици који нису уписали неку другу средњу школу паралелно

¹ Назив језика националне мањине у школама у којима се настава одржава на матерњем језику националне мањине.

² Реализује се у школама у којима се настава одржава на матерњем језику националне мањине.

³ Ученик бира један од понуђених изборних програма.

Музичка школа Суботица

ОДСЕК КЛАСИЧНЕ МУЗИКЕ

Образовни профил: МУЗИЧКИ ИЗВОЂАЧ КЛАСИЧНЕ МУЗИКЕ

III СТРУЧНИ ПРЕДМЕТИ		I РАЗРЕД				II РАЗРЕД				III РАЗРЕД				IV РАЗРЕД				УКУПНО			
		недељно		годишње		недељно		годишње		недељно		годишње		недељно		годишње		недељно		годишње	
		Т	В	Т	В	Т	В	Т	В	Т	В	Т	В	Т	В	Т	В	Т	В	Т	В
III УКУПНО		13		455		17		595		17		595		19		627		66		2272	
1.	Главни предмет: инструмент или соло певање	3		105		3		105		3		105		3		99		12		414	
2.	Солфеђо	2		70		2		70		2		70		2		66		8		276	
3.	Хармонија	2		70		2		70		1		35		1		33		6		208	
4.	Музички облици					1		35		2		70		2		66		5		171	
5.	Музички инструменти					1		35										1		35	
6.	Контрапункт									1		35		2		66		3		101	
7.	Етномузикологија	1		35		1		35										2		70	
8.	Историја музике са упознавањем музичке литературе					2		70		2		70		2		66		6		206	
9.	Национална историја музике													1		33		1		33	
10.	Камерна музика	1		35		1		35		2		70		2		66		6		206	
11.	Читање с листа	1		35		1		35		1		35		1		33		4		138	
12.	Клавирски дуо*	1		35		1		35		1		35		1		33		4		138	
13.	Оркестар-хор	2		70		2		70		2		70		2		66		8		276	
14.	Упоредни клавир**	1		35		1		35		1		35		1		33		4		138	
15.	Италијански језик***	2		70		2		70		2		70		2		66		8		276	
Укупно (I+II)+III		16+13/29				16+19/33				16+17/33				15+19/34				66/2272			

*Предмет имају само ученици клавира

**Предмет имају сви ученици осим ученика клавира

Музичка школа Суботица

***Предмет имају само ученици соло певања

ОДСЕК ЗА ЦЕЗ МУЗИКУ

Образовни профил: **МУЗИЧКИ ИЗВОЂАЧ ЦЕЗ МУЗИКЕ**

III СТРУЧНИ ПРЕДМЕТИ		I РАЗРЕД				II РАЗРЕД				III РАЗРЕД				IV РАЗРЕД				УКУПНО			
		недељно		годишње		недељно		годишње		недељно		годишње		недељно		годишње		недељно		годишње	
		Т	В	Т	В	Т	В	Т	В	Т	В	Т	В	Т	В	Т	В	Т	В	Т	В
III УКУПНО		13		455		17		595		20		700		22		726		72		2476	
1.	Главни предмет: Цез инструмент или Цез певање	3		105		3		105		3		105		3		99		12		414	
2.	Солфеђо	2		70		2		70		2		70		2		66		8		276	
3.	Хармонија	2		70		2		70		1		35		1		33		6		208	
4.	Музички облици					1		35		2		70		2		66		5		171	
5.	Музички инструменти					1		35										1		35	
6.	Контрапункт									1		35		2		66		3		101	
7.	Историја музике са упознавањем музичке литературе					2		70		2		70		2		66		6		206	
8.	Национална историја музике													1		33		1		33	
9.	Упоредни клавир	1		35		1		35		1		35		1		33		4		138	
10.	Ударачки инструменти									1		35		1		33		2		68	
11.	Мали ансамбли	2		70		2		70		2		70		2		66		8		276	
12.	Биг бенд									2		70		2		66		4		136	
13.	Теорија цез музике	2		70		2		70										4		140	
14.	Цез аранжирање									2		70		2		66		4		136	
15.	Историја цез музике	1		35		1		35		1		35		1		33		4		138	
Укупно (I+II)+III		16+13/29				16+19/33				16+17/33				15+19/34				72/2476			

Музичка школа Суботица

ОДСЕК ЗА СРПСКО ТРАДИЦИОНАЛНО ПЕВАЊЕ И СВИРАЊЕ

Образовни профил: МУЗИЧКИ ИЗВОЂАЧ СРПСКОГ ТРАДИЦИОНАЛНОГ ПЕВАЊА И СВИРАЊА

III СТРУЧНИ ПРЕДМЕТИ		I РАЗРЕД				II РАЗРЕД				III РАЗРЕД				IV РАЗРЕД				УКУПНО			
		недељно		годишње		недељно		годишње		недељно		годишње		недељно		годишње		недељно		годишње	
		Т	В	Т	В	Т	В	Т	В	Т	В	Т	В	Т	В	Т	В	Т	В	Т	В
III УКУПНО		13		455		17		585		17		585		19		627		66		2272	
1.	Главни предмет: Српско традиционално певање	2		70		2		70		2		70		2		66		8		276	
2.	Српско групно традиционално певање	1		35		1		35		1		35		1		33		4		138	
3.	Солфеђо	2		70		2		70		2		70		2		66		8		276	
4.	Хармонија	2		70		2		70		1		35		1		33		6		208	
5.	Музички облици					1		35		2		70		2		66		5		171	
6.	Музички инструменти					1		35										1		35	
7.	Контрапункт									1		35		2		66		3		101	
8.	Етномузикологија	2		70		2		70		2		70		2		66		8		276	
9.	Историја музике са упознавањем музичке литературе					2		70		2		70		2		66		6		206	
10.	Национална историја музике													1		33		1		33	
11.	Етнокорологија	2		70		2		70		2		70		2		66		8		276	
12.	Етнологија	1		35		1		35		1		35		1		33		4		138	
13.	Упоредни клавир	1		35		1		35		1		35		1		33		4		138	
Укупно (I+II)+III		16+13/29				16+17/33				16+17/33				15+19/34				66/2272			

Музичка школа Суботица

ОДСЕК ЗА МУЗИЧКУ ТЕОРИЈУ

Образовни профил: МУЗИЧКИ САРАДНИК

III СТРУЧНИ ПРЕДМЕТИ		I РАЗРЕД				II РАЗРЕД				III РАЗРЕД				IV РАЗРЕД				УКУПНО			
		недељно		годишње		недељно		годишње		недељно		годишње		недељно		годишње		недељно		годишње	
		Т	В	Т	В	Т	В	Т	В	Т	В	Т	В	Т	В	Т	В	Т	В	Т	В
III УКУПНО		12		420		16		560		19		665		21		693		68		2338	
1.	Солфеђо	3		105		3		105		3		105		3		99		12		414	
2.	Хармонија	2		70		2		70		2		70		2		66		8		276	
3.	Хармонска пратња	2		70														2		70	
4.	Аранжирање					1		35		1		35		1		33		3		103	
5.	Музички облици					1		35		2		70		2		66		5		171	
6.	Музички инструменти					1		35										1		35	
7.	Контрапункт									2		70		2		66		4		136	
8.	Етномузикологија	1		35		1		35										2		70	
9.	Историја музике са упознавањем музичке литературе					2		70		2		70		2		66		6		206	
10.	Национална историја музике													1		33		1		33	
11.	Клавир	2		70		2		70		2		70		2		66		8		276	
12.	Хор	2		70		2		70		2		70		2		66		8		276	
13.	Хорске партитуре					1		35		1		35						2		70	
14.	Дириговање									2		70		2		66		4		136	
15.	Увод у компоновање													2		66		2		66	
Укупно (I+II)+III		16+12/28				16+16/32				16+19/35				15+21/36				68/2338			

Музичка школа Суботица

Програм наставе и учења за средње музичко образовање и васпитање

План и програм наставе и учења за средње музичко образовање налази се у „Сл. гласнику РС - Просветни гласник“, бр. 8/2020, 11/2020 (исправка), 15/2020, 15/2020 (исправка) и можете га погледати на следећем линку: <https://muzickasu.edu.rs/wp-content/uploads/2021/03/Pravilnik-o-planu-i-programu-nastave-i-u%C4%8Denja-SM%C5%A0-2020.pdf>.

Програми наставе и учења по предметима

Програм наставе и учења	Предмети		Стране
https://muzickasu.edu.rs/wp-content/uploads/2021/03/Dopuna-plana-SM%C5%A0-2020-ma%C4%91arski-jezik.pdf	Мађарски језик и књижевност – 1. разред		2-12
https://pravno-informacioni-sistem.rs/slglrsViewPdf/85ac3cfe-ee9b-4f04-84bb-c77a1bae4b89?fromLink=true	Мађарски језик и књижевност – 2., 3., 4. разред		69-89
https://pravno-informacioni-sistem.rs/slglrsViewPdf/ff526cbf-1e7f-417e-bb1f-837f4f02bafc?fromLink=true	Српски као нематерњи језик		7-26
https://pravno-informacioni-sistem.rs/slglrsViewPdf/078b498b-cf8a-41da-972c-2e45ac8be258?fromLink=true	Филозофија		57-58
	Грађанско васпитање		117-120
	Физичко васпитање		274-278
https://pravno-informacioni-sistem.rs/slglrsViewPdf/bdb11f3d-d5ec-46f4-a082-b933535ee716?fromLink=true	Верска настава	Православни катихизис	2-18
		Vjerska nastava - katolički vjeronauk/Вјерска настава - католички вјеронаук	19-55
		Hitoktatás - katolikus hittan	56-74
https://muzickasu.edu.rs/wp-content/uploads/2021/03/Pravilnik-o-planu-i-programu-nastave-i-u%C4%8Denja-SM%C5%A0-2020.pdf	Српски језик и књижевност		19-37
	Страни језик		37-68
	Други страни језик		68-97
	Психологија		97-101
	Социологија		101-105
	Историја		105-113
	Математика		113-121
	Физика		121-123
	Информатика		123-133
	Музички инструменти		134-138
	Музички облици		138-143
	Историја музике		143-151
	Национална историја музике		152-156
	Хор		156-157
	Оркестар		157-159

Музичка школа Суботица

	Хармонија – одсек за класичну музику, цез музику и српско традиционално певање и свирање	159-163
	Контрапункт – одсек за класичну музику, цез музику и српско традиционално певање и свирање	164-166
	Хармонија – одсек за музичку теорију	166-171
	Контрапункт – одсек за музичку теорију	171-174
	Етномузикологија - одсек за класичну музику, цез музику и музичку теорију	174-175; 179-182
	Етномузикологија – одсек за српско традиционално певање и свирање	176-182
	Солфеђо – одсек за класичну музику, цез музику и српско традиционално певање и свирање	182-187
	Упоредни клавир – одсек за класичну музику, одсек за цез музику	187-191
	Упоредни клавир – одсек за класичну музику (соло певање), одсек за српско традиционално певање и свирање	192-198
	Клавир „А“ програм – одсек за музичку теорију (за ученике који су завршили ОМШ главни предмет клавир)	199-204; 214
	Клавир „Б“ програм – одсек за музичку теорију (за ученике којима је главни предмет у ОМШ био други инструмент, а не клавир)	204-207; 214
	Клавир „Ц“ програм – одсек за музичку теорију (за ученике који су у ОМШ имали главни предмет соло певање и српско традиционално певање)	208-214
	Одсек класичне музике	
	Клавир	215-220
	Оргуље	221-225
	Читање с листа - за клавиристе и оргуљаше	231-235
	Клавирски дуо	236-238
	Хармоника	239-245
	Читање с листа – за хармоникаше	245-246
	Виолина	247-252; 269-271
	Виола	253-259; 269-271
	Виолончело	261-265; 269-271
	Контрабас	266-271
	Читање с листа – гудачки инструменти	271-273
	Гитара	274-278
	Читање с листа – гитара	279
	Тамбура А-бас прим	286-293;

Музичка школа Суботица

		309-310
	Тамбура Е-прим	294-301; 309-310
	Читање с листа – тамбура	310-311
	Соло певање	311-317
	Читање с листа – соло певање	317-318
	Флаута	319-325; 341-342
	Обоа	326-329; 341-342
	Кларинет	330-333; 341-342
	Фагот	334-337; 341-342
	Саксофон	338-342
	Читање с листа – дрвени дувачи	343-346
	Труба	347-350; 362-363
	Хорна	351-354; 362-363
	Тромбон	355-358; 362-363
	Читање с листа – лимени дувачи	363-366
	Удараљке	367-371
	Читање с листа – удараљке	371-374
	Камерна музика	374-376
	Одсек за музичку теорију	
	Солфеђо	472-478
	Хармонска пратња	479-480
	Аранжирање	481-483
	Хорске партитуре	484-485
	Дириговање	486-488
	Увод у компоновање	489-490
	Одсек за џез музику	
	Џез певање	507-511
	Џез клавир	512-516
	Џез гитара	517-519; 527-528
	Џез бас гитара	520-523; 527-528
	Џез контрабас	524-528
	Џез саксофон	528-531; 539-540
	Џез труба	532-535; 539-540
	Џез тромбон	563-540
	Џез бубњеви	540-542
	Мали ансамбли	543-545
	Теорија џез музике	546-548

Музичка школа Суботица

	Историја џез музике	548-551
	Биг бенд	551-552
	Џез аранжирање	552-554
	Ударачки инструменти	554-555
	Одсек за српско традиционално певање и свирање	
	Српско традиционално певање	556-559; 563-564
	Српско групно традиционално певање	560-564
	Етнокорееологија	586-590
	Етнологија	591-596

Музичка школа Суботица

Облици образовно-васпитног рада којима се остварују обавезни предмети, изборни програми и активности

ОБЛИК ОБРАЗОВНО-ВАСПИТНОГ РАДА	I РАЗРЕД часова	II РАЗРЕД часова	III РАЗРЕД часова	IV РАЗРЕД часова	УКУПНО часова
Час одељењског старешине	35	35	35	33	138
Додатна настава*	до 30	до 30	до 30	до 30	до 120
Допунска настава*	до 30	до 30	до 30	до 30	до 120
Припремна настава*	до 30	до 30	до 30	до 30	до 120

*Ако се укаже потреба за овим облицима рада

ОСТАЛИ ОБЛИЦИ ОБРАЗОВНО-ВАСПИТНОГ РАДА	I РАЗРЕД	II РАЗРЕД	III РАЗРЕД	IV РАЗРЕД
Час одељењског старешине	35	35	35	33
Испити и смотре	10-20	10-20	10-20	10-20
Екскурзија/студијско путовање	до 3 дана	до 5 дана	до 5 наставних дана	до 5 наставних дана
Концертна активност (интерни и јавни часови, концерти, такмичења)	35 часова годишње			
Друштвене активности – ученички парламент, ученичке задруге	10-20 часова годишње			

Остваривање плана и програма наставе и учења

Распоред радних недеља у току наставне године

	I РАЗРЕД	II РАЗРЕД	III РАЗРЕД	IV РАЗРЕД
Разредно-часовна настава	35	35	35	33
Концертне активности	1	1	1	1
Испити и смотре	3	3	3	1
Матурски испит				4
Укупно радних недеља	39	39	39	39

Испитне обавезе

У Музичкој школи Суботица полажу се следећи испити:

1. испит за проверу нивоа знања основног музичког образовања
2. пријемни

3. годишњи
4. матурски
5. разредни
6. поправни
7. допунски

Пријемни испит

Пријемни испит полаже се пре уписа у први разред средње музичке школе и могу му приступити кандидати који имају завршену основну музичку школу и кандидати који немају основну музичку школу, ако претходно положе испит за проверу нивоа знања завршног разреда основног музичког образовања.

Кандидати који нису завршили редовно основно школовање, а завршили су основну музичку школу могу да се упишу у средњу музичку школу где похађају наставу из уметничких и стручних предмета.

Пријемни испит полаже се у роковима које дефинише Министарство просвете, науке и технолошког развоја у складу са Правилником о упису ученика у средњу школу, Конкурсом о упису у средње школе и Правилником о плану и програму наставе и учења за средње музичке школе.

Програм пријемних испита

Заједнички део пријемног испита за све вокално-инструменталне одсеке:

Солфеђо

- Мелодијска вежба с листа
- Ритмичко читање с листа
- Питања из Теорије музике (усмено)

Одсек за класичну музику

Предмет	Програм пријемног испита
КЛАВИР	Етида Полифона композиција Први став сонате Композиција по слободном избору
ХАРМОНИКА	Скала Етида Циклични облик- најмање 2 става или Тема са варијацијама Композиција по слободном избору
ГИТАРА	Скала Етида

Музичка школа Суботица

	Композиција по слободном избору
ДУВАЧИ	Скала дурска и молска Етида Композиција по слободном избору
ГУДАЧИ (сви сем контрабаса)	Скала дурска и молска Етида Први став сонате или концерта
КОНТАРБАС	Скала дурска и молска Етида Композиција по слободном избору
УДАРАЉКЕ	Композиција за добош Композиција за ксилофон Композиција за 2 типмана
СОЛО ПЕВАЊЕ	Једна вокализа Једна композиција старог мајстора Једна песма по слободном избору
ТАМБУРА Е-ПРИМ, ТАМБУРА А-БАС ПРИМ	Етида Две композиције различитог карактера

Одсек за цез музику

Предмет	Програм пријемног испита
ЦЕЗ КЛАВИР	Оскар Петерсон: Цез етида; Обавезна композиција – цез стандард припремљен из клавишког извода – опционо један корус импровизације; Композиција по избору (цез, блуз, поп, рок... – модерни стилови).
ЦЕЗ ПЕВАЊЕ	Цез стандард у ритму свинга; Цез балада; Композиција по избору кандидата. Програм се изводи уз пратњу једног хармонског инструмента (клавира или гитаре). Кандидат може да одреди корепетитора по избору или да се определи за школског корепетитора (у том случају је у обавези да приложи партитуру – мелодија и шифре).
ЦЕЗ КОНТРАБАС	Скале: дурска или молска по избору кроз две октаве (гудалом или пицикато – по избору); Цез стандард по избору (пратња, тема опционо); Композиција по избору. Програм се изводи уз пратњу једног хармонског инструмента (клавира или гитаре). Кандидат може да одреди корепетитора по избору или да се определи за школског корепетитора (у том случају је у обавези да приложи партитуру – мелодија и шифре).
ЦЕЗ БАС ГИТАРА	Скале: дурска и молска по избору кроз две октаве; Цез стандард по избору;

Музичка школа Суботица

	Композиција по избору. Програм се изводи уз пратњу једног хармонског инструмента (клавира или гитаре). Кандидат може да одреди корепетитора по избору или да се определи за школског корепетитора (у том случају је у обавези да приложи партитуру – мелодија и шифре).
ЏЕЗ БУЊЕВИ	Свинг ритам: „он бит” и „оф бит” (on i off beat) ноте на добошу; Латин ритам (самба или боса нова – по избору); Фанк грув са фил иновима (fill in).
ЏЕЗ ГИТАРА	Скале: дурска или молска кроз две октаве (по избору); Џез стандард по избору (мелодија и пратња); Блуз (мелодија и пратња – импровизација по избору). Програм се изводи уз пратњу једног хармонског инструмента (клавира или гитаре). Кандидат може да одреди корепетитора по избору или да се определи за школског корепетитора (у том случају је у обавези да приложи партитуру – мелодија и шифре).
ЏЕЗ ТРУБА	Скале: дурска или молска кроз једну октаву; Блуз форма (тема – један корус); Етида или комад по избору. Програм се изводи уз пратњу једног хармонског инструмента (клавира или гитаре). Кандидат може да одреди корепетитора по избору или да се определи за школског корепетитора (у том случају је у обавези да приложи партитуру – мелодија и шифре) или да се определи за извођење испитног програма уз мајнус уан (minus one) инструменталну пратњу са ЦД-а Мр3 плејера.
ЏЕЗ ТРОМБОН	Скале: дурска или молска кроз једну октаву; Блуз форма (тема – један корус); Етида или комад по избору. Програм се изводи уз пратњу једног хармонског инструмента (клавира или гитаре). Кандидат може да одреди корепетитора по избору или да се определи за школског корепетитора (у том случају је у обавези да приложи партитуру – мелодија и шифре) или да се определи за извођење испитног програма уз мајнус уан (minus one) инструменталну пратњу са ЦД-а Мр3 плејера.
ЏЕЗ САКСОФОН	Скале: дурска или молска, линеарно терце и трозвучи од сваког ступња кроз две октаве; Џез стандард (тема – један корус); Џез стандард (тема – један корус). Програм се изводи уз пратњу једног хармонског инструмента (клавира или гитаре). Кандидат може да одреди корепетитора по избору или да се определи за школског корепетитора (у том случају је у обавези да приложи партитуру – мелодија и шифре) или да се определи за извођење испитног програма уз „мајнус уан” (minus one) инструменталну пратњу са ЦеДе-а или Мр3 плејера.

Музичка школа Суботица

Одсек за српско традиционално певање

Предмет	Програм пријемног испита
ТРАДИЦИОНАЛНО ПЕВАЊЕ	1 традиционална једногласна песма 2 песме „на бас“ (из различитих географских подручја) – извођење и водећег и пратећег гласа 1 песма „на глас“ – извођење и водећег и пратећег гласа Све песме морају бити традиционалне

Осек за музичку теорију

Усмени део	Мелодијска вежба с листа Ритмичко читање с листа
Писмени део	Једногласни диктат Тест из Теорије музике

Годишњи испити

Полаже се на крају наставног периода текуће школске године из предмета који су дефинисани Правилником о плану и програму наставе и учења уметничког образовања и васпитања за средњу музичку школу („Сл. гласнику РС - Просветни гласник“, бр. 8/2020, 11/2020 (исправка), 15/2020, 15/2020 (исправка)).

ОДСЕК КЛАСИЧНЕ МУЗИКЕ	
I разред	Главни предмет
II разред	Главни предмет
III разред	Главни предмет
IV разред	Матурски испит

ОДСЕК ЗА ЦЕЗ МУЗИКУ	
I разред	Главни предмет
II разред	Главни предмет
III разред	Главни предмет
IV разред	Матурски испит

ОДСЕК ЗА СРПСКО ТРАДИЦИОНАЛНО ПЕВАЊЕ И СВИРАЊЕ	
I разред	Главни предмет
II разред	Главни предмет
III разред	Главни предмет
IV разред	Матурски испит

Музичка школа Суботица

ОДСЕК ЗА МУЗИЧКУ ТЕОРИЈУ	
I разред	Солфеђо, Хармонија
II разред	Солфеђо, Хармонија
III разред	Солфеђо, Хармонија
IV разред	Матурски испит

Разредни, поправни и допунски испит

Разредни испит се полаже по правилима које прописује Закон о средњем образовању и васпитању.

Ученик који из оправданих разлога није присуствовао настави више од једне трећине предвиђеног броја часова, а оцењивањем се утврди да није остварио прописане циљеве, исходе и стандарде постигнућа у току савладавања школског програма, упућује се на разредни испит.

Ученик се упућује на разредни испит и из предмета за који није организована настава.

Разредни испит ученик полаже у јунском и августовском испитном року.

Припремну наставу школа остварује за редовног ученика који се упућује на полагање разредног испита, и за ванредног ученика.

Поправни испит се полаже по правилима које прописује Закон о средњем образовању и васпитању.

Ученик полаже поправни испит у школи у којој стиче образовање и васпитање у августовском испитном року, а ученик завршног разреда у јунском и августовском року.

За ученика који полаже поправни испит, организује се припремна настава. Припремна настава остварује се у обиму од најмање 10% од укупног годишњег броја часова из предмета на који је упућен на поправни испит.

Ученик завршног разреда који је положио разредни испит има право да у истом испитном року полаже завршни или матурски испит, односно да полаже поправни испит ако није положио разредни испит.

Изузетно, редован ученик који није положио поправни испит може да заврши започети разред у истој школи наредне школске године, у својству ванредног ученика поновним полагањем неположеног испита, уз обавезу плаћања накнаде стварних трошкова које утврди школа. Када заврши разред ванредан ученик има право да се у истој школској години упише у наредни разред, у истом својству.

Ученик завршног разреда који не положи поправни, завршни, односно матурски испит завршава започето образовање у истој школи у својству ванредног ученика полагањем испита, уз обавезу плаћања накнаде стварних трошкова које утврди школа.

Допунски испит полаже ученик коме је одобрен прелазак у другу школу, односно други образовни профил у складу са овим законом, и полаже испите из предмета који нису били утврђени школским програмом, односно наставним планом и програмом који је

Музичка школа Суботица

ученик започео да савлађује, у роковима утврђеним решењем, сагласно општем акту школе.

Лице које се уписује у школу ради преквалификације полаже испите из стручних предмета које одреди комисија коју чине чланови наставничког већа школе именовани решењем директора.

Лице које се уписује у школу ради доквалификације полаже допунске испите из предмета чији садржаји нису претежно исти, из предмета који нису били утврђени школским програмом, односно наставним планом и програмом и испите завршног разреда, о чему одлуку доноси комисија коју чине чланови наставничког већа школе именовани решењем директора.

МАТУРА

Средње образовање се завршава полагањем испита на државном нивоу.

Школа је дужна да организује припрему свих ученика за полагање матурских испита у обиму од најмање 5% од укупног годишњег броја часова из предмета из којих се полаже матурски, односно завршни испит.

Матурски испит

Матурски испит у средњој музичкој школи ученици полажу из следећих предмета:

Образовни профил	Предмет матурског испита		
Музички сарадник-теоретичар	Матерњи језик (писмени)	Солфеђо (писмени и усмени)	Хармонија (писмени и усмени)
Музички извођач - класичне музике		испит из главног предмета	
Музички извођач – џез музике		испит из главног предмета	
Музички извођач – традиционалне музике		традиционално певање	етномузикологија (писмени рад)

Стручна и уметничка матура

Изменама закона из области просвете које је усвојила Влада Републике Србије, увођење државне матуре, укључујући уметничку, стручну и општу, одложено је за школску 2028/2029. годину.

Музичка школа Суботица

Образовни профил	Садржај уметничке матуре				
	ОБАВЕЗНИ ДЕО				ИЗБОРНИ ДЕО
Музички сарадник	Српски језик и књижевност/ Матерњи језик и књижевност	Наставни предмет по избору: Српски језик и књижевност/ Матерњи језик и књижевност, Страни језик, Математика*, Физика, Хемија, Биологија, Географија, Историја, Српски као нематерњи језик**	Солфеђо (писмени и усмени)	Хармонија (писмени и усмени)	истоветан је са изборним делом опште матуре
Музички извођач-класичне музике			испит из главног предмета		
Музички извођач-џез музике			испит из главног предмета		
Музички извођач – традиционалне музике			традиционално певање	етномузикологија (писмени рад)	

*Математику су у обавези да полажу сви ученици који су овај наставни предмет учили више од две године општег средњег образовања и васпитања. Ученици који су учили математику до две године бирају неки други предмет са Листе општеобразовних наставних предмета, што укључује и могућност избора математике.

**Српски као нематерњи ј. могу да изаберу само ученици који су обр. и восп. стицали на једном од језика нац. мањина.

Стручном матуrom проверава се усвојеност стручних компетенција и општих стандарда постигнућа након завршеног средњег стручног образовања и васпитања.

Уметничком матуrom проверава се усвојеност уметничких компетенција и општих стандарда постигнућа након завршеног средњег уметничког образовања и васпитања.

Програме стручне и уметничке матуре доноси министар, у складу са Законом.

Право на полагање стручне и уметничке матуре

Стручну, односно уметничку матуру полаже ученик након завршеног четвртог разреда средњег стручног, односно уметничког образовања и васпитања у стручној, односно уметничкој школи.

Стручну, односно уметничку матуру може да полаже одрасли након савладаног програма трогодишњег средњег стручног, односно уметничког образовања и васпитања у стручној, односно уметничкој школи по програму прилагођеном за одрасле.

Општа матура

Општом матуrom проверава се усвојеност општих стандарда постигнућа након завршеног средњег општег образовања и васпитања у гимназији, а који се прописују програмом опште матуре.

Програм опште матуре доноси министар, у складу са Законом.

Општу матуру полажу ученици након завршеног четвртог разреда средњег општег образовања и васпитања у гимназији.

Општу матуру, односно њен део може да полаже и ученик након завршеног четвртог разреда средњег стручног, односно уметничког образовања у складу са програмом опште матуре.

Ученик са сметњама у развоју и инвалидитетом, специфичним тешкоћама у учењу или језичким баријерама полаже општу матуру у условима који обезбеђују превазилажење физичких и комуникацијских препрека.

Тимови за инклузивно образовање и пружање додатне подршке припремају услове за организовање и спровођење опште матуре.

Организација наставе

Основни облици извођења наставе

У средњој музичкој школи настава је индивидуална, групна и разредна. Час траје 45 минута. Наставник корепетитор држи један час недељно сваком ученику у присуству његовог наставника главног предмета и самостално као припрему за јавни наступ у оквиру додатне и допунске наставе, осим код главних предмета клавир, хармоника, гитара, харфа и оргуље.

У току школовања ученици школе подељени су у организационо - наставне јединице и то:

- разред, у чији састав улазе сви ученици истог образовног профила,
- одељења, са највише 28 ученика истог разреда,
- класа, коју чине сви ученици једног наставника у оквиру индивидуалне или групне музичке наставе без обзира на разред и одељење

Настава се изводи према распореду часова који доноси директор.

Настава се изводи у учионицама, кабинетима и концертним салама у виду предавања, писмених вежби, часова индивидуалне, групне и одељенске наставе, интерних и јавних часова, индивидуалног и групног музицирања.

Настава се изводи по сменама, и то у две смене.

Музичка школа Суботица

Подела одељења на групе према врсти предмета

Одсеци	Индивидуална настав	Групе од 2 ученика	Групе од 2 до 4 ученика	Групе од 5 до 8 ученика	Групе од 9 до 16 ученика	Групе до 30 ученика
Одсек класичне музике	Главни предмет, Упоредни клавир	Читање с листа, Клавирски дуо	Камерна музика	Солфеђо, Хармонија, Музички облици, Контрапункт	Етномузикологија, Историја музике са упознавањем музичке литературе, Национална историја музике, Музички инструменти	Оркестар/ Хор
Одсек за џез музику	Главни предмет (џез инструменти или певање), Упоредни клавир	-	-	Солфеђо, Теорија музике, Џез аранжирање, Контрапункт, Хармонија, Музички облици, Ударачки инструменти	Историја музике са упознавањем музичке литературе, Национална историја музике Џез историја, Мали ансамбли, Биг бенд (до 16 ученика – сви уписани у исти разред)	-
Одсек за српско традиционално певање и свирање	Главни предмет, упоредни клавир	Групно певање или свирање (од 2 до 8 ученика)	-	Солфеђо, Хармонија, Музички облици, Контрапункт Етнокореологија, Етномузикологија, Етнологија (у групама до 8 – сви уписани у исти разред)	Музички инструменти, Историја музике са упознавањем музичке литературе, Национална историја музике,	-
Одсек за музичку теорију	Клавир	Хорске партитуре	Хармонска пратња	Солфеђо, Хармонија, Музички облици, Контрапункт, Дириговање, Увод у компоновање, Хармонска пратња, Аранжирање	Историја музике са упознавањем музичке литературе, Национална историја музике, Музички инструменти, Етномузикологија	Хор

Облици образовно-васпитног рада

Обавезни облици образовно-васпитног рада за редовног ученика су: настава – теоријска, практична и вежбе, додатна, допунска настава и пракса када су одређени планом и програмом наставе и учења, припремна настава и друштвено-корисни рад ако се у току школске године укаже потреба за њим.

Обавезни облици образовно-васпитног рада за ванредног ученика могу бити: настава, припремни и консултативно-инструктивни рад.

Изборни предмет ученик обавезно бира са листе изборних програма, верску наставу или грађанско васпитање.

Факултативни облици образовно-васпитног рада су: настава језика националне мањине са елементима националне културе и ваннаставни облици – позориште, екскурзија, културно-уметничке, техничке, проналазачке, хуманитарне, спортско-рекреативне и друге активности.

Факултативни облици образовно-васпитног рада обавезни су за ученике који се за њих одреде.

На основу Дописа Министарства просвете, науке и технолошког развоја број: 5/021-03 од 12. 1. 2021. године, и на основу одржаног састанка међу два ресорна министарства, у вези сарадње по питању „Иницијативе за увођење садржаја обуке у школски систем Републике Србије“ у потпуности су усаглашене смернице за реализацију наведене Иницијативе. Чланом 79а Закона о војној, радној и материјалној обавези ученици средњих школа дефинисани су као категорија грађана која се стицањем практичних знања и вештина кроз систем образовања обучава за потребе одбране земље у условима ванредног и ратног стања, чиме ученици завршних разреда стичу основна знања о одбрани земље, правима и обавезама у систему одбране, а пре свега развијају свест о потреби одбране земље и значај неговања патриотских осећања. Војно образовање остварују средње војне школе, у складу са посебним законом у систему одбране. Школа планира факултативни облик рада у оквиру 4 часа одељењског старешине са 11 тема за ученике завршних разреда.

Начин и поступак остваривања прописаних планова и програма

Програми наставе и учења су засновани на општим циљевима и исходима образовања и потребама и могућностима ученика. То значи да су програми усмерени на процес и исходе учења, као и на активностима ученика и наставника, а не на саме садржаје. Садржаји, било да су обавезни или препоручени, су у функцији остваривања исхода.

Овакав приступ учењу ставља ученика у центар – његове развојне и образовне потребе, интересе и интересовања, као и његове будуће потребе, јер оствареност исхода води ка развијању компетенција, и то како општих и специфичних предметних, тако и кључних.

Међупредметне компетенције за крај средњег образовања

Међупредметне компетенције заснивају се на кључним компетенцијама.

Међупредметне компетенције чије исходе је потребно остварити на основном нивоу на крају средњег образовања су:

- компетенције за целоживотно учење,
- комуникације,
- рад с подацима и информацијама,
- дигитална компетенција,
- решавање проблема,
- сарадња,
- одговорно учешће у демократском друштву,
- одговоран однос према здрављу,
- одговоран однос према околини,
- естетичка компетенција,
- предузимљивост,
- оријентација ка предузетништву.

На путу остваривања циља и исхода кључна је улога наставника који добија значајан простор за слободу избора и повезивање садржаја, метода, поступака и техника наставе и учења и активности ученика. Оријентација на процес учења и исходе брига је не само о резултатима, већ и о начину на који се учи, односно како се гради и повезује знање у смислене целине, како се развија мрежа појмова и повезује знање са практичном применом.

Програми наставе и учења су полазна основа и педагошко полазиште за развијање наставе и учења, за планирање годишњих и оперативних планова, као и непосредну припрему за рад.

Приликом планирања наставе и учења потребно је руководити се:

- индивидуалним разликама међу ученицима у погледу начина учења, темпа учења и брзине напредовања;
- интегрисаним приступом у којем постоји хоризонтална и вертикална повезаност унутар истог предмета и различитих наставних предмета;

- партиципативним и кооперативним активностима које омогућавају сарадњу;
- активним и искуственим методама наставе и учења;
- уважавањем свакодневног искуства и знања које је ученик изградио ван школе, повезивањем активности и садржаја учења са животним искуствима ученика и подстицањем примене наученог и свакодневног живота;
- неговањем радозналости, одржавањем и подстицањем интересовања за учење и континуирано сазнавање;
- редовним и осмишљеним прикупљањем релевантних података о напредовању ученика, остваривању исхода учења и постигнутом степену развоја компетенција ученика.

Планирање је један од најважнијих сегмената рада наставника и подразумева три нивоа општости:

1. Глобално (годишње) планирање

Глобално планирање врши се пре почетка школске године, предаје се у електронском облику и чини део електронске документације наше школе. Годишњим планом дефинисан је фонд часова у току школске године.

2. Оперативно (месечно, по областима, тематско) планирање

Оперативно планирање подразумева одабир и разраду исхода, а ради се за месец или тему. Оперативни планови се предају месечно у електронској форми и такође чине део електронске документације школе.

3. Дневно планирање – припрема за час

Припремање наставе је обавеза сваког наставника и по решењу о раду наставник има десет часова седмично за планирање. Припрема наставника за час подразумева израду писане припреме која представља дидактичко-методичко структурирање часа. Наставници се редовно припремају за наставу водећи рачуна о избору садржаја, метода, облика и средстава за рад. Када је реч о индивидуалној настави, припрема за час посвећена је сваком ученику појединачно, имајући у виду музичке, интелектуалне, физичке и менталне предиспозиције. Припремање за час у случају групних предмета треба да буде засновано на уважавању различитости код ученика у погледу њиховог знања, искуства и способности, укључујући и ученике којима је потребна додатна подршка. За припремање наставници користе стручну литературу, интернет и друге изворе.

У нашој школи не постоји прописана форма припреме за час, која би била обавезујућа за све наставнике. Оно што је обавеза је да свака припрема садржи неопходне елементе: дефинисан циљ часа, конкретизацију исхода учења у односу на циљ часа, међупредметне компетенције, планиране активности ученика и наставника, кратак ток

часа, осмишљавање начина провере остварености исхода, одабир наставних стратегија, метода и поступака учења и подучавања.

Ради ефикасног остваривања плана и програма, формирана су стручна већа. Њима руководе координатори - шефови, који се бирају на састанцима већа.

У Музичкој школи Суботица постоје следећа већа:

1. Стручно веће наставника стручних теоретских предмета
2. Стручно веће наставника трзачких инструмената
3. Стручно веће наставника хармонике
4. Стручно веће наставника клавира у ОМШ
5. Стручно веће наставника клавира у СМШ
6. Стручно веће наставника дувачких инструмената
7. Стручно веће наставника ударачких инструмената и џез музике
8. Стручно веће наставника гудачких инструмената
9. Стручно веће наставника соло певања
10. Стручно веће наставника српског традиционалног певања

Педагошки колегијум чине председници горе наведених стручних већа и стручни сарадници. На редовним месечним састанцима педагошког колегијума планирају се активности и прати њихово остваривање, напредак ученика, организовање смотри, концерата стручних већа, анализира и дискутује како најбоље радити са изузетно талентованим ученицима, као и са ученицима који не показују довољан напредак.

Праћење и вредновање постигнућа ученика

Праћење и вредновање је део професионалне улоге наставника који континуирано прати и вреднује:

- процес наставе и учења,
- исходе учења и
- себе и свој рад.

Оријентисаност нових програма наставе и учења на исходе и процес учења омогућава:

- објективније вредновање постигнућа ученика,
- осмишљавање различитих начина праћења и оцењивања,
- диференцирање задатака за праћење и вредновање ученичких постигнућа и
- боље праћење процеса учења.

Праћење напредовања и оцењивање постигнућа ученика је формативно и сумативно и реализује се у складу са Правилником о оцењивању ученика у средњем образовању и васпитању.

У настави оријентисаној на остваривање исхода учења вреднују се и процес учења и резултати учења. Зависно од природе предмета и начини праћења и оцењивања ученика у музичкој школи су специфични и међусобно различити.

Смер наставе је такав да се увек креће од представе музике и звука ка контекстуализацији, теоријском тумачењу и практичним решењима. У оквиру тога, идентификовање, разумевање и дефинисање музичких садржаја на којима се базира интерпретација има велики значај у праћењу наставе.

Критеријум у оцењивању је уложен труд и квалитет рада ученика, те његово напредовање у складу са личним и музичким могућностима, као и уметничко постигнуће на јавним наступима и годишњим испитима (уколико се ради о извођачким предметима).

Веома важни показатељи у праћењу ученичких постигнућа су начин на који ученик учествује у активностима, како аргументује и доноси закључке.

Наставник прати и вреднује како ученици међусобно сарађују у процесу учења, како решавају сукобе мишљења, како једни другима помажу, да ли испољавају иницијативу, како превазилазе тешкоће, да ли показују критичко мишљење уместо критицизам.

Потребно је комбиновати различите начине оцењивања, тако да наставник може да сагледа слабе и јаке стране ученика.

Повратна информација се увек и након сваког вредновања даје ученику, која је конкретна и односи се на ученикове активности и продукте, а не на његову личност.. На тај начин ученик разуме своју грешку и побољшава резултате у раду.

Учешће ученика на јавним наступима, такмичењима, фестивалима и резултати годишњих испита и смотри употпуњују слику о постигнућима наставе и учења.

ВАНРЕДНО ШКОЛОВАЊЕ

Ванредно школовање ученика регулисано је Законом о основама система образовања и васпитања, Законом о средњем образовању, интерним Правилником о ванредним ученицима. Ученик који похађа средњу музичку школу има својство редовног ученика ако је приликом уписивања првог разреда био млађи од 17 година.

Ванредни ученик у основној музичкој школи је ученик који путем полагања испита стиче основно музичко образовање и васпитање. Редован ученик завршног разреда основног музичког образовања и васпитања који не положи поправни или годишњи испит, завршава започето основно музичко образовање и васпитање у истој школи, у својству ванредног ученика, полагањем испита, уз обавезу плаћања накнаде стварних трошкова, које утврди школа.

У први разред средње музичке школе као ванредан ученик може да се упише лице старије од 17 година са стеченим основним музичким образовањем и васпитањем или положеним испитом за ниво основне музичке школе и положеним пријемним испитом. Упис је обавезан за сваки следећи разред. Ванредни ученици сnose трошкове уписа и трошкове испита. Ванредни ученици не похађају наставу, али имају право на консултације. Ванредни ученик завршава разред полагањем испита из свих предмета одговарајућег разреда по плану и програму за Средњу музичку школу. Ванредни ученици средње школе имају право учешћа на јавним часовима и такмичењима, под истим условима као и ванредни ученици основне школе.

Услови за упис утврђени су Конкурсом, које расписује Министарство просвете, науке и технолошког развоја Републике Србије и Правилником о упису ученика у средњу школу које доноси Министарство просвете Републике Србије.

Изузетно од претходног става и лице млађе од 17 година може да стиче средње образовање или образовање за рад у својству ванредног ученика, уз сагласност министра надлежног за послове образовања и васпитања и то:

1. лице које се професионално бави спортом;
2. лице чија природа болести објективно не дозвољава редовно похађање наставе;
3. у другим оправданим случајевима када објективне околности не дозвољавају редовно похађање наставе.

Редован ученик у средњој музичкој школи може упоредо да похађа и други образовни профил, али само као ванредан ученик, уз обавезу плаћања накнаде стварних трошкова.

Ученици који се поред средње музичке школе упоредо школују и у другој средњој школи, имају статус редовног ученика у обе школе.

Изузетно редован ученик средњег образовања и васпитања који није положио поправни може да заврши започети разред у истој школи наредне школске године у својству ванредног ученика поновним полагањем неположених испита, уз обавезу

плаћања накнаде стварних трошкова које утврди Школа. Када заврши разред, ванредни ученик има право да се у истој школској години упише у наредни разред у истом својству.

Ванредни ученик не може завршити започети разред у року краћем од годину дана.

Ванредни ученик може да упише наредни разред под условом да положи све испите из предходног разреда.

Полагање ванредних испита

Ванредни ученик полаже испите из предмета утврђених наставним планом и програмом у оквиру једног разреда.

Ванредни ученик средње музичке школе полаже испите из сваког предмета утврђеног наставним планом и програмом осим предмета физичко васпитање, ако је старији од 20 година.

Владање ванредног ученика се не оцењује.

На завршетку школовања ванредни ученик, полаже матурски испит.

Ванредни ученик може у току једног испитног рока да полаже највише четири испита, с тим да може да полаже само један испит са писменим задатком. У изузетним околностима ванредан ученик може полагати и више испита од утврђеног броја, уз предходно одобрење директора Школе.

Рокови за полагање испита ванредних ученика су следећи: јануарски, априлски, јунски и августовски. Директор Школе може ванредном ученику одобрити полагање испита и ван утврђеног испитног рока, ако процени да су разлози за то оправдани.

ПРОГРАМИ ОБРАЗОВНО-ВАСПИТНОГ РАДА

Програм допунске, додатне и припремне наставе

Допунска настава се организује за ученике који стално или повремено заостају у савладавању наставних садржаја у редовној настави или са ученицима који желе да унапреде постигнућа у одређеној наставној области, а обавезно из предмета из ког ученици имају слабу оцену. Циљ програма допунске наставе је омогућити ученицима који имају потешкоћа у савладавању наставних садржаја да исте усвоје. Ученик је обавезан да остварује допунску наставу ако се процени да је то потребно. Поштујући одередбе важећег календара рада на територији АП Војводине у току зимског распуста школа је дужна да планира реализовање часова допунске наставе за ученике који заостају у савладавању наставног градива. О броју часова и ученика, као и распореду извођења часова, на предлог стручних већа предмета одлучује директор школе.

За ученике који напредују у савладавању наставног градива организује се **додатна настава** са по једним часом недељно. Додатна настава је посебно намењена ученицима инструмента или певања који се припремају за јавне наступе или такмичења. Циљ додатне наставе је омогућити ученицима са посебним интересовањима или склоностима да прошире своја знања и развију вештине. План додатне наставе из појединих предмета се предаје на почетку школске године. Одржани часови евидентирају се у Ес-дневник.

Припремна настава организује се за ученике који из оправданих разлога упућују на полагање разредног испита, за ученике који полажу поправни испит, за ученике који полажу матурски испит, и за ванредног ученика. Припремна настава остварује се за ученика који је упућен на полагање поправног испита, у обиму од најмање 10% од укупног годишњег броја часова из предмета на који је упућен на поправни испит. Школа је дужна да организује припрему свих ученика за полагање матурских и завршних испита, односно опште, стручне и уметничке матуре и завршног испита средњег стручног образовања, у обиму од најмање 5% од укупног годишњег броја часова из предмета из којих се полаже матурски, односно завршни испит, односно општа, стручна и уметничка матура и завршни испит средњег стручног образовања.

Припремна настава се организује и пре полагања пријемног испита за упис у средњу музичку школу из солфеђа са теоријом музике. Припремну наставу пре полагања пријемног испита за упис у средњу школу организују и реализују наставници теоретских предмета средње школе. Она је бесплатна за децу која желе да полажу пријемни испит. Организује се суботом пре подне.

За ученике са сметњама у развоју и инвалидитетом, који су укључени у редован систем образовања и васпитања, остварује се додатна подршка у складу са индивидуалним образовним планом.

Програми и активности којима се развијају способности за решавање проблема, комуникација, тимски рад, самоиницијатива и подстицање предузетничког духа

Циљ овог програма је развијање способности за препознавање проблема, развијање вештине планирања акција за решавање проблема, вештине за тимски рад, конструктивну комуникацију, толеранцију, поделу дужности и одговорности, као и подстицање самоиницијативе ученика и предузетничког духа.

Музичка школа Суботица у оквиру својих обавезних наставних предмета, изборних програма, одељењских заједница, слободних активности ученика, рада тимова развија код својих ученика вештине комуникације, вештине самосталног и тимског решавања проблема, активног и ефективног учешћа у тимском раду, откривање и пружање подршке ученичкој иницијативи и подстицање предузетничког духа у школи.

У реализацији програма учествују одељењске старешине, педагог и психолог из стручне службе, наставник грађанског васпитања, Бачки парламент, школски тимови као и спољни сарадници. У овоме играју важну улогу актери локалне заједнице јер заједно са њима школа пружа модел тимског приступа и међусобне сарадње.

Предавања, трибине, округли столови и радионице за ученике, али и родитеље организују се у оквиру школе, али и ван установе. Канцеларија за младе Града Суботице, Фондација „Данило Киш“, Фондација менталне хигијене „Exspecto“, Адолесцентно саветовалиште, као и Центар за несталу и злостављану децу својим богатим програмом нуди увек актуелне теме за ученике Града Суботице. Конкурси ових установа, као и АП Војводине пружају одличну прилику за самоиницијативу ученика, као и могућност да се ученици сличних интересовања међусобно сарађују у реализацији идеја.

Ученици своје иницијативе и идеје преносе и преко представника у Ученичком парламенту који активно функционише у школи. Постоји и сарадња са Унијом ученичких парламената Суботице. Ученичке иницијативе као што су хуманитарне, еколошке, предузетничке активности или додатно усавршавање у реализацији посредује координатор рада Ученичког парламента, као и Управа Школе.

Факултативни наставни предмети

Факултативни облици образовно-васпитног рада обавезни су за ученике који се за њих одреде. Музичка школа Суботица нема понуду факултативних наставних предмета у средњој музичкој школи.

На основу Дописа Министарства просвете, науке и технолошког развоја број: 5/021-03 од 12. 1. 2021. године, и на основу одржаног састанка међу два ресорна министарства, у вези сарадње по питању „Иницијативе за увођење садржаја обуке у школски систем Републике Србије“ у потпуности су усаглашене смернице за реализацију

наведене Иницијативе. Чланом 79а Закона о војној, радној и материјалној обавези ученици средњих школа дефинисани су као категорија грађана која се стицањем практичних знања и вештина кроз систем образовања обучава за потребе одбране земље у условима ванредног и ратног стања, чиме ученици завршних разреда стичу основна знања о одбрани земље, правима и обавезама у систему одбране, а пре свега развијају свест о потреби одбране земље и значај неговања патриотских осећања. Војно образовање остварују средње војне школе, у складу са посебним законом у систему одбране. Школа планира факултативни облик рада у оквиру 4 часа одељењског старешине са 11 тема за ученике завршних разреда уз ангажовање стручног предавача - припадника Министарства одбране Војске Србије.

Остваривање и прилагођавање програма музичког образовања и васпитања ученика са изузетним, односно посебним способностима

Рад са талентованим и надареним ученицима

Музичка школа је институција са развијеном стратегијом по питању прилагођавања програма музичког образовања и васпитања изузетно надареним ученицима.

Даровитост је високо развијена способност, било општа, било нека специфична, која омогућава натпросечна постигнућа у одређеном конкретном подручју. Таленат је даровитост у једном ужем подручју, музички таленат. Рад са даровитим ученицима се одвија кроз следеће етапе:

1. Идентификација (кроз чек листе, психолошке тестове, тестове знања)

Потребно је сензитизирати наставнике за препознавање таквих ученика и сигнализирање одељењском старешини, родитељу, ПП служби и Тиму за инклузивно образовање.

2. Обогаћивање програма и диференцијација курикулума - било кроз индивидуализацију, било кроз ИОП 3 (процедура се изводи у складу са законским документима и налази се у документацији Тима за инклузивно образовање)

- Када се изврши идентификација надарених/талентованих ученика и одреди се степен/ниво на коме ће се радити са њима, планиране активности могу бити следеће, зависно од конкретног случаја:

- ✓ ван редовне наставе - слободне активности; додатна настава

- ✓ у редовној настави:

- прилика да брже прође кроз базично градиво
- самосталан истраживачки рад
- рад са ментором
- сложенији задаци, нерутински задаци, виши нивои знања, висока индивидуализација

- задаци који су блиски ономе што заиста раде стручњаци из датог домена
- коришћење аудио-визуелних и других стимулативних материјала у настави
- флексибилни временско-просторни услови за рад
- едукативни излети и посете различитим институцијама; гостујући предавачи

При свему томе, потребно је на нивоу школе, а свакако и код сваког наставника подстицати ауторитет који се гради на експертизи, а не на позицији моћи. Код ученика развијати доживљај да се његове способности виде, цене и подржавају, пружати му прилику да комуницира са својим интелектуалним вршњацима.

3. Мотивисање напредних и талентованих ученика

- добијање одређених повластица (награде) за резултате на такмичењима, за учешће на разним манифестацијама, фестивалима;
- медијска промоција надарених ученика, јавно похваљивање на сајту школе, укључивање у презентацију школе;
- вршњачка едукација – постављање талентованих у улогу оних који и сами едукују друге ученике: вођење часа, учешће на Сајму образовања, итд;
- укључивање професора музичких академија у образовни процес ученика кроз реализацију консултација и мастер клас програма у организацији школе;
- организација такмичења у школи;
- реализација пројеката међународне сарадње са циљем остваривања додатне подршке надареним ученицима.

Програм културних активности школе

Музичка школа Суботица се истиче у активном учешћу у музичком животу локалне средине. Потребе других културних, образовних и других јавних установа је одлична прилика јавног наступа за ученике основне и средње школе. Ови догађаји подстичу професионализам и мотивацију ученика, а такође служе и као промоција рада Школе.

Школа културну и јавну делатност остварује организовањем и одржавањем:

1. интерних часова класе наставника
2. јавних часова одсека школе - 3 пута у току школске године
3. ученичких концерата средом
4. концерата поводом прославе Дана школе (16. октобар), Дана просветних радника (8. новембар), камерних ансамбала (фебруар - март), концерт оркестара и хора основне музичке школе (децембар), новогодишњи концерт симфонијског оркестра и хора средње школе (децембар), матурски концерт(и),
5. турнеје симфонијског оркестра средње школе и хора по разним градовима по Војводини

6. свечане прославе почетка школске године (1. септембар), школске славе - Светог Саве (27. јануар)
7. школска и друга музичка такмичења
8. учешће у програмима других институција и установа Града при обележавању посебних прилика и дешавања
9. наступи ученика у просторима других вртића, школа, факултета у Граду
10. концерти за предшколску децу у оквиру Дечје недеље
11. наступи ученика у другим музичким школама
12. учешће у пројектима градских оркестара, у Дувачком оркестру – ОКУД Младост, Суботичком тамбурашком оркестру, хору Св. Роман Мелод, камерни хор Про музика, хора Колегиум музикум католикум итд.

Програм школског спорта и спортских активности

Циљ програма школског спорта и спортских активности је истицање значаја бављења спортом и подстицање целокупног психофизичког развоја ученика средње музичке школе. То подразумева развијање здравих навика и свести о очувању и унапређивању здравља, правилну примену физичког вежбања, као и промоцију здравих стилова живота у циљу превенције насиља, наркоманије и делинквенције.

Наставници физичког васпитања у току школске године организују сталне (одлазак на базен, на стрелиште) или периодичне активности (школски крос, спортска субота, Фрушкогорски маратон, крос РТС-а).

С обзиром на специфичности основне музичке школе и кратак боравак ученика у школи, спортске активности ученици основне музичке школе реализују у својим основним школама.

Програм заштите ученика од дискриминације, насиља, злостављања и занемаривања и програм поступања установе у кризним догађајима

Програм заштите ученика од дискриминације, насиља, злостављања и занемаривања

Програм заштите утврђује се на основу анализе стања безбедности, присутности различитих облика и интензитета насиља, злостављања и занемаривања у школи, специфичности школе и резултата самовредновања и вредновања квалитета рада школе.

Програмом заштите обезбеђују се услови за сигурно и подстицајно одрастање и развој ученика, заштиту од свих облика насиља, злостављања и занемаривања и социјалну реинтеграцију детета и ученика које је извршило, односно било изложено насиљу, злостављању или занемаривању. Програмом заштите од дискриминације, насиља, злостављања и занемаривања школа одређује мере и активности које обезбеђују развијање и неговање позитивне атмосфере и безбедно окружење, дефинише превентивне и интервентне активности, одговорна лица и временску динамику остваривања.

Значење појмова

Под **дискриминацијом**, односно **дискриминаторним помашањем** подразумева се понашање којим се на непосредан или посредан, отворен или прикривен начин, неоправдано прави разлика или неједнако поступа, односно врши пропуштање чињења (искључивање, ограничавање или давање првенства), у односу на лице или групе лица, као и на чланове њихових породица или њима блиска лица, а који се заснива на раси, боји коже, прецима, држављанству, статус, мигранта, расељеног лица, националној припадности или етничком пореклу, језику, верским или политичким убеђењима, полу, родном идентитету, сексуалној оријентацији, имовном стању, социјалном и културном пореклу, рођењу, генетским особеностима, здравственом стању, сметњи у развоју и инвалидитету, брачном и породичном статусу, осуђиваности, старосном добу, изгледу, чланству у политичким, синдикалним и другим организацијама и другим стварним, односно претпостављеним личним својствима, као и по другим основама утврђеним законом којим се прописује забрана дискриминације.

Извршилац дискриминације, јесте лице – учесник у образовању, запослени, родитељ или треће лице, као и установа, њени органи и тела који својим чињењем или пропуштањем чињења врше дискриминацију у процесу образовања и васпитања или у вези са њим, у свим релацијама.

Дискриминисано лице, јесте лице – учесник у образовању, запослени, родитељ и треће лице, група – учесника у образовању, запослених, родитеља и трећих лица, чланови органа и тела установе који су претрпели дискриминацију у процесу образовања и васпитања или у вези са њим.

Насиље се дефинише као сваки облик једанпут учињеног или поновљеног вербалног или невербалног понашања које има за последицу стварно или потенцијално угрожавање здравља, развоја и достојанства деце/ученика.

Насиље може имати различите форме:

Физичко насиље се односи на понашање које доводи до стварног или потенцијалног телесног повређивања детета/ученика. Примери физичког насиља су:

ударање, шутирање, гурање, шамарање, чупање, дављење, бацање, гађање, напад оружјем, тровање, паљење, посипање врућом водом, ускраћивање хране, сна и сл.

Емоционално/психолошко насиље односи се на оно понашање које доводи до тренутног или трајног угрожавања психичког и емоционалног здравља и достојанства детета/ученика. Односи се и на ситуације у којима се пропушта обезбеђивање прикладне и подржавајуће средине за здрав емоционални и социјални развој у складу са потенцијалима детета/ученика. Емоционално насиље и злостављање обухвата поступке којима се врши омаловажавање, етикетирање, игнорисање, вређање, уцењивање, називање погрдним именима, оговарање, подсмевање, исмејавање, неприхватање, изнуђивање, манипулисање, претња, застрашивање, ограничавање кретања деце/ученика, као и други облици непријатељског понашања.

Искључивање из групе и дискриминација представљају социјално насиље. Односи се на следеће облике понашања: одвајање детета/ученика од других на основу различитости, довођење у позицију неравноправности и неједнакости, изолацију, недружење, игнорисање и неприхватање по било ком основу.

Сексуално насиље и злоупотреба деце/ученика подразумева њихово укључивање у сексуалну активност коју она не схватају у потпуности, за коју нису развојно дорасла (не прихватају је, нису у стању да се са њом сагласе) и која има за циљ да пружи уживање или задовољи потребе друге особе. Сексуалним насиљем сматра се:

- сексуално узнемиравање – ласцивно коментарисање, етикетирање, ширење прича, додиривање, упућивање порука, фотографисање, телефонски позиви и сл;
- навођење или приморавање детета/ученика на учешће у сексуалним активностима;
- било да се ради о контактним (сексуални однос, сексуално додиривање и сл.) или неконтактним активностима (излагање погледу, егзибиционизам и сл.);
- коришћење деце/ученика за проституцију, порнографију и друге облике сексуалне експлоатације.

Развој савремених комуникационих технологија доводи до појаве **насиља коришћењем информационих технологија (електронско насиље)**: поруке послате електронском поштом, СМСом, ММС-ом, путем веб-сајта, четовањем, укључивањем у форуме, искључивањем из форума, групних четова и сл.

Злоупотреба деце/ученика представља све што појединци и институције чине или не чине, а што директно утиче или индиректно шкоди деци/ученицима или им смањује

могућност за безбедан и здрав развој и доводи их у немоћан, неравноправан и зависан положај у односу на појединце и установу.

Занемаривање и немарно поступање представљају случајеве пропуштања установе или појединца да обезбеде услове за правилан развој детета/ученика у свим областима, што, у противном, може нарушити његово здравље, физички, ментални, духовни, морални и друштвени развој. Занемаривање представља и пропуст родитеља, усвојоца или стараоца, односно друге особе која је преузела одговорност или обавезу да негује дете/ученика, да обезбеди услове за развој по питању: здравља, образовања, емоционалног развоја, исхране, смештаја и безбедних животних услова у оквиру разумно расположивих средстава породице или пружаоца неге, што изазива или може са великом вероватноћом нарушити здравље детета или физички, ментални, духовни, морални и његов социјални развој. Ово обухвата и пропусти у обављању правилног надзора и заштите детета од повређивања у оноликој мери у којој је то изводљиво.

Експлоатација деце/ученика односи се на њихов рад у корист других особа и/или установе. Она обухвата и киднаповање и продају деце у сврху радне или сексуалне експлоатације. Ове активности имају за последицу нарушавање физичког или менталног здравља, образовања, као и моралног, социјалног и емоционалног развоја детета/ученика.

Нивои и облици насиља

Први ниво

Физичко насиље	Емоционално/психичко насиље	Социјално насиље	Сексуално насиље и злоупотреба	Насиље злоупотребом информационих технологија
ударање чврга, гурање, штипање, гребане, гађање, чупање, уједање, саплитање, шутирање, прљање, уништавање ствари...	исмејавање, омаловажавање, оговарање, вређање, ругање, називање погрдним именима, псовање, етикетирање, имитирање, „прозивање“...	добацивање, подсмевање, игнорисање, искључивање из групе или фаворизовање на основу социјалног статуса, националности, верске припадности, насилно дисциплиновање, ширење гласина...	добацивање, псовање, ласцивни коментари, ширење прича, етикетирање, сексуално додиривање, гестикација...	узнемиравајуће „зивкање“, слање узнемиравајућих порука СМС-ом, ММС-ом, путем веб-сајта...

Музичка школа Суботица

Други ниво

Физичко насиље	Емоционално/психичко насиље	Социјално насиље	Сексуално насиље и злоупотреба	Насиље злоупотребом информационих технологија
шамарање, ударање, гажење, цепање одела, „шутке“, затварање, пљување, отимање и уништавање имовине, измицање столице, чупање за уши и косу...	уцењивање, претње, неправедно кажњавање, забрана комуницирања, искључивање, одбацивање, манипулисање...	сплеткарење, игнорисање, неукључивање, неприхватање манипулисање, експлоатација, национализам...	сексуално додиривање, показивање порнографског материјала, показивање интимних делова тела, свлачење...	огласи, клипови, блогови, злоупотреба форума и четовања, снимање камером појединаца против њихове воље, снимање камером насилних сцена, дистрибуирање снимака и слика..

Трећи ниво

Физичко насиље	Емоционално/психичко насиље	Социјално насиље	Сексуално насиље и злоупотреба	Насиље злоупотребом информационих технологија
туча, дављење, бацање, проузроковање опекотина, ускраћивање хране и сна, излагање ниским температурама, напад оружјем...	заstraшивање уцењивање, рекетирање, ограничавање кретања, навођење на коришћење психоактивних супстанци, укључивање у секте, занемаривање...	претње, изолација, одбацивање, терор групе над појединцем/ групом, организовање затворених група (кланова), национализам, расизам, сви облици дискриминације (непосредна дискриминација, посредна дискриминација, повреда начела једнаких права и обавеза, забрана позивања на одговорност, удруживање ради вршења дискриминације	завођење од стране одраслих, подвођење, злоупотреба положаја, навођење, изнуђивање и принуда на сексуални чин, силовање, инцест...	снимање насилних сцена, дистрибуирање снимака и слика, дечија порнографија...

Основни принципи и циљеви

Основни принципи на којима је заснован Програм, који уједно представљају и оквир за деловање, јесу:

- право на живот, опстанак и развој;
- најбољи интерес детета, уз обезбеђивање поверљивости података;
- недискриминација и
- активно учешће ученика, које се обезбеђује правовременим информисањем и давањем могућности да искажу своје мишљење.

Општи циљ Програма је унапређивање квалитета живота ученика применом:

- мера превенције за стварање безбедне средине за живот и рад ученика;
- мера интервенције у ситуацијама када се јавља насиље, злостављање и занемаривање у установама.

Специфични циљеви у превенцији:

1. Подстицање и развијање климе прихватања, толеранције и међусобног уважавања
Идентификација безбедносних ризика у школи увидом у документацију, непосредно окружење евидентирањем критичних места у школи, анкетирањем ученика, наставника и родитеља
2. Повећање осетљивости свих који су укључени у живот и рад школе, на препознавање насиља и злостављања
3. Унапређење способности свих учесника у школском животу – наставног и ваннаставног особља, ученика, родитеља, локалне заједнице – за уочавање, препознавање и решавање проблема насиља
4. Оспособљавање свих запослених и родитеља за рано препознавање знакова у понашању деце који указују на потенцијално насилно понашање
5. Пружање помоћи ученицима у савладавању личних проблема и проблема у учењу
6. Изграђивање и примена норми понашања, информисање о правилима и кућном реду
7. Дефинисање процедура и поступака реаговања на насиље и информисање свих учесника у школском животу о томе
8. Омогућавање свим ученицима који имају сазнања о могућем насилном акту да без излагања опасности врше пријављивање насиља

9. Спровођење психо-социјалног програма превенције кроз обуку за ненасилну комуникацију, самоконтролу реаговања и понашања, превазилажење стреса, учење социјалних вештина
10. Сарадња са родитељима путем Савета, родитељских састанака, индивидуалних и групних разговора
11. Сарадња са службама ван школе које посредно и непосредно могу помоћи на превазилажењу проблема насиља у школи

Специфични циљеви у интервенцији:

1. Спровођење процедура и поступака реаговања у ситуацијама насиља,
2. Успостављање система ефикасне заштите деце у случајевима насиља,
3. Праћење и евидентирање врста и учесталости насиља и процењивање ефикасности спровођења Програма заштите,
4. Рад на отклањању последица насиља и интеграција ученика у заједницу вршњака,
5. Саветодавни рад са ученицима који трпе насиље, врше насиље или су посматрачи насиља.

Активности у области превенције

Превенцију насиља, злостављања и занемаривања чине мере и активности којима се у установи ствара сигурно и подстицајно окружење, негује атмосфера сарадње, уважавања и конструктивне комуникације.

Превентивним активностима се:

- подиже ниво свести и осетљивости детета и ученика, родитеља и свих запослених за препознавање насиља, злостављања и занемаривања;
- негује атмосфера сарадње и толеранције, уважавања и конструктивне комуникације у којој се не толерише насиље, злостављање и занемаривање;
- истичу и унапређују знања, вештине и ставови потребни за конструктивно реаговање на насиље;
- обезбеђује заштита детета и ученика, родитеља и свих запослених од насиља, злостављања и занемаривања.

Музичка школа Суботица

Превентивне мере

Област	Активност и начин реализације
Услови рада школе	- поштовање Правила понашања у школи; - дежурство наставника у школи; - физичко обезбеђење објекта – видеонадзором; - обавеза пријављивања лица који нису радници школе помоћном особљу; - развијање и неговање богатства различитости и културе понашања у оквиру васпитно-образовних активности.
Рад са наставницима	- упознавање са Програмом заштите деце/ученика од дискриминације, злостављања, занемаривања и насиља; - упознавање са функционисањем система социјалне заштите деце / ученика; - упознавање са националном платформом „Чувам те“ за превенцију насиља у школама - примена Правила понашања; - Развијање комуникацијских вештина-семинари, стручна литература - Рад на развијању кооперативне климе у одељењу - ЧОС, радионице, посете, излети, дружења - Сензибилизација наставника за препознавање насиља, запостављања, занемаривања. - Повећање компетенција наставника за решавање проблема ученика. - Развијање вештина ефикасног реаговања у ситуацији насиља. (стручно усавршавање, консултације, праћење литературе)
Рад са ученицима	- упознавање ученика са Програмом заштите деце/ученика од насиља. - упознавање са националном платформом „Чувам те“ за превенцију насиља у школама - активно учешће ученика приликом дефинисања правила понашања у школи и последица за њихово кршење - Организовање радионица за вежбање ненасилне комуникације - Упознавање ученика са конструктивним начином решавања конфликта. - Развијање вештина ефикасног реаговања у ситуацији насиља. - Оспособљавање деце за пружање помоћи вршњаку - жртви насиља. (радионице на ЧОС-у, разговори)
Сарадња са родитељима	- Упознавање родитеља са Програмом заштите деце/ученика од насиља кроз родитељске састанке и Савет родитеља - упознавање са националном платформом „Чувам те“ за превенцију насиља у школама - Активно учешће родитеља у дефинисању Програма - Организовање разговора, предавања/трибина о безбедности и заштити од насиља - Сензибилизација родитеља за проблеме детета (предавања, разговори) - Упознавање са мрежом социјалне заштите деце

Стручно усавршавање запослених

Ради унапређивања компетенција запослених за превентивни рад, благовремено уочавање, препознавање, реаговање на насиље, злостављање и занемаривање, у школи се организују семинари, обуке и радионице у складу са Годишњим планом рада школе и наставници су упознати са могућношћу коришћења Националне платформе „Чувам те“.

Права, обавезе и одговорности свих у установи у превенцији дискриминације, насиља, злостављања и занемаривања

Запослени својим квалитетним радом (васпитно-образовним, образовно-васпитним, васпитним, стручним и другим радом) и применом различитих метода, облика рада и активности обезбеђују подстицајну и безбедну средину. Запослени не сме својим понашањем да изазове насиље или допринесе насиљу, злостављању и занемаривању.

Одељењски старешина, наставник и стручни сарадник избором одговарајућих садржаја и начина рада доприносе стицању квалитетних знања и вештина и формирању вредносних ставова за узајамно разумевање, уважавање различитости, конструктивно превазилажење сукоба и др. и дужни су да обезбеде заштиту детета и ученика од произвољног или незаконитог мешања у његову приватност, породицу, дом или преписку, као и заштиту од незаконитих напада на његову част и углед.

Ученици као одговорни учесници у образовању и васпитању, ради превенције насиља, злостављања и занемаривања, обавезни су да: уважавају и поштују личност других – деце, ученика, запослених, родитеља и трећих лица; поштују правила установе и све оне акте којима се уређују њихова права, обавезе и одговорности; активно учествују у раду одељењске заједнице; као чланови ученичког парламента и школског одбора, посебно доприносе и учествују у превентивним активностима; својим понашањем не изазивају, доприносе или учествују у насиљу и злостављању.

Родитељ је дужан да, у најбољем интересу детета и ученика: сарађује са установом; учествује у превентивним мерама и активностима; уважава и поштује личност свог детета, друге деце и ученика, запослених и других родитеља. Родитељ не сме својим понашањем у установи да изазове или допринесе појави насиља, злостављања и занемаривања.

Активности у области интервенције

Интервенцију у одговору на дискриминацију, насиље, злостављање и занемаривање чине мере и активности којима се оно зауставља, осигурава безбедност

учесника (оних који трпе, чине или сведоче), смањује ризик од понављања, ублажавају последице за све учеснике и прате ефекти предузетих мера.

У школи се интервенише на дискриминацију, насиље, злостављање и занемаривање када се оно дешава или се догодило између: деце или ученика (вршњачко насиље); запосленог и детета, односно ученика; родитеља и детета, односно ученика; родитеља и запосленог, као и када дискриминацију, насиље, злостављање и занемаривање чини треће лице у односу на дете, запосленог или родитеља.

Школа је дужна да интервенише увек када постоји сумња или сазнање да дете и ученик трпи дискриминацију, насиље, злостављање и занемаривање, без обзира на то где се оно догодило, где се догађа или где се припрема.

Да би интервенција у заштити деце/ученика била планирана и реализована на најбољи начин, неопходно је узети у обзир следеће критеријуме:

- да ли се насиље **дешава** или постоји **сумња** на насиље;
- **где** се дешава – да ли се дешава у установи или ван ње;
- **ко** су учесници/актери насиља, злостављања и занемаривања;
- **облик и интензитет** насиља, злостављања и занемаривања.



На основу ових критеријума врши се процена нивоа ризика за безбедност детета и одређују поступци и процедуре. У складу са проценом нивоа ризика и законском регулативом, доноси се одлука о начину реаговања:

- случај се решава у установи;
- случај решава установа у сарадњи са другим релевантним установама;
- случај се прослеђује надлежним службама.

Свака особа која има сазнање о насиљу, злостављању и занемаривању обавезна је да реагује.

Редослед поступања у интервенцији

1. **Сазнање о насиљу** или откривање насиља одвија се непосредним увидом да је насиље у току или посредно, препознавањем спољашњих знакова или поверавањем самог детета или треће особе.
2. **Заустављање насиља** је обавеза свих запослених у установи, као и да позове помоћ уколико процени да не може самостално да делује.
3. **Смиривање ситуације** подразумева обезбеђивање сигурности за ученика, удаљавање из ризичне ситуације.
4. **Обавештавање родитеља** и предузимање хитних акција по потреби (пружање прве помоћи, обезбеђивање лекарске помоћи, обавештавање полиције и центра за социјални рад) обавља се одмах након заустављања насиља и злостављања. Уколико родитељ није доступан или његово обавештавање није у најбољем интересу детета и ученика, установа одмах обавештава центар за социјални рад.
5. **Консултације** у школи се врше ради: разјашњавања околности, анализирања чињеница на што објективнији начин, процене нивоа насиља и злостављања, нивоа ризика и предузимања одговарајућих мера и активности, избегавања конфузије и спречавања некоординисане акције. У консултације у установи укључују се: одељењски старешина, дежурни наставник, психолог, педагог, тим за заштиту, директор, ученички парламент. Уколико у току консултација у установи директор и тим за заштиту, услед сложених околности не могу са сигурношћу да процене ниво насиља, злостављања и занемаривања, као и да одреде мере и активности, у консултације укључују надлежне органе и друге организације и службе: Министарство просвете – школску управу, центар за социјални рад, полицију, здравствену службу и др.
6. **Мере и активности** предузимају се за све нивое насиља и злостављања. Оперативни план заштите сачињава се за конкретну ситуацију другог и трећег нивоа за сву децу и ученике - учеснике насиља и злостављања (оне који трпе, који чине и који су сведоци насиља и злостављања).
7. **Ефекте предузетих мера** и активности прати установа (одељењски старешина, тим за заштиту, психолог и педагог) ради провере успешности, даљег планирања заштите и других активности школе.

Интервенција према нивоима насиља, злостављања и занемаривања

Ниво насиља и злостављања условљава и предузимање одређених интервентних мера и активности.

Музичка школа Суботица

На првом нивоу активности предузима самостално одељењски старешина у сарадњи са родитељем, у смислу појачаног васпитног рада са васпитном групом, одељењском заједницом, групом ученика и индивидуално.

На другом нивоу активности предузима одељењски старешина у сарадњи са психологом, тимом за заштиту и директором, уз обавезно учешће родитеља, у смислу појачаног васпитног рада. Уколико појачани васпитни рад није делотворан, директор покреће васпитно-дисциплински поступак и изриче меру, у складу са Законом.

На трећем нивоу активности предузима директор са тимом за заштиту, уз обавезно ангажовање родитеља и надлежних органа, организација и служби (центар за социјални рад, здравствена служба, полиција и друге организације и службе). Уколико присуство родитеља није у најбољем интересу ученика, тј. може да му штети, угрози његову безбедност или омета поступак у установи, директор обавештава центар за социјални рад, односно полицију.

Улоге и одговорности запослених и ученика у школи када постоји сумња на насиље или се насиље догоди

ДЕЖУРНИ НАСТАВНИК	• дежура у складу са распоредом; • уочава и пријављује случај; • покреће процес заштите детета (реагује одмах у случају насилног понашања, користећи неку од стратегија); • обавештава одељењског старешину о случају; • евидентира случај у књигу дежурстава и попуњава образац за евиденцију насилног понашања; • сарађује са Тимом за заштиту деце од насиља.
ОДЕЉЕЊСКИ СТАРЕШИНА	• уочава случајеве насилног понашања и реагује одмах; • учествује у процесу заштите деце; • разговара са учесницима насиља; • информисае родитеље и сарађује са њима; • по потреби, сарађује са Тимом за заштиту деце од насиља; • планира и изводи активности у оквиру ЧОС; • прати ефекте предузетих мера; • евидентира и води документацију о случају; • прибавља потпис родитеља • по потреби, комуницира са релевантним установама.

Музичка школа Суботица

ТИМ, ПЕДАГОГ, ПСИХОЛОГ	• уочава случајеве насилног понашања; • покреће процес заштите детета, реагује одмах; • обавештава одељењског старешину и сарађује са њим; • по потреби, разговара са родитељима; • пружа помоћ и подршку деци/ученицима, наставницима; • разматра случај (2. и 3. ниво) и осмишљава мере заштите; • обавља консултације, предлаже заштитне мере, прати ефекте предузетих мера; • по потреби, сарађује са другим установама; • евидентира случај.
ПОМОЋНО- ТЕХНИЧКО ОСОБЉЕ	• уочава и пријављује случајеве насилног понашања; • прекида насиље.
УЧЕНИЦИ, ДЕЦА	• дежурају заједно са наставницима на одморима; • уочавају случајеве насилног понашања; • траже помоћ одраслих; • пријављују одељењском старешини; • учествују у мерама заштите.

Евиденција и документација

Запослени у установи (разредни старешина, наставници, стручна служба, директор) у обавези су да воде евиденцију о појавама насиља у образац за евиденцију о случајевима насиља.

Одељењски старешина бележи насиље на првом нивоу; прати и процењује делотворност предузетих мера и активности; подноси извештај тиму за заштиту, у складу са динамиком.

Стручна служба бележи насиље на другом и трећем нивоу; води и чува документацију (службене белешке, податке о лицу, догађају, предузетим радњама и др.); прати остваривање конкретних планова заштите другог и трећег нивоа; подноси извештај тиму за заштиту, у складу са динамиком.

Тим за заштиту ученика од насиља прикупља документацију о случајевима насиља који захтевају његово укључивање. Документација се чува на сигурном месту, како би се обезбедила поверљивост података.

Праћење ефеката предузетих мера

Одељењски старешина и стручна служба прате ефекте предузетих мера. Прате:

- понашање ученика који је трпео насиље (да ли се повлачи, да ли постаје агресивно, да ли тражи подршку и на који начин...) и ученика који се понашао насилно (да ли наставља са нападима, да ли тражи друге жртве, да ли га група одбацује, да ли га група подржава...);
- како реагују пасивни посматрачи (да ли се обраћају старијима за помоћ, да ли сви знају како да се повежу са унутрашњом заштитном мрежом и ко је њихова особа од поверења, да ли се препознаје страх, да ли сами предузимају неке акције и сл.);
- шта се дешава у одељењу (да ли се издвајају нове групе, каква је атмосфера ...);
- колико су родитељи сарадници у активностима на смањивању насиља;
- како функционише Тим и унутрашња заштитна мрежа (где су слабе тачке и шта се може боље);
- колико су друге институције (спољна заштитна мрежа) укључене и који су ефекти њиховог укључивања.

Уколико се увиди да се ситуација насиља понавља, усложњава и постаје ризичнија и опаснија, неопходно је предузети следеће заштитне мере:

- појачати опрез свих запослених и дежурних наставника и ученика
- укључити у рад родитеље и школског полицајца
- наставити са индивидуалним радом - психолог и педагог школе
- укључити стручњаке из других установа (из спољашње заштитне мреже)

Извештавање

Тим квартално извештава Наставничко веће, а полугодишње Школски одбор и Савет родитеља Школе о реализацији и ефектима превентивних и интервентних мера и активности.

Извештавање о појединим случајевима насиља врши директор школе водећи рачуна о поверљивости података, заштити приватности стављајући интересе детета изнад интереса родитеља, школе, струке и др.

Подаци до којих се дође су поверљиви и могу се ставити на располагање само службеним лицима ангажованим у поступцима заштите деце од насиља.

Процењивање ефеката примене програма

На основу евиденције о случајевима насиља праћење ефеката предузетих мера ће ивршити Тим за заштиту ученика од насиља преко следећих **индикатора**:

- броја и нивоа облика насилног понашања
- број случајева насилног понашања са позитивним ефектима у односу на укупан број пријављених у току школске године
- однос пријављених облика насилног понашања текуће и претходне школске године
- однос броја случајева насилног понашања са позитивним ефектима текуће и претходне школске године
- анализа упитникаведеног међу ученицима о степену безбедности у школи.

Извештај о остваривању програма

Извештај о остваривању Програма заштите је саставни део Годишњег извештаја о раду Школе и доставља се Министарству просвете, односно надлежној Школској управи. Извештај садржи, нарочито: анализу ефеката превентивних мера и активности и резултате самовредновања у овој области, број и врсту случајева насиља, злостављања и занемаривања, предузете интервентне мере и активности, као и њихове ефекте.

Програм поступања установе у кризним догађајима

Музичка школа Суботица доноси свој Програм поступања установе у кризним догађајима, а који је саставни део Програма заштите од дикриминације, насиља, злостављања и занемаривања.

Значење појмова

Кризни догађај је у већини случајева непредвидив догађај са потенцијално негативним последицама. Тај догађај и његове последице могу проузроковати значајну штету особама које су непосредно или посредно изложене кризном догађају.

Кризни догађај карактерише број жртава (повређених или настрадалих), материјална штета, психолошке реакције појединца и/или заједнице у целини, као и солидарност у сврху отклањања последица.

Кризни догађаји су:

- Природна смрт детета/ученика;

- Покушај убиства и убиство детета/ученика (у установи или ван ње);
- Покушај самоубиства ученика и самоубиство (у установи или ван ње);
- Природна смрт, самоубиство или убиство запосленог у установи;
- Саобраћајна незгода у којој је повређено или настрадало дете, односно ученик и/или запослени у установи;
- Нестанак детета/ученика;
- Масовно тровање у простору установе;
- Дојава о подметнутој експлозивној направи у установи или терористичком нападу и слично;
- Талачка криза;
- Насиље већих размера (масовне туче, вишеструка убиства, терористички напади);
- Техничко-технолошке опасности (експлозија, изливање, испаравање отровних материја и пожар);
- Природне катастрофе (поплаве, земљотреси, пожари...);
- Епидемија која је обухватила територију/општину на којој се налази установа;
- Други кризни догађаји, у смислу овог правилника.

У случају проглашења ванредне ситуације, односно ванредог стања, установа поступа у складу са прописима који то уређују.

Када установа има сазнање да се догодио кризни догађај одмах, а најкасније у року од 24 сата, активира се тим за кризне догађаје, који има следеће задатке:

- прикупљање података, процена потреба и обавештавање надлежних органа;
- успостављање сарадње са спољашњом мрежом заштите;
- сарадња и заједничко деловање са мобилним тимом за кри-зне интервенције;
- благовремено информисање деце/ученика, родитеља, запослених и медија о догађају;
- психосоцијална подршка деци, ученицима и запосленима;
- израда и реализација плана рада установе у измењеним условима и стабилизација рада у установи;
- организација евентуалних комеморативних активности;
- праћење реализације планова и евалуација;
- вођење документације и извештавање и
- други послови који могу бити од значаја у ситуацијама када се деси кризни догађај.

Директорка школе формирала је решењем Тим за кризне догађаје који делује у оквиру Тима за заштиту од дискриминације, насиља, злостављања и занемаривања, а чине га:

- директор школе

Музичка школа Суботица

- стручни сарадник - психолог школе (координатор)
- седам наставника
- представник Савета родитеља
- представник локалне самоуправе

Координатор Тима је координатор Тима за заштиту од дискриминације, насиља, злостављања и занемаривања. Поред послова координације, задужен је за вођење документације и извештавање.

Рад тима активира се одмах након сазнавања установе да се десио кризни догађај, а најкасније у року од 24 сата.

Тим за кризне догађаје, поред послова из опште надлежности, обавља следеће задатке:

- прикупљање података, процена потреба и обавештавање надлежних органа,
- успостављање сарадње са спољашњом мреже заштите,
- сарадња и заједничко деловање са мобилним тимом за кризне интервенције,
- благовремено информисање ученика, родитеља, запослених и медија о догађају,
- психосоцијална подршка деци, ученицима и запосленима,
- израда и реализација плана рада школе у измењеним условима и стабилизација рада у школи,
- организација евентуалних комеморативних активности,
- праћење реализације планова и евалуација,
- вођење документације и извештавање.

Процена снага, капацитета и специфичности установе у одговору на кризне догађаје

SWOT анализа

СНАГЕ	СЛАБОСТИ
- Позитиван етос и сарадничка атмосфера међу свим актерима школског живота - Спољашњу мрежу одликује квалитетна интерсекторска сарадња - Школа одлично сарађује са локалном заједницом - Наставно особље и стручна служба континуирано се стручно усавршавају - Постојање правилника и планова којима се регулише безбедност ученика и запослених. - Постојање видео надзора, плана	- Непостојање службе за пружање психолошке помоћи и подршке деци и младима у ДЗ и у локалној заједници на мађарском језику. - Скромне финансијске могућности локалне самоуправе и школе за пуну реализацију планираних превентивних активности и обука. - Непостојање релевантних података и акционих истраживања на тему безбедносне културе, информисаности и реаговања у

Музичка школа Суботица

евакуације, редовна провера контроле ПП апарата, паник расвете. -Редовна контрола санитарног инспектора - Развијен систем дежурстава наставника - Развијен систем ефикасног информисања запослених, ученика и родитеља, школски сајт и ФБ страница - Веома добра сарадња са медијима који се баве локалним информисањем	кризним ситуацијама ученика, запослених и родитеља.
МОГУЋНОСТИ	ПРЕТЊЕ
- Едукација ученика и родитеља - Стручно усавршавање свих запослених из овог домена - Реализација превентивних активности и показних вежби. - Јасна подела улога, обавеза и одговорности у установи приликом одговора на кризе догађаје - Додатно проширење мреже спољних сарадника	- Гласине и дезинформације које се шире усмено и путем друштвених мрежа у кризним ситуацијама. - Евентуална недовољна координисаност свих активности и актера унутар установе и спољашње мреже. -Непрофесионално понашање појединаца, паника.

Листа установа, организација и удружења грађана са којима установа отварају сарадњу, а у вези са евентуалним кризним догађајима:

1. Министарство просвете Републике Србије
2. Школска управа Сомбор
3. Локална самоуправа Града Суботице - Градски штаб за ванредне ситуације
4. Координационо тело за борбу против насиља у основним и средњим школама на територији града Суботице
5. МУП - Сектор за ванредне ситуације у Суботици
6. Полицијска Управа Суботица
7. Комунална милиција града Суботице
8. Ватрогасно спасилачки батаљон Суботица
9. Општа болница Суботица
10. Дом здравља Суботица
11. Центар за социјални рад Града Суботице
12. Црвени крст Суботица
13. "Caritas" Србија
14. "Уницеф" Србија
15. Центар "Срце" Нови Сад

16. Институт за здравствену заштиту деце и омладине Нови Сад

17. Развојно саветовалиште Дома здравља Суботица

Безбедна места унутар и изван установе у ситуацијама кризних догађаја

План евакуације налази се истакнут у холу, код кружних степеница на спрату, у поткровљу и на порти код главног улаза, укупно 4.

Све просторије у школи (канцеларије, учионице, кабинети и све остале помоћне просторије) су јасно означене бројевима који се налазе изнад улазних врата за сваку просторију са спољашње стране. У средњој школи настава је кабинетска, а распоред борава појединог одељења у поједином кабинету назначен је у распореду часова који се налази у:

- школској зборници
- канцеларији помоћника директора школе
- канцеларији психолога и педагога
- у портирници школе у којој борава спремачице и домар школе

Поред ознаке просторије, назначено је и име и презиме особе која је у њој распоређена на рад (директор, наставници, стручни сарадници, административни радници, помоћно особље) што олакшава потрагу за појединцима у ситуацијама евентуалног кризног догађаја.

Свака измена намене поједине просторије и особа које у њима борава редовно се ажурира.

План алармирања у ситуацији кризног догађаја

За алармирање се користе уобичајена, прописана средства алармирања и узбуђивања јавности у ситуацијама кризног догађаја. Такође у зависности од конкретне ситуације, користиће се и школско звоно које је аутоматско и електрично. Систем се налази у портирници, на главном уласку у зграду.

Програм информисања у ситуацији кризног догађаја

Директор школе одређује чланове Тима који ће у ситуацији кризног догађаја прикупљати, проверавати веродостојност и селекционисати информације у вези са кризним догађајем. Чланови Тима које одреди директор за задатке информисања ће припремати саопштења за јавност и дистрибуирати информације медијима, родитељима, ученицима, запосленима и широј средини. Директор школе даје изјаве за јавност.

За комуникацију са ученицима и родитељима користиће се одељењске Вибер групе које су се до сада показале као веома ефикасне у прослеђивању информација. Сваки

одељењски старешина задужен је за комуницирање са својим ученицима и њиховим родитељима/старатељима, а у ситуацији кризног догађаја прослеђује само и искључиво информације које добије од Тима за кризне догађаје и запосленог којег је именовао директор школе.

За припрему саопштења за ученике, родитеље и медије користиће се модели из приручника “Психолошке кризне интервенције у обарзовно-васпитним установама” Министарства просвете Републике Србије и Друштва психолога Србије ауторки проф. др Јелене Влајковић и мр Ане Влајковић.

Програм стручног усавршавања запослених у вези са кризним догађајима

У циљу јачања компетенција установе за пружање психосоцијалне подршке, реализацију плана евакуације, генерално јачања ефикасности реаговања установе у различитим кризним ситуацијама, у школи се предвиђа стручно усавршавање запослених из следећих области:

1. Обука у пружању прве помоћи - у сарадњи са службом опште медицине ДЗ Суботица и Црвеним крстом Суботица и периодично практичне вежбе из пружања прве помоћи.
2. Обука из противпожарне заштите и реаговања у ситуацијама пожара - периодично практичне вежбе.
3. Обука у реализацији плана евакуације за запослене.
4. Обуке у пружању психосоцијалне помоћи ученицима - у сарадњи са психологом и психијатром Опште болнице Суботица, Центром за социјални рад града Суботице, Друштвом психолога Србије, Министарством просвете Републике Србије, Школском управом Сомбор, Институтом за здравствену заштиту деце и омладине Војводине, образовним удружењима грађана који реализују акредитоване семинаре.
5. Обука о реаговању у ситуацијама природних катастрофа као што су земљотреси, поплаве и др.
6. Обука о реаговању у ситуацијама нарушене безбедности ученика и запослених - у сарадњи са Министарством унутрашњих послова Републике Србије.
7. Обука о информисању и извештавању у складу са јавним интересом у ситуацијама кризних догађаја - у сарадњи са струковним удружењима новинара и одсеком за Медијске студије Филозофског факултета Нови Сад.

Тим за кризне ситуације ће у сарадњи са Тимом за стручно усавршавање сваке школске године донети план стручног усавршавања који ће обухватити једну или више едукација из наведених области.

Програм подизања безбедносне културе

Са циљем подизања безбедносне културе ученика и запослених школа ће предузимати следеће активности:

1. Акционо истраживање на тему безбедносне културе ученика и запослених.
2. Едукација ученика да препознају опасне и кризне ситуације-предавања, трибине, гостовања стручњака по позиву, радионице, ИКТ квизови, Е bookови и сл.
3. Едукација ученика и запослених о начинима реаговања у кризним ситуацијама.
4. Едукација ученика и запослених о начинима трагања за помоћи у току и након завршетка кризне ситуације.
5. Едукација ученика и запослених на тему превенције и подизања безбедносне културе у школи, локалној заједници, регионалној и националној безбедности.

Тим за кризне ситуације ће у сарадњи са Тимом за стручно усавршавање, Тимом за развој школског програма и Тимом за развојно планирање сваке школске године донети План за подизање безбедносне културе и предвидети и операционализовати активности за ту школску годину. План ће бити саставни део Годишњег плана рада школе, Школског и развојног плана.

Начини реаговања-кораци у поступању установе када се догоди кризни догађај

У ситуацијама кризних догађаја, активности у установи спроводиће се по следећим корацима:

1. **Прикупљање података, процена потреба и обавештавање надлежних органа** (Тим прикупља све релевантне информације, проверава веродостојност, обавештава у зависности од врсте кризног догађаја хитно обавештава полицију, ватрогасце, хитну помоћ и друге потребне органе, односно службе)
2. **Успостављање сарадње са спољашњом мрежом заштите** (Школа, односно директор, хитно обавештава спољашњу мрежу заштите, а потом у зависности од врсте и обима кризног догађаја процењује да ли самостално може да поступа или јој је потребна помоћ и подршка спољашње мреже са којом сачињава заједнички план деловања и извештавања).
3. **Сарадња и заједничко деловање са мобилним тимом за кризне интервенције** (У складу са Правилником, обимом, врстом кризног догађаја и бројем жртава, директор школе одмах обавештава Министарство просвете како би се ангажовао Интерсекторски мобилни тим за кризне ситуације. Школски Тим за кризне ситуације тада аутоматски постаје део мобилног тима).
4. **Благовремено информисање ученика, родитеља, запослених и медија о догађају** (Директор установе припрема званичне информације и саопштења за

запослене, родитеље и ученике, док ће се саопштења са медије припремати у сарадњи са надлежном ПР службом Министарства просвете Републике Србије).

5. **Психосоцијална подршка ученицима и запосленима** (Тим прати и идентификује ученике и запослене којима је потребна психосоцијална подршка након завршетка кризног догађаја. Основна интервенција је психолошка прва помоћ и њу пружају школски психолог, педагог и одељењске старешине уз координацију стручне службе. Уколико постоји потреба, укључују се и стручњаци (психолози, психијатри, психотерапеути) из система здравствене заштите деце и омладине. Након стабилизације услова, реализују се радионице и психолошка саветовања групно и индивидуално).
6. **Израда и реализација плана рада установе у измењеним условима и стабилизација рада у установи** (У сарадњи са Педагошким колегијумом, Тимом за обезбеђивање квалитета рада школе, Стручним активом за развој школског програма и Тимом за инклузивно образовање, Тим за кризне догађаје, у зависности од врсте и обима кризног догађаја, израђује план рада школе у измењеним околностима у којем мора јасно бити назначено:

- активности/мере
- реализатори
- време реализације
- начини реализације
- начини евалуације
- извештавање.)

Уколико је дошло до прекида реализације наставе, Педагошки колегијум и Тим за кризне догађаје ће израдити посебан план даље реализације о-в. рада, усваја га Наставничко веће, Школски одбор доноси на ванредној седници одлуку, а потом се шаље на сагласност Школској управи Сомбор.

7. **Организација евентуалних комеморативних активности** (У случајевим смртних исхода, Тим организује комеморативне активности водећи рачуна о развојним карактеристикама ученика, као и емотивном стању ученика и запослених).
8. **Праћење реализације плана и евалуација** (Тим прати реализацију свих корака и спроведеног плана активности, коригује и ревидира у складу са ситуацијом у установи).
9. **Вођење документације и извештавање** (Тим води документацију о свим спроведеним активностима и доставља је Школској управи Сомбор у року од 15 дана од наступања стабилизације рада у школи - повратака у уобичајене активности и наставни план пре наступања кризног догађаја. Извештаји о раду Тима за кризне догађаје постају саставни део Годишњег извештаја о раду школе за дату школску годину).

Програм укључивања и сарадње са породицом на јачању отпорности установе

Са циљем јачања отпорности установе која се заснива на принципима континуитета, сарадње, доступности и ефикасности, школа ће укључивати породице ученика.

Представник Савета родитеља је члан Тима за кризне догађаје и у ситуацијама кризног догађаја равноправно учествује у реализацији свих планираних активности, при том комуницирајући активно са осталим члановима Савета, заступајући њихове предлоге, потребе и интересе.

Породице ученика укључиваће се у све превентивне активности за јачање отпорности установе:

- Акциона истраживања као испитаници
- Учесници у округлим столовима и дебатама
- Публика и учесници на стручним предавањима и трибинама
- Учесници и реализатори радионица, акција, едукација, семинара
- Учесници на јавним и показним превентивним вежбама

Праћење, евалуација и извештавање о реализацији програма

Тим за кризне догађаје прати реализацију овог програма континуирано током сваке школске године, евалуира и извештава о реализованим активностима.

Извештај се подноси на крају школске године. Извештај се подноси на обрасцу који је универзалан за све тимове у школи и саставни је део Годишњег извештаја о раду школе који се разматрају на Наставничком већу, Ученичком парламенту и Савету родитеља, а усваја га Школски одбор.

У ситуацијама кризног догађаја, Тим свакодневно прати реализоване активности, у складу са Правилником и овим Програмом, евалуира их и ревидира, те о томе редовно и свакодневно извештава Мобилни тим, Школску управу и Министарство просвете договореним начинима комуникације.

Програм слободних активности

Ради јачања образовно-васпитне делатности школе, подстицања индивидуалних склоности и интересовања, садржајног и целисходног коришћења слободног времена, као и ради богаћења друштвеног живота и разоноде ученика, развијања и неговања другарства и пријатељства, школа реализује слободне активности ученика, које се спроводе кроз рад у секцијама и ваннаставним активностима. Школа својим Школским програмом и Годишњим планом рада дефинише различите активности у складу са својим ресурсима и просторним могућностима. Ученици самостално бирају слободне ваннаставне активности

према својим склоностима, способностима и интересовању. Слободне активности организују се у области културе, уметности и спорта.

За успешно реализовање слободних активности, школа остварује сарадњу са другим школама, културним установама, удружењима грађана, средствима јавног информисања, здравственим установама итд.

Слободне активности у области културе се одвијају у току школске године у складу са понуђеним програмом Народног позоришта у Суботици, Савремене галерије Суботице, Српског народног позоришта у Новом Саду, Задужбине Илије Коларца у Београду и сл. Ученици веома радо посећују позоришне, оперске и балетске представе, мјузикле и концерте.

Школа организује мастер класове, јавне наступе, интерне концерте, сусрете музичких и других уметника, вечери поезије и прозних састава, посете Градском музеју Суботица, сусрете са здравственим радницима, патронажном сестром и психолозима, посету фондацији „Експекто“.

Наши ученици учествују на разним конкурсима, такмичењима и сајмовима образовања, попут манифестације „Suli-Expo” у Сенти. Такође, активно су укључени у промоцију школе по музичким школама широм Војводине, док у оквиру рада ученичког парламента редовно организују и хуманитарне акције.

Посебан допринос у остваривању програма ваннаставних активности је објављивање ученичких радова као и јавно приказивање достигнућа у музичком стваралаштву, којима се афирмише делатност појединачног рада ученика, одељења и школе у целини.

Ученици и наставници наше школе веома су активни када је у питању спорт. Учешће на Фрушкогорском маратону само је један од примера за то, а сваког септембра организује се и спортска субота.

Програм рада каријерног вођења и саветовања

Каријерно вођење и саветовање за ученике средње школе обухвата информисање, саветовање, вођење и доношење одлука о професији код ученика.

Циљ програма јесте да помогне младим људима да разумеју и интерпретирају информације о свету рада и будућој каријери, да могу да разјасне недоумице које имају у погледу професија или послова, да разумеју своје способности и дефинишу своје ставове у погледу понуђених или жељених избора.

Каријерно саветовање и вођење треба да пружи подршку младима да боље разумеју себе и своје потребе, да превазиђу могуће баријере у погледу учења и напредовања у будућим професијама.

Програми каријерног вођења и саветовања првенствено обухватају ученике трећег и четвртог разреда средње школе као и завршног разреда основне музичке школе, али у ширем смислу укључујемо све ученике школе и родитеље свих тих ученика.

Музичка школа Суботица

Стандарди програма каријерног вођења и саветовања за ученике узраста од 15–18 година:

- лични развој појединца,
- истраживања могућности за учење и запошљавање,
- планирање и управљање властитом каријером.

У процес Каријерног вођења и саветовања укључени су и друге институције, важни фактори за ово питање: Канцеларија за младе Суботица; високообразовне институције (поготово Академија уметности у Новом Саду и Факултет музичке уметности у Београду); Национална служба за запошљавање; Национални савет мађарске националне мањине и др.

Садржај рада	Носиоци
Представљање одсека и образовних профила ученицима завршних разреда ОМШ	Наставници солфеђа и председници стручних актива у средњој школи
Упознавање ученика III разреда са мрежом виших и високих школа и услова уписа у њих	Одељењске старешине
Посета бивших ученика Музичке школе Суботица и разговор са садашњим матурантима	Школски психолог
Професионална оријентација – тестирање и саветодавни рад	Школски психолог
Обрнути дан - замена улога – када ученици држе часове	Ученички парламент
Истраживање и прикупљање потребних информација о високообразовним установама и условима пријемног испита	Одељењске старешине, ПП служба
Посета сајма образовања „Suliexpo“ и „Eduexpo“ у Сенти	Одељењске старешине, Национални савет мађарске националне мањине
Посета студентског дома „Европа“ у Новом Саду	Одељењске старешине, Национални савет мађарске националне мањине
Посета Академије уметности и других факултета у Новом Саду	Одељењске старешине, Национални савет мађарске националне мањине
Сарадња са организацијама студената (VIFO, VaMaDiSz) и њихова посета у одељењима на мађарском наставном језику, давање информација о условима пријемног испита и студирања у Србији	ПП служба
Презентација успеха уписа матураната: анализа резултата пријемног испита на академијама	Школски психолог
Оспособљавање ученика завршних разреда за процедуре пријав. на конкурс и прављење CV-а	Наставник грађанског васпитања
Представљање високошколских установа у нашој школи матурантима	Управа школе

Програм здравствене заштите

Већина задатака који доприносе развоју психолошког и физичког здравља ученика биће обухваћени програмима наставних предмета као и у оквиру програма ваннаставних активности – акције и предавања у оквиру одељенске заједнице, на појединим родитељским састанцима, кроз рад секција и друго. Програмски садржај ове области биће реализован кроз:

А. Ваншколске активности:

- систематски преглед ученика - са резултатима прегледа биће упознат наставник физичког васпитања, а код посебних случајева и родитељи ученика, и на основу тога биће предузете корективне мере ради отклањања телесних и здравствених проблема; организоваће се и редовно вакцинисање ученика одређених годишта (обавезни вид)
- посета ученика III разреда Фондацији за ментално здравље „Exspecto“ у циљу превенције болести наркоманије.

Б. Наставне активности:

- кроз наставу физичког васпитања ће се обрадити тема везана за физички развој и здравље ученика – рок III тромесечје (разреди I и III), носиоци - наставник физичког васпитања;
- Календаром школе сваке године планирана је једна спортска субота, у првом полугодишту. Планиран је и одлазак на Фрушкогорски маратон.
- настава физичког васпитања годинама се делимично спроводи и на градском базену и на спортским теренима Дудове шуме.

В. Ваннаставне активности:

На часовима одељенске заједнице, патронажна сестра у сарадњи са педагогом и психологом школе реализује следећа предавања:

- I разред: Пубертет и адолесценција, Правилна исхрана,
- II разред: Алкоголизам, Пушење, Наркоманија
- III разред: Полно преносиве болести, Разговарајмо о HIV инфекцији и SIDI; Очување репродуктивног здравља
- IV разред: Планирање породице и контрацепција; Полно преносиве болести, Болести зависности, Хумани односи међу половима.

Програм социјалне заштите

Програм социјалне заштите подразумева пружање помоћи и оснаживање ученика за самосталан и продуктиван живот и регулисање питања социјалне искључености.

Овим програмом се жели заштитити право сваког ученика на квалитетан живот и рад у школи и оспособити га за самостално и несметано укључивање у васпитно-образовни процес.

Циљ програма социјалне заштите је брига о ученицима и њиховим породицама из осетљивих друштвених група и превентивно или интервентно деловање у сарадњи са надлежним институцијама. Потребно је створити једнаке могућности за живот ученика у школи и подстицати социјалну укљученост, свим ученицима обезбедити доступност услуга и остваривање права у социјалној заштити, као и пружање помоћи ученицима у превазилажењу социјалних и животних тешкоћа.

Задаци:

- сарадња Центра за социјалн рад и школе у пружању социјалне заштите ученицима;
- пружање помоћи ученицима с поремећајима у понашању;
- пружање помоћи васпитно запуштеним или угроженим ученицима, ученицима који долазе из дефицијентних породица или породица с проблематичним односима (ризичне породице) – надзор над родитељским старањем;
- утврђивање социо-економског статуса родитеља;
- упућивање родитеља на начине остварења права из области социјалне заштите;
- упућивање родитеља на извршење родитељских обавеза.

Идентификација социјално угрожених ученика обавља се током целе школске године. План активности реализују сви актери – ученици, наставници, стручна служба, директор и родитељи.

Кораци :

- Индентификација
- Одељењски старешина и стручни сарадници остварују прво сарадњу са родитељима (службеним позивима у школу и информативним разговорима)
- Уколико нема резултата, по потреби током школске године, шаљу дописе Центру за социјални рад те тиме укључују Центар за социјалну рад у решавање одређеног проблема.
- Пружање помоћи социјално угроженим ученицима, праћење њихових промена у понашању и уклањању социјално угрожавајућих и ризичних чинилаца из социјалне околине ученика (зависно од проблема)
- Повратна информација Центра за социјални рад школе.

Програм социјалне заштите школа остварује путем часова одељенске заједнице, као и на часовима Грађанског васпитања. Теме које се тичу социјалне заштите ученика, наставници планирају и реализују у складу са Годишњим и месечним планом рада наставника. Овај програм, такође, подразумева укључивање родитеља у читав процес превазилажења социјалних и животних тешкоћа ученика.

Програм социјалне заштите представља добру основу за рано откривање и предупређивање тешкоћа са којима се млади сусрећу. Такође, окосница је продубљивања сарадње са родитељима и релевантним установама из локалне заједнице, као и међусобног повезивања ова два чиниоца васпитно-образовног рада (породице и институција из локалне заједнице).

Програм заштите животне средине

Према Закону о средњем образовању, Програм заштите животне средине обухвата активности усмерене на јачање и развој свести о значају здраве животне средине и одрживог развоја, као и на очување и унапређење природних ресурса. Иако васпитање и образовање младих за заштиту животне средине има своју важну основу у породичном васпитању, улога школе у том погледу је од круцијалног значаја. Школа даје свој директан допринос остваривањем овог Програма кроз наставне и ваннаставне активности.

У суочавању са горућим проблемима данашњице — као што су глобално загревање, контаминација и деградација животне средине, те исцрпљивање природних ресурса — потхитно се мора скренути пажња јавности. Наша омладина, без обзира на то које ће усмерење имати у животу и какав ће каријерни пут изабрати, мора поседовати изграђену свест и навике заштите и одржавања животне средине. Основа за ефикасност те заштите, па самим тим и за будућност савремене цивилизације и квалитет живота будућих генерација, лежи у степену основних еколошких сазнања која се стичу кроз екологију — науку која проучава природу, односе који у њој постоје између живих бића и спољашње средине, као и начине прилагођавања живих бића различитим спољашњим условима.

Основни циљеви овог васпитног и образовног задатка су:

- Развој свести младог човека о важности одржавања складног односа човека и средине у којој живи, као и о значају очувања и заштите природне и животне средине.
- Развој еколошке свести и упознавање са очувањем природних ресурса, што укључује и едукацију о коришћењу и рационалној употреби тих ресурса у области енергетике.

- Обезбеђивање стицања знања о друштвеним, природним, привредним и техничким појавама, токовима и активностима које преображавају, обогаћују или угрожавају животну средину, као и о опасностима које због тога прете човечанству, а све у складу са сазнајним способностима ученика, друштвеним захтевима и савременим научно-технолошким достигнућима.

Да би се остварили дефинисани циљеви, програм се фокусира на реализацију следећих задатака:

- развијање позитивног однос према природи и природним изворима полазећи од тога да је човек део природе и да мењајући природу мења и себе, оплемењујући или угрожавајући и природу и себе;
- да ученици схвате да је природа и насељена средина јединствена и недељива средина живљења човека као природног и друштвеног бића;
- да стекну знања о биолошким, физичким, хемијским, историјским, географским, производно-техничким и естетским вредностима и обележјима природе и насељене средине;
- да упознају еколошке процесе и законитости који се одигравају у животној средини;
- да упознају градитељске, техничке и технолошке радње и процесе и њихов вредности али и могуће последице у угрожавању средине;
- да буду оспособљени као будући активни учесници у процесу преображаја средине, да могу да примене потребна знања, понашања и искуства у очувању природе, управљању природним изворима и производним поступцима у изградњи насеља и уређењу простора;
- да ученици схвате и оцене вредности природе и насеља за укупни живот човека, штетност свих облика експлоатације природе и нужност превладавања противречности које експлоатација рађа;
- да упознају мере и технике очувања животне средине.

Школа доприноси заштити животне средине остваривањем програма заштите животне средине - локалним еколошким акцијама, заједничким активностима школе, родитеља, односно старатеља и јединице локалне самоуправе у анализи стања животне средине и акција за заштиту животне средине. У оквиру Ученичког парламента ђаци сваке године дају иницијативу за заштиту животне средине.

Програм сарадње са локалном самоуправом, културним и јавним установама

Ради остваривања васпитно-образовних циљева неопходна је свестрана, континуирана и активна сарадња Школе са друштвеном заједницом. Ученици који показују интересовање за културне, уметничке и истраживачке активности изван школе укључују се у рад различитих клубова, удружења и организација које подстичу развој талената, креативности и уметничког стваралаштва.

Након успешне реализације бројних пројеката у сарадњи са институцијама, организацијама и медијима, Музичка школа Суботица у наредном четворогодишњем периоду планира даље проширивање својих активности, јачање сарадничке мреже и унапређивање кадровских, организационих и материјалних капацитета.

Циљеви школе усмерени су на оснаживање појединаца, друштвених група и организација кроз програме формалног и неформалног образовања. Посебна пажња посвећује се деци и младима – предшколцима, ученицима основних и средњих школа – али и широј друштвеној заједници која посредно учествује у образовним и културним активностима школе.

Колектив Музичке школе Суботица активно учествује у креирању и развоју музичког живота града кроз организацију концерата, фестивала и других културних догађаја, као и кроз непосредно учешће наставника и сарадника у извођачким програмима. Значајан број запослених ангажован је у пројектима Суботичке филхармоније и Војвођанских симфоничара, како у земљи тако и у иностранству.

Школа посебну пажњу посвећује сарадњи са основним и средњим школама, високошколским установама, културним институцијама и организацијама цивилног друштва. Концертна сала школе редовно се уступа за реализацију културних програма, књижевних вечери, концерата младих и неафирмисаних уметника, као и других садржаја од значаја за локалну заједницу. Сарадња са јавним институцијама, физичким лицима и удружењима грађана регулисана је одговарајућим правилником који дефинише облике, садржаје и начине сарадње.

Међу најзначајнијим достигнућима школе издвајају се бројни пројекти реализовани уз подршку Европске уније, надлежних министарстава Републике Србије, Покрајинске владе АП Војводине, Града Суботице, Националног савета мађарске националне мањине, Фондације „Бетлен Габор“, Асоцијације „Ракоци“ и других донатора и партнера. Ове институције и организације и убудуће ће представљати важне сараднике и изворе подршке за реализацију развојних и уметничких пројеката школе.

Школа својим деловањем доприноси развоју музичке културе града и региона организовањем јавних концерата, гостовања домаћих и иностраних уметника и оркестара, као и кроз сарадњу са сродним образовним и културним установама у земљи и иностранству.

Програм сарадње са породицом

Партиципација родитеља у школи, укљученост родитеља у различите аспекте школског живота представља важну компоненту образовно-васпитног процеса. Партнерство породице и школе представља важан предуслов за адекватно подржавање и подстицање развоја детета, будући да је добробит детета централни интерес, како породице тако и школе.

Циљ сарадње породице и школе јесте неговање партнерских односа са родитељима, односно старатељима ученика, заснованих на принципима међусобног разумевања, поштовања и поверења, као и укључивање родитеља/старатеља у рад школе у циљу унапређење рада школе.

Области сарадње са породицом:

1. Информисање родитеља и старатеља

Родитељи/старатељи треба да буду детаљно информисани о свим аспектима школског живота и образовног процеса који се посредно или непосредно тичу њихове деце и њих, као и о могућностима на које све начине могу да се укључују у рад школе и да дају свој допринос унапређењу квалитета васпитно-образовног процеса. Ова област сарадње породице и школе одвија се кроз следеће облике рада:

- организовање *Пријема родитеља* – термина када родитељи имају могућност да са наставницима разговарају о раду и напредовању ученика
- уређивање огласне табле за родитеље у просторијама школе
- организовање и реализација родитељских састанака

2. Укључивање родитеља и старатеља у активности школе

Школа родитељима пружа могућност да партиципирају у различитим аспектима образовно-васпитног процеса на више различитих начина, и то као:

- кроз учешће у различитим образовним пројектима који се одвијају у школи/у које је школа укључена,
- сарадници у процесу професионалне оријентације,
- сарадници при организацији и реализацији приредби, изложби, спортских и других такмичења и сличних активности у школи,
- сарадници и асистенти у реализацији излета, посета, екскурзија ученика,
- сарадници у организацији и реализацији радионица, хуманитарних акција и сличних активности,

- као евалуатори васпитно-образовног рада и квалитета рада установе кроз процес самовредновања квалитета васпитно-образовне праксе,
- родитељи ученика из осетљивих и маргинализованих група (социјална ускраћеност, сметње у развоју, инвалидитет) имају могућност да учествују у изради и реализацији индивидуалног образовног плана и индивидуалног плана заштите.

3. Укључивање родитеља и старатеља у процес одлучивања

Овај облик сарадње пружа родитељима информације о организацији живота и рада школе, а својим учешћем они доприносе побољшању услова и рада школе. Поред учешћа у планирњу и организацији, родитељи треба да су стално присутни, јер то доприноси учвршћивању односа породице и школе. Обавезно укључивање родитеља у процес одлучивања и то кроз:

- укључивање родитеља у Савет родитеља школе,
- укључивање родитеља у Школски одбор
- укључивање родитеља у рад тимова на нивоу школе (самовредновање, развојно планирање, сарадња са локалном заједницом и породицом и сл.),
- родитељи ученика из осетљивих и маргинализованих група (социјална ускраћеност, сметње у развоју, инвалидитет и др.) имају могућност да учествују у индивидуалном образовном плану, да по потреби предлажу спољне сараднике у тиму који се бави образовним планом, као и да дају одобрење за спровођење индивидуалног образовног плана.

4. Едукација и саветодавни рад са породицом

Родитељи су у највећој мери упућени на сарадњу са наставницима и са њима имају најчешће контакте, важан задатак наставника је да креирају такву атмосферу у којој ће родитељи бити подстакнути да се укључују на различите начине и да доприносе животу одељењске заједнице. Унапређивање компетенција родитеља за педагошко деловање и пружање подршке ученицима школа организује кроз следеће облике рада:

- едукација кроз организовање мини предавања на родитељским састанцима,
- организовање трибина и радионица за заинтересоване родитеље,
- ангажовање родитеља као едукатора других родитеља о проблемима који су релевантни за родитељску популацију, а за које су поједини родитељи стручни.

Програм излета и екскурзија

Екскурзија је облик образовно-васпитног рада који се остварује ван школе са циљем непосредног упознавања појава и односа у друштвеној и природној средини, упознавања културног наслеђа и привредних достигнућа, а са циљем остваривања образовно-васпитне улоге школе. Садржаји екскурзије остварују се на основу плана и програма наставе и учења, образовно-васпитног рада и саставни су део школског програма и годишњег плана рада школе.

ЦИЉ ЕКСКУРЗИЈЕ

Циљ екскурзије је остваривање образовно-васпитних циљева кроз непосредно упознавање природних, културно-историјских, уметничких, привредних и друштвених садржаја и достигнућа, као и повезивање наставних садржаја са искуствима из непосредног окружења. Екскурзија доприноси развоју моралних, емоционалних, социјалних, културних, естетских и професионалних вредности ученика, као и развијању њихових интересовања и способности.

У музичкој школи екскурзија има и посебан циљ да ученицима омогући упознавање музичке и културне баштине, значајних уметничких институција, фестивала, концертних дворана, музеја, музичких школа и других садржаја од значаја за њихово музичко образовање и васпитање.

ЗАДАЦИ ЕКСКУРЗИЈЕ

Задаци екскурзије су:

- проучавање објеката и феномена у природи;
- уочавање узрочно-последичних односа у конкретним природним и друштвеним условима;
- развијање интересовања за природу и еколошке навике;
- упознавање начина живота и рада људи појединих крајева;
- развијање позитивног односа према националним, културним и естетским вредностима, као и развијање позитивних социјалних вештина.

ПРОГРАМ ЕКСКУРЗИЈЕ

Одељенска и Стручна већа школе предлажу програм екскурзије који разматра и усваја Наставничко веће. За предложени програм сагласност даје Савет родитеља. Програм екскурзије садржи: образовно-васпитне циљеве и задатке; садржаје којима се

постављени циљеви остварују; планирани обухват ученика; носиоце предвиђених садржаја и активности; трајање, путне правце, техничку организацију, начин финансирања и друга питања од значаја за реализацију програма екскурзије.

Након избора агенције програм путовања и општи услови путовања достављају се родитељима на писмену сагласност и саставни су део уговора који директор школе закључује са одабраном агенцијом.

ИЗВОЂЕЊЕ И ПРИПРЕМА ЕКСКУРЗИЈЕ

Носиоци припреме, организације и извођења програма екскурзије су директор школе, стручни вођа путовања, одељењски старешина или други наставник кога одреди директор. Стручни вођа путовања прати и спроводи програм екскурзије водећи рачуна о остваривању постављених образовно-васпитних циљева, задатака и садржаја екскурзије, и са одељењским старешином се стара о безбедности и понашању ученика.

Припрема ученика, родитеља и наставника је услов реализације екскурзије и подразумева: информисаност о географским и климатским карактеристикама краја у који се путује, начину превоза, времену поласка, дужини боравка, условима смештаја и исхране, здравственој заштити, цени, могућностима комуникације са ученицима. Родитељи и ученици морају бити упознати са правилима понашања током трајања екскурзије и законском одговорношћу родитеља за понашање ученика.

Екскурзија се, по правилу, изводи на територији Републике Србије, а једном у току школовања може се организовати и у Републици Српској. Изузетно, за ученике завршног разреда, екскурзија може да се организује у иностранству.

Школа може да планира студијско путовање за групу ученика у циљу упознавања културе, сарадње у оквиру пројеката и других облика образовно-васпитног рада, а које се изводи уз претходно прибављену сагласност надлежне школске управе. Студијско путовање је саставни део годишњег плана рада школе којим се ближе уређује његова организација, циљеви и задаци.

Трајање екскурзије прописано је планом наставе и учења. Ако је екскурзија, односно студијско путовање организовано у време наставних дана, настава се надокнађује у складу са школским календаром и годишњим планом рада. Директор установе одговоран је за законитост реализације екскурзије и студијског путовања.

ИЗБОР АГЕНЦИЈЕ ЗА РЕАЛИЗАЦИЈУ ЕКСКУРЗИЈЕ

Избор агенције спроводи се у складу са законом који уређује јавне набавке. Екскурзију може да реализује искључиво агенција која поседује законом прописану

лиценцу за организовање туристичког путовања. Поступак јавних набавки спроводи комисија школе која има најмање три члана, од којих је најмање један представник савета родитеља разреда за које се организује екскурзија и најмање један наставник који ће реализовати екскурзију. Комисију образује директор.

Предлог одлуке о додели уговора комисија утврђује применом законом прописаних критеријума водећи рачуна о квалитету програма путовања (смештај и исхрана, садржај програма, квалитет превоза), о цени, условима целодневне бриге о ученицима и условима плаћања.

На основу предлога комисије директор доноси одлуку о додели уговора. Одељењски старешина обавештава родитеље о програму и цени екскурзије, избору агенције и осталим условима путовања.

БЕЗБЕДНОСТ ПУТОВАЊА

Директор школе организује консултативни састанак пре извођења путовања, са представницима свих интересних група у процесу одлучивања и планирања екскурзије, о чему се сачињава записник.

За превоз друмским саобраћајем, директор школе обавезан је да обезбеди поштовање прописа којима се уређује начин обављања организованог превоза деце. Ако надлежни орган унутрашњих послова утврди неисправност документације, техничку неисправност возила или било који други разлог у погледу психофизичке способности возача, директор или стручни вођа путовања обуставиће путовање до отклањања утврђених недостатака.

Дневне активности утврђене програмом екскурзије, осим превоза, морају бити реализоване до 24 часа. За путовања дужа од једног дана туристичка агенција дужна је да обезбеди лекара – пратиоца, уколико у местима боравка ученика не постоји организована здравствена служба. За путовања дужа од два дана родитељ (законски старатељ) треба да достави податке о здравственом, физичком и психичком стању ученика, које издаје изабрани лекар/педијатар на основу здравственог картона. Тајност података о здравственом, физичком и психичком стању ученика мора бити обезбеђена и о овоме се стара директор школе, одељењски старешина и лекар.

ИЗВЕШТАЈ О РЕАЛИЗАЦИЈИ ЕКСКУРЗИЈЕ

Након реализације екскурзије стручни вођа путовања и представник туристичке агенције сачињавају забелешку о извођењу путовања, након чега стручни вођа путовања у року од три дана сачињава извештај, који подноси директору, са оценом о извођењу и квалитету пружених услуга. Након изведеног путовања ученици попуњавају анкетни лист.

Извештај се разматра на седници Наставничког већа и Савета родитеља, а Школски одбор га разматра и усваја. На основу закључака из извештаја предузимају се мере за унапређивање организације и реализације будућих екскурзија.

Програм рада Ученичког парламента

Ученички парламент Музичке школе Суботица чине по два члана из осам одељења средње школе. На нивоу школе бира се један наставник или стручни сарадник за координисање рада Ученичког парламента.

Представници Ученичког парламента учествују кроз рад органа Школе у давању мишљења и предлога стручним органима, школском одбору, савету родитеља и директору о: правилима понашања у школи, мерама безбедности ученика, годишњем плану рада, школском развојном плану, школском програму, начину уређивања школског простора, избору уџбеника, слободним активностима, учешћу на спортским и другим такмичењима и организацији свих манифестација ученика у школи и ван ње и другим питањима од значаја за њихово образовање.

План активности Ученичког парламента:

- Такмичење одељења у певању
- Организација спортских активности
- Организација хуманитарних активности (учешће у акцији „Кутије за ципеле“, хуманитарна акција за Колевку или организација концерта)
- Организација еколошких активности
- Организација културних активности (квиз, посета позоришту, итд.)
- Организација караоке вечери
- Организација других акција и учешће у пројектима

Смернице за прилагођавање и пружање додатне подршке

Активности и мере за успешније прилагођавање ученика првог разреда средње школе:

- свечани пријем ученика првог разреда првог дана наставе;
- упознавање ученика са школским психологом и педагогом и представљање њихове улоге у школи;
- индивидуални разговори са ученицима првог разреда које реализује школски психолог ради бољег упознавања ученика, његовог породичног и социјалног окружења, као и процене потребе за саветодавним радом и додатном подршком током периода адаптације;

- сарадња са васпитачима Дома ученика средњих школа у вези са ученицима који долазе из других места;
- организовано упознавање ученика са културним и историјским знаменитостима града у сарадњи са одељењским старешинама (током септембра);
- организовање заједничких активности које подстичу сарадњу, припадност школи и развој позитивне одељењске климе (нпр. такмичење одељења у певању поводом Дана школе).

Активности намењене будућим средњошколцима:

- припремна настава из солфеђа и теорије музике за ученике завршних разреда основне музичке школе;
- организовање Дана отворених врата за ученике и родитеље ради упознавања са образовним профилима, наставницима инструмената и соло певања, као и наставницима теоријских предмета; посетиоцима је омогућено присуствовање часовима, консултације са наставницима и добијање информација о програму и пријемном испиту;
- представљање образовних профила средње музичке школе ученицима и родитељима петог и шестог разреда основне музичке школе током првог полугодишта.

Додатна подршка ученицима

Музичка школа обезбеђује додатну подршку ученицима којима је она потребна услед сметњи у развоју и инвалидитета, тешкоћа у учењу, специфичних тешкоћа у учењу, социјалне ускраћености, ризика од напуштања школовања, здравствених или других разлога који могу утицати на њихово укључивање и напредовање у образовно-васпитном раду. У складу са потребама ученика, школа обезбеђује отклањање физичких и комуникацијских препрека, прилагођавање начина остваривања наставе и других образовно-васпитних активности, индивидуализован приступ у раду, као и израду, доношење и спровођење индивидуалног образовног плана, у складу са законом.

Циљ додатне подршке је постизање пуне укључености ученика у образовно-васпитни процес, развој њихових способности и потенцијала, осамостаљивање у вршњачком колективу, напредовање у образовању и активно учешће у уметничком и друштвеном животу школе. Посебна пажња посвећује се стварању подстицајног и инклузивног окружења у којем сваки ученик има могућност да развија своје музичке, интелектуалне, креативне и социјалне потенцијале у складу са својим могућностима и потребама.

У остваривању додатне подршке школа сарађује са родитељима, односно другим законским заступницима, органима локалне самоуправе, установама образовања, здравствене и социјалне заштите, као и другим организацијама и институцијама које могу допринети успешном спровођењу инклузивног образовања и обезбеђивању континуиране подршке ученицима (Ресурсни центар „Др Светомир Бојанин“ у Суботици).

Програм стручног усавршавања запослених

Потребе и приоритети стручног усавршавања запослених утврђују се на основу личних планова професионалног развоја, резултата самовредновања и спољашњег вредновања рада школе, развојних циљева установе, као и потреба које произилазе из савремених токова у образовању и музичкој педагогији.

У оквиру пуног радног времена наставник, стручни сарадник и други запослени на пословима образовања и васпитања имају право и дужност да се стручно усавршавају у складу са законом и подзаконским актима који регулишу област сталног стручног усавршавања.

Запослени су у обавези да током школске године остваре најмање 44 сата стручног усавршавања у установи, као и да ван установе:

1. похађају најмање један програм стручног усавршавања који доноси министар или програм одобрен и објављен у Каталогу програма стручног усавршавања;
2. учествују на најмање једном одобреном стручном скупу (конгрес, конференција, саветовање, симпозијум, округли сто, трибина, летња или зимска школа и други облици стручног окупљања).

Стално стручно усавршавање у установи остварује се кроз следеће активности:

- Извођење угледних и огледних часова, демонстрирање наставних поступака, метода и техника учења и других облика образовно-васпитног рада;
- Излагања на седницама стручних већа, актива и других стручних органа о садржајима савладаних програма стручног усавршавања и другим облицима професионалног развоја, уз анализу и дискусију;
- Приказе стручне литературе, приручника, дидактичког материјала, стручних чланака, истраживања, студијских путовања и стручних посета;
- Учешће у истраживањима, пројектима образовно-васпитног карактера, програмима мобилности, међународним пројектима, заједницама професионалног учења, мрежама школа и другим развојним активностима;
- Активности у оквиру приправничке и менторске праксе;
- Развијање партнерства са другим образовним и културним установама и развој хоризонталног учења;
- Учешће у уметничким пројектима, мастер класовима, стручним скуповима, фестивалима и другим облицима професионалног усавршавања од значаја за музичко образовање.

Посебан приоритет представља стручно усавршавање наставника у области музичке педагогије, методике наставе инструмента и соло певања, инклузивног

образовања, примене дигиталних технологија у настави, као и припреме ученика за јавне наступе, такмичења и даљи професионални развој.

Циљеви стручног усавршавања су:

- развијање и унапређивање професионалних компетенција запослених;
- унапређивање квалитета наставе и образовно-васпитног рада;
- подизање нивоа постигнућа ученика и развој њихових потенцијала;
- јачање инклузивне, дигиталне и уметничко-педагошке праксе;
- подстицање професионалне сарадње и хоризонталног учења;
- унапређивање квалитета рада школе у целини.

Све активности професионалног развоја планирају се кроз планове рада стручних већа, тимова и личне планове професионалног развоја запослених. Реализоване активности евидентирају се у складу са важећим прописима и интерним актима школе, а о учешћу у програмима и активностима стручног усавршавања води се одговарајућа документација.

Програм рада школске библиотеке

Стручни сарадник – школски библиотекар својим стручним ангажовањем доприноси остваривању и унапређивању образовно-васпитног рада у школи, реализујући програм рада у складу са наставним плановима и програмима, потребама ученика и наставника, као и развојним циљевима установе.

Школа прати и активно се укључује у културна дешавања локалне заједнице, сарађујући са Градском библиотеком, другим школским библиотекама и сродним културним установама. Сарадња се остварује кроз заједничко планирање и реализацију активности, праћење значајних културних догађаја, учешће у обележавању међународних и националних датума од значаја за културу и образовање, као и кроз промовисање књиге, читања и културног наслеђа. Школа учествује у акцијама које организује Градска библиотека и доприноси подизању свести о вредности писане речи, развијању читалачке културе и неговању културних вредности код ученика.

Програм рада школског библиотекара обухвата послове из области образовања и васпитања, као и библиотечко-информационе послове који подржавају образовну, културну и уметничку делатност школе:

1. Планирање и програмирање рада

- планирање набавке стручне литературе, нотних издања, периодичних публикација и друге библиотечке грађе за ученике, наставнике и стручне сараднике;
- планирање развоја школске библиотеке и унапређивање библиотечког фонда у складу са потребама наставе и образовно-васпитног рада.

2. Непосредан рад са ученицима

- упознавање ученика са фондом школске библиотеке и начином његовог коришћења;
 - помоћ ученицима у избору литературе, нотне и друге библиотечке грађе;
 - развијање навика правилног коришћења, чувања и заштите библиотечке грађе;
 - подстицање интересовања за читање, истраживање и самостално учење.
- 3. Сарадња са наставницима и стручним сарадницима**
- сарадња са наставницима у планирању и реализацији наставних и ваннаставних активности;
 - обезбеђивање потребне књижне и некњижне грађе за потребе наставе;
 - вођење евиденције о коришћењу библиотечког фонда и праћење раздуживања библиотечке грађе;
 - сарадња у реализацији културних, образовних и уметничких програма школе.
- 4. Библиотечко-информациона делатност**
- систематско информисање корисника о новим књигама, нотним издањима, стручним часописима и другој библиотечној грађи;
 - вођење библиотечког пословања, инвентарисање, класификација и сигнирање библиотечке грађе;
 - издавање и пријем библиотечке грађе;
 - организовање међубиблиотечке сарадње и позајмице.
- 5. Културна и јавна делатност**
- учешће у припреми и реализацији културних активности школе;
 - организовање изложби, књижевних и музичких програма, тематских поставки и других активности којима се промовишу култура, уметност и читање.
- 6. Остале активности**
- учешће у раду стручних органа и тимова школе;
 - сарадња са библиотекама, културним и образовним институцијама;
 - континуирано стручно усавршавање и праћење савремених токова у библиотечко-информационој делатности.

Програм безбедности и здравља на раду

Програм безбедности и здравља на раду и заштите ученика обухвата активности школе, запослених, ученика, родитеља, локалне самоуправе и других надлежних институција, усмерене на стварање безбедног и подстицајног окружења за рад и учење, на развој свести за спровођење и унапређивање безбедности и здравља на раду.

Те активности су следеће:

- Периодични прегледи и испитивање опреме за рад:

Средства и опрема за рад, електричне инсталације, грејање и друге инсталације одржавају се редовно и правилно у исправном стању, у складу са техничким прописима и одређеним стандардима, на начин који обезбеђује одговарајућу сигурност запослених. Периодичне прегледе и провере исправности врше лица са одговарајућим лиценцама.

- Испитивање услова радне средине

У радним и помоћним просторијама у којима се при раду евентуално користе штетне или опасне материје, ради спречавања повређивања, као и утврђивања да ли радна средина одговара условима за продуктиван рад и здравље врши се испитивање:

- микроклиме (температура, брзина струјања ваздуха и релативна влажност ваздуха)
- хемијске штетности (гасови, паре, дим, прашина)
- физичке штетности (бука, вибрација и штетна зрачења)
- осветљеност
- материје чија су својства опасна по живот и здравље запослених
- Израда акта о процени ризика

Процена ризика се заснива на систематском евидентирању и процењивању могућих врста опасности и штетности на радном месту и радној околини, на анализирању организације рада и радног процеса, средстава рада, сировина и материјала у радном процесу, средстава и опреме за личну заштиту и других елемената који могу да изазову ризик од повреда на раду, оштећење здравља или обољење.

У оквиру овог програма орган управљања у школи је донео, у складу са Законом о основама система образовања и васпитања, два општа акта која уређују тематику везану за безбедност и здравље на раду запослених и ученика:

1. Правилник о безбедности и здрављу на раду – уређује спровођење безбедности и здравља на раду запослених у школи, у циљу стварања безбедних услова рада, заштите живота, здравља и радне способности запослених;
2. Правилник о мерама, начину и поступку заштите и безбедности ученика за време боравка у школи и свих активности које организује школа.

Према Правилнику о безбедности и здрављу на раду, запослени:

- има право и обавезу да се пре почетка рада упозна са мерама безбедности и здравља на раду на радном месту на које је одређен, као и да се обучи за њихово спровођење.
- има право да послодавцу даје предлоге, примедбе и обавештења о питањима безбедности и здравља на раду.
- има право и обавезу да редовно контролише своје здравље према ризицима радног места, у складу са прописима о здравственој заштити и прописима о безбедности и здрављу на раду.
- који ради на радном месту са повећаним ризиком, има право и обавезу да обави лекарски преглед на који га упућује послодавац.

- дужан је да ради на радном месту са повећаним ризиком, на основу и извештаја здравствене установе која обавља делатност медицине рада којим се утврђује да је здравствено способан за рад на том радном месту.
- дужан је да се придржава свих мера за безбедан и здрав рад код послодавца.

Према Правилнику о мерама, начину и поступку заштите и безбедности ученика за време боравка у школи и свих активности које организује школа, ученицима се обезбеђује право на заштиту и безбедност и то:

- у школској згради и школском дворишту,
- приликом доласка у школу и одласка из школе,
- ван школске зграде и школског дворишта,
- за време остваривања образовно-васпитног рада или других наставних и ваннаставних активности које организује школа.

ПРОЦЕНА РИЗИКА ИЗМЕЂУ ОСТАЛОГ ОБУХВАТА:

- опис технолошког и радног процеса; опис средстава за рад; опис средстава и опреме за личну заштиту;
- снимање организације рада; препознавање и утврђивање опасности и штетности на радном месту и у радној околини;
- процена ризика у односу на опасности и штетности;
- утврђивање начина и мера за отклањање, смањење или спречавање ризика.

Послодавац је дужан да изврши теоријско и практично оспособљавање запослених за безбедан и здрав рад при заснивању радног односа, премештању на друге послове, приликом увођења нове технологије, односно нових средстава за рад, као и код промене процеса рада. Провера теоријске и практичне оспособљености запосленог за безбедан и здрав рад обавља се на радном месту.

Одељењски старешина и наставници који с ученицима обрађују одговарајуће програмске садржаје обавезни су да ученике упознају са опасностима с којима се могу суочити за време остваривања образовно-васпитног рада и других активности које организује Школа, као и с начином понашања којим се те опасности избегавају или отклањају.

Сарадња са државним органима и органима града Суботице

Ради спровођења мера безбедности и здравља, Школа сарађује са државним органима и органима локалне самоуправе, као и другим субјектима с којима је таква сарадња потребна, а посебно са:

1. Министарством просвете,
2. Министарством унутрашњих послова,

3. органима града Суботице,
4. Центром за социјални рад у Суботици и другим градовима и општинама из којих ученици долазе,
5. Домом здравља,
6. Школском управом,
7. Црвеним крстом,
8. Дом ученика, итд.

ИНДИВИДУАЛНИ ОБРАЗОВНИ ПЛАНОВИ

Програм наставе и учења у основној и средњој музичкој школи прилагођава се образовно-васпитним потребама ученика применом мера индивидуализације, а по потреби и израдом индивидуалног образовног плана (ИОП).

Мере индивидуализације обухватају прилагођавање простора и услова рада, метода и облика рада, наставних средстава и дидактичког материјала, начина комуникације и давања инструкција, као и других активности које доприносе успешном укључивању и напредовању ученика у образовно-васпитном процесу.

Индивидуални образовни план израђује се за:

- ученика коме је услед сметњи у развоју и инвалидитета, тешкоћа у учењу, социјалне ускраћености, ризика од раног напуштања школовања или других разлога потребна додатна подршка у образовању и васпитању (ИОП 1 и ИОП 2);
- ученика са изузетним способностима и даровитошћу који остварује резултате који превазилазе очекиване исходе образовања и васпитања (ИОП 3).

Циљ индивидуалног образовног плана је обезбеђивање оптималног развоја ученика, његовог пуног укључивања у образовно-васпитни процес и вршњачки колектив, као и остваривање максималних постигнућа у складу са његовим могућностима и потребама.

Индивидуални образовни план израђује се на основу педагошког профила ученика, након спроведених и евидентираних мера индивидуализације, у складу са законом и подзаконским актима који уређују област инклузивног образовања.

Индивидуални образовни планови чувају се као део педагошке документације школе и реализују се, прате и вреднују у складу са важећим прописима. Индивидуални образовни планови свих ученика који се образују по индивидуалном образовном плану чине прилог Школског програма и налазе се у школској документацији.

ПРОГРАМИ СТРУЧНИХ ОРГАНА, ТИМОВА И ПЕДАГОШКОГ КОЛЕГИЈУМА

Стручни органи, тимови и педагошки колегијум:

- старају се о обезбеђивању и унапређивању квалитета образовно-васпитног рада установе;
- прате остваривање школског програма;
- старају се о остваривању циљева и стандарда образовних постигнућа, развоја компетенција;
- вреднују резултате рада наставника и стручних сарадника;
- прате и утврђују резултате рада ученика;
- предузимају мере за јединствен и усклађен рад са децом, ученицима и одраслима у процесу образовања и васпитања и решавају друга стручна питања образовно-васпитног рада.

Одељењски старешина има организационо-руководећу и педагошко-инструктивну улогу у раду са ученицима одељења чији је одељењски старешина, у сарадњи са њиховим родитељима, односно другим законским заступницима и води прописану евиденцију и педагошку документацију.

Наставничко веће чине наставници и стручни сарадници.

Одељењско веће у школи чине наставници који остварују наставу у одређеном одељењу и одељењски старешина, и када не изводи наставу у том одељењу.

Стручно веће за области предмета чине наставници који изводе наставу из групе сродних предмета.

Стручни актив за развојно планирање чине представници наставника, стручних сарадника, јединице локалне самоуправе, ученичког парламента и Савета родитеља. Чланове стручног актива за развојно планирање именује Школски одбор.

Стручни актив за развој школског програма чине представници наставника и стручних сарадника. Чланове стручног актива за развој школског програма именује наставничко веће.

Педагошки колегијум чине председници стручних већа и стручних актива, координатори стручних тимова и стручни сарадници.

Наставничким већем и педагошким колегијумом председава и руководи директор односно помоћник директора, а одељењским већем одељењски старешина.

Седницама стручних органа школе могу да присуствују представници ученичког парламента, без права одлучивања.

Програм рада наставничког већа

Наставничко веће је стручни орган који се стара о обезбеђивању и унапређивању квалитета образовно-васпитног рада у школи.

Наставничко веће:

- разматра предлог Школског програма, Развојног плана школе, Годишњег плана рада школе и извештаје о њиховом остваривању, вредновању и самовредновању;
- прати остваривање Школског програма и предлаже мере за његово унапређивање;
- стара се о остваривању циљева, принципа и исхода образовања и васпитања;
- разматра и усваја извештаје о успеху, владању и постигнућима ученика;
- анализира резултате образовно-васпитног рада и предлаже мере за унапређивање квалитета наставе и учења;
- разматра извештаје о раду стручних већа, стручних актива, тимова и стручних сарадника;
- учествује у планирању и праћењу стручног усавршавања наставника и стручних сарадника;
- разматра организацију образовно-васпитног рада, распоред активности и друга питања од значаја за рад школе;
- прати и вреднује остваривање стандарда постигнућа ученика;
- разматра питања од значаја за подршку ученицима, инклузивно образовање и превенцију осипања ученика;
- предлаже три представника из реда запослених у Школски одбор;
- именује чланове стручног актива за развој Школског програма;
- даје мишљење о кандидатима за избор директора;
- даје мишљење у поступку стицања звања наставника и стручних сарадника;
- доноси одлуку о употреби уџбеника и друге уџбеничке литературе у школи;
- разматра и одлучује о предлогу плана и програма екскурзија и разматра извештаје о њиховој реализацији
- разматра учешће ученика на такмичењима и постигнуте резултате;
- разматра питања од интереса за образовање ванредних ученика;
- доноси одлуку о полагању допунских испита за преквалификацију и доквалификацију;
- утврђује испуњеност услова за завршетак школовања у року краћем од прописаног;
- додељује похвале и награде ученицима;
- доноси одлуку о избору ученика генерације;
- доноси одлуке о изрицању васпитно-дисциплинских мера из своје надлежности;
- разматра предлог директора о броју и саставу стручних већа за области предмета;
- на предлог директора разматра план уписа ученика;
- одлучује о ослобађању ученика од наставе физичког васпитања на основу предлога лекара;

- разматра резултате самовредновања и екстерног вредновања рада школе и предлаже мере за унапређивање рада;
- доноси одлуке и даје мишљења у складу са законом, подзаконским актима и Статутом школе;
- обавља и друге послове утврђене законом и Статутом школе.

Програм рада одељењског већа

Одељењска већа обављају следеће активности:

- Анализа структуре одељења, посебних васпитно-образовних проблема у одељењима;
- Прати образовно-васпитне резултате ученика и предлаже васпитно-дисциплинске мере;
- Прати образовно-васпитне резултате ученика и предлаже мере индивидуализације или ИОП 1, 2, 3;
- Закључивање оцена, извођење општег успеха;
- Закључивање оцена из владања;
- Израда распореда за полагање годишњих испита;
- Учешће у припреми и реализацији матурских испита;
- Организација испраћаја матураната.
- Изналажење нових и ефикаснијих облика сарадње са родитељима
- Планирање разговора родитеља и предметних наставника
- Договор о родитељским састанцима
- Анализа сарадње са родитељима и мере за њено унапређивање

Програм рада стручних већа

Стручна већа се формирају од наставника истих или сродних струка и од предавача сродних предмета када су у питању ужестручни предмети.

У педагошком руковођењу стручна већа преузимају део одговорности за решавање битних питања наставе и самосталних активности, подизање квалитета васпитно-образовног рада и његових исхода.

У Музичкој школи Суботица следећа стручна већа постоје:

- Стручно веће наставника стручних теоретских предмета
- Стручно веће наставника теоретских предмета у ОМШ
- Стручно веће наставника трзачких инструмената
- Стручно веће наставника клавира у СМШ
- Стручно веће наставника клавира у ОМШ
- Стручно веће наставника дувачких инструмената

- Стручно веће наставника ударачких инструмената и џез музике
- Стручно веће наставника гудачких инструмената
- Стручно веће наставника соло певања, српског традиционалног певања, и хармонике

Стручна већа – одсеци обављају следеће послове:

- планирају, програмирају и прате реализацију образовно-васпитног рада;
- разматрају организацију рада и предлажу задужења наставника у оквиру четрдесеточасовне радне недеље;
- проучавају наставне планове и програме наставе и учења и предлажу мере за њихово унапређивање;
- планирају и прате реализацију допунског и додатног рада са ученицима;
- анализирају и вреднују постигнућа ученика и предлажу мере за унапређивање успеха;
- разматрају резултате ученика на такмичењима, фестивалима, смотрама и другим облицима јавног представљања;
- усаглашавају програмске садржаје, облике и методе рада, као и примену наставних средстава;
- прате стање и опремљеност учионица, кабинета и наставних средстава и предлажу мере за њихово унапређивање;
- израђују предлоге за набавку инструмената, опреме, дидактичког материјала и других наставних средстава;
- врше избор ученика солиста, камерних састава, хорова и оркестара за наступе у школи и ван школе;
- пружају подршку наставницима-приправницима и наставницима почетницима у планирању, реализацији и вредновању наставног рада;
- организују интерне и јавне часове, стручна предавања и друге облике хоризонталног учења;
- сарађују са сродним образовним и уметничким установама, као и са Факултетом музичке уметности у Београду и Академијом уметности у Новом Саду;
- врше избор и преслушавање ученика за ученичке концерте, фестивале, такмичења и друге јавне наступе;
- обављају и друге послове од значаја за унапређивање образовно-васпитног рада школе.

Стручни активи

Стручни актив за развој Школског програма израђује предлог Школског програма, прати његово остваривање, анализира резултате примене и предлаже мере за његово унапређивање.

Школски програм обухвата све садржаје, процесе и активности усмерене на остваривање принципа, циљева и исхода образовања и васпитања, стандарда постигнућа ученика, као и задовољавање образовних потреба и интересовања ученика, родитеља, односно других законских заступника и локалне заједнице.

Стручни актив за развојно планирање израђује предлог Развојног плана установе, прати његово остваривање, вреднује резултате реализације и предлаже мере за унапређивање рада и развоја школе.

Развојни план је стратешки документ установе који садржи приоритете у развоју образовно-васпитног рада, планиране активности, носиоце активности, временску динамику, критеријуме и мерила за вредновање остварености планираних циљева, као и друга питања од значаја за развој установе.

Педагошки колегијум

Педагошки колегијум обавља следеће послове:

- разматра питања и заузима ставове у вези са планирањем и организацијом образовно-васпитног рада;
- прати остваривање Школског програма, Развојног плана и Годишњег плана рада школе;
- доноси ИОП на предлог Тима за инклузивно образовање;
- стара се о осигурању и унапређивању квалитета образовно-васпитног рада;
- прати остваривање циљева образовања и васпитања, стандарда постигнућа и исхода учења;
- разматра резултате рада ученика, наставника и стручних сарадника и предлаже мере за њихово унапређивање;
- прати и усмерава рад стручних већа, стручних актива и тимова;
- разматра питања стручног усавршавања и професионалног развоја запослених;
- предузима мере за јединствено и усклађено деловање свих носилаца образовно-васпитног рада;
- разматра и друга питања од значаја за остваривање и унапређивање рада школе.

Тимови у школи

У установи директор образује следеће тимове:

1. Тим за инклузивно образовање
2. Тим за заштиту од дискриминације, насиља, злостављања и занемаривања - Тим за кризне догађаје
3. Тим за самовредновање
4. Тим за обезбеђивање квалитета и развој установе
5. Тим за развој међупредметних компетенција и предузетништва
6. Тим за професионални развој
7. Тим за каријерно вођење и саветовање
8. Тим за професионално информисање у ОМШ
9. Тим за подршку ученицима у прилагођавању школском животу
10. Тим за израду програма излета и екскурзија у СМШ
11. Тим за израду програма излета и екскурзија у ОМШ
12. Тим за израду пројеката

Сваки тим доноси своје годишње планове рада за школску годину.

Програм рада свих тимова се састоји од следећих активности:

- формирање тима,
- договор око плана рада и тема, као и активности,
- усвајање план рада тима,
- реализација плана и активности,
- промовисање активности тима,
- праћење плана,
- извештај,
- евалуација.

ПРАЋЕЊЕ ОСТВАРИВАЊА ШКОЛСКОГ ПРОГРАМА

Праћење и вредновање остваривања Школског програма врши се континуирано, плански и систематски, са циљем унапређивања квалитета образовно-васпитног рада и обезбеђивања усклађености Школског програма са потребама ученика, развојним циљевима школе и важећим прописима.

Остваривање Школског програма прати се кроз:

- рад и извештаје Стручног актива за развој школског програма;
- рад и извештаје Наставничког већа, стручних већа, стручних актива и тимова;
- праћење постигнућа ученика и анализу исхода образовно-васпитног рада;
- праћење реализације наставних планова и програма и осталих програмских садржаја школе;
- евалуацију реализације Развојног плана школе, посебних програма и акционих планова;
- резултате самовредновања рада школе;
- резултате спољашњег вредновања квалитета рада установе.

Интерно вредновање Школског програма остварује се кроз редовну анализу рада стручних органа, тимова и актива школе, као и кроз поступак самовредновања. Стручни актив за развој школског програма прати његову реализацију, усклађеност са Годишњим планом рада школе и оствареност постављених циљева и задатака. На основу резултата праћења и вредновања предлажу се мере за унапређивање, измене и допуне Школског програма у складу са потребама школе и важећим прописима.

Екстерно вредновање Школског програма спроводи се у оквиру спољашњег вредновања квалитета рада установе од стране надлежних органа. Школа анализира налазе и препоруке екстерног вредновања и предузима одговарајуће мере ради даљег унапређивања квалитета рада и остваривања Школског програма.

ЧЛАНОВИ СТРУЧНОГ АКТИВА ЗА РАЗВОЈ ШКОЛСКОГ ПРОГРАМА

1. Нина Милосављевић – наставник хармоније, помоћник директора, координатор тима
2. Јанка Лекић Ладоцки – психолог
3. Алиса Јованић Жаки – педагог
4. Кристина Чикош – председник стручног већа наставника стручних теоријских предмета
5. Марко Срђевић – председник стручног већа наставника трзачких инструмената
6. Илдико Биро Тирјунг – председник стручног већа наставника клавира у СМШ
7. Кристина Мате – председник стручног већа наставника клавира у ОМШ
8. Ева Такач – председник стручног већа наставника теоријских предмета у ОМШ
9. Михаљ Сич – председник стручног већа наставника дувачких инструмената
10. Горан Еветовић – председник стручног већа наставника ударачких инструмената и цез музике
11. Викторија Курина – председник стручног већа наставника гудачких инструмената
12. Тамара Штрицки Сег – председник стручног већа наставника српског традиционалног певања, соло певања и наставника хармонике

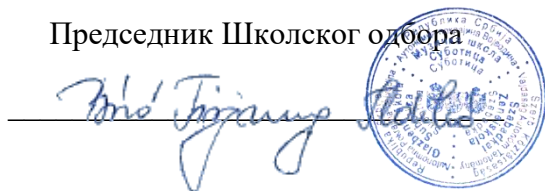
Музичка школа Суботица

Школски одбор Музичке школе Суботица, на основу члана 61. Закона о основама система образовања и васпитања („Службени гласник РС“, бр. 88/2017, 27/2018 – др. закон, 10/2019, 6/2020, 129/2021, 92/2023 и 19/2025), члана 27. Закона о основном образовању и васпитању („Службени гласник РС“, бр. 55/2013, 101/2017, 10/2019, 27/2018 – др. закон, 129/2021, 92/2023 и 19/2025), члана 10. и 11. Закона о средњем образовању и васпитању („Службени гласник РС“, бр. 55/2013, 101/2017, 27/2018 – др. закон, 6/2020, 52/2021, 129/2021, 129/2021 – др. закон, 92/2023 и 19/2025) и одредбе члана 9. Статута Музичке школе Суботица, на седници одржаној дана **13.07.2026.** године под бројем **547/26** донео је

ШКОЛСКИ ПРОГРАМ Музичке школе Суботица

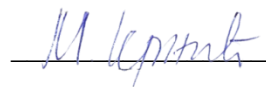
Овај Школски програм примењује се почев од 01.09.2026. године, а закључно са 31.08.2030. године.

Председник Школског одбора



Школски програм објављен је на огласној табли и на интернет страници Музичке школе Суботица www.muzickasu.edu.rs дана **14.07.2026.** године.

Секретар школе



Маријана Крнић